

Dr. Badiny Jós Ferenc

Az ékíratok helyes hangtana

FÜGGELÉK

Az ékíratok Helyes Sumir Hangtanának Új Irányai

Az előadás eredeti címe volt:

NEW LINES FOR A CORRECT SUMERIAN PHONETICS TO CONFORM WITH THE CUNEIFORM SCRIPTS

A szerző előadása Párizsban a Sorbonneon a 29. Orientalista Világkongresszus Keleti szakosztályának megnyitó ülésén 1973-ban

Tartalom

BEVEZETŐ

TÖRTÉNELMI ÉS RÉGÉSZETI BIZONYOSSÁGOK

A RÉGI MAGYAR NYELVEMLÉKEK ÍROTT BIZONYÍTÉKAI

ANDRÁS-KORI IMÁDSÁGOK /Kr. u. 1200 körüli időből/

EMBERTANI AZONOSSÁGOK

MEGJEGYZÉSEK A MAGYAR NYELVNEK A FINNUGOR NYELV CSOPORTBA VALÓ TARTOZÁSÁRÓL

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

A SUMIR - MAHGAR EGYNYELVŰSÉGET BIZONYÍTÓ ÉKIRAT

MÓDSZEREINK:

AZ EGYEZTETÉS EREDMÉNYE:

I. MAGÁNHANGZÓ-EGYEZTETÉS

II. A MÁSSALHANGZÓK ÁTÉRTÉKELÉSE

1.) A MAGÁNHANGZÓILLESZKEDÉS

2.) A MÁSSALHANGZÓHASONULÁS

3.) EGYÉB NYELVI KÜLÖNLEGESSÉGEK

A SZAVAK "NEME"

ISTEN ÉS ÉG. AZONOS FOGALMAK

A DETERMINATIVUSZOK HASZNÁLATA

MORFOLOGIA

I. AZONOS RAGOZÓ-RENDSZER LÉTEZÉSE

ZÁRÓSZAVAK

II. FÜGGELÉK

Dr. NOVOTNY ELEMÉR dolgozata

SUMIR NYELVI SAJÁTSÁGOK

A SUMIR NYELV HANGTÖRTÉNETE

I. A TIHANYI APÁTSÁG ALAPÍTÓLEVELE

II. ANONYMUS: "GESTA HUNGARORUM" CÍMŰ KRÓNIKÁJA

III. I. ANDRÁS-KORI Ó-MAGYAR IMA

BEVEZETŐ

Ötven év telt el azóta, hogy a sumerológia atyja, P. Anton DEIMEL S. J. megkezdte a sumir ékíratok megfejtésének kinyomtatását és a sumir nyelv szókészletének és nyelvtanának rendszerezését.

Mint Deimel tanítvány, és mint egy Jezsuita Egyetem tanára - ezt a munkámat Páter Deimel emlékének ajánlom. Egyrészt azért, hogy az ő rendszerének továbbfejlesztését szolgáljam, másrészt pedig azért, hogy eleget tegyek az ő általa sokat hangoztatott és legutoljára abba - már posthumus - cikkében rögzített kívánságának, melyet a Cincinnati-Hebrew College szerkesztésében megjelent 1954. évi jubileumi évkönyvben a következőképpen mondott:

"...die Sumerologen, deren Mutterschprache ein agglutinierendes Idiom ist, dürften an erster Stelle berufen sein, das Geheimnis des Sumerischen Verbuns, bez. in seinem späteren komplizierten Formen aufzuhellen." ("azok a sumerológusok, akiknek az anyanyelve egy ragozó idióma, elsősorban hívatottak a sumir ige titkát, különösen annak későbbi bonyolult formáit felderíteni.")

P. Deimel tehát problémákra hivatkozik és azóta prof. Renée Labat és prof. Raynold Jestin kinyilatkoztatták, hogy "ezeket a sumir nyelvi problémákat sem a semita, sem az indo-európai nyelvek segítségével nem lehet megoldani." (1)

De mik ezek a sumir nyelvi problémák?

P. Deimel a "sumir ige" titkának felderítéséről beszél. Ez valóban fennáll - de ennek megoldása előtt arra a kérdésre kell felelnünk, hogy lehet-e egyáltalában azzal a "sumir szókészlettel beszélni, amit az assyr-babiloni szótagok fordításai alapján ismerünk". Tudtak-e a sumirok - az általunk kimutatott - "homophon lexicalis" anyaggal egy élő és érthető nyelvet használni?

Továbbá, valóban a sumir "élő nyelv" tulajdona-e az a nyelvtan és szótan, amit mi a szövegekről kiértékelünk?

Ugyanis, ha a "homophon" szavak sokaságát nézzük", lehetetlennek kell kijelentenünk azoknak egy "élő nyelvben"- való használatát. Ahhoz, hogy a jelenleg rendszerezett sumir szóanyaggal beszélni lehessen, ezeket a hangtani értékeket kell meg szüntetni. Meg kell tehát találni a szógyökök magánhangzó változásait, vagy a magánhangzókhoz illetékes mássalhangzókat, melyek a sok hangzást megszüntetik.

Miután pedig: a sumirban nem minősíthető lehetetlennek az, ami a sémi és az indo-germán nyelvek köréből nem magyarázható meg, kell keresni egy ragozó nyelvet, amelynek segítségével ezek a már Bezold által is felismert problémák valóban megmagyarázhatók.

Olyan nyelvet, amelyiknek segítségével

1.) a "homophon" szavak tömege megváltoztatható az eredeti sumir "élő nyelv" szóértékeinek valószínű megtalálásával,

2.) amelyiknek nyelvtana és szótana egyezik a sumir nyelv ragozó rendszerével.

Tehát olyan nyelvet, amelyik azonos a sumirral és én úgy látom, bizonyítom és tudom, hogy ez a magyar nyelv.

JAVASLATOM A KONGRESSZUSHOZ

P. Anton Deimel S. J: írta így egy magánlevélben: Róma, 5. Január 1953:

"Ich habe nicht die geringste Schwierigkeit eine Verwandtschaft des Ungarischen mit dem Sumerischen anzunehmen". (Semmiféle nehézségem nincs a sumir-magyar rokonság elfogadásában.)

Ez alatt eltelt 20 év alatt én P. Deimel ezen véleménye alapján kutattam a magyar és a sumir nyelv azonosságait és ma határozottan állítom, hogy a sumir élő nyelv a Kr. utáni 1000 körüli magyar nyelvben maradt fenn.

A mai magyar nyelvhez való vonatkoztatásban pedig következő helyzetet találjuk:

1. A sumir nyelv egytagú szókészletének 70 %-a megtalálható azonos hangértékkel és azonos jelentéssel a mai magyar nyelvben

2. a mai magyar nyelv ragozó rendszere teljesen azonos a sumir utóragos agglutinációval és

3.) azok a nyelvtani sajátosságok melyekkel csak a sumir nyelv rendelkezik, a magyar nyelvben mind megtalálhatók.

A fentiek alapján azt a javaslatot teszem, hogy a sumir 'élő nyelv' visszaállítására és a sumir nyelvi problémák hangtani hiányok: "homophonia" megszüntetés és szótani problémák megoldásához a kutatók használják "segédnyelvként" a mai magyar nyelvet olyan formában, miképpen- az akkád nyelvi problémák felderítésében -a héber nyelvhez nyúlunk minden alkalommal.

A Keleti Tudományok Intézeteinek tananyagában a sumir nyelv az assyriológiának nevezett csoportba van sorolva; itt pedig nem a sumir, hanem az akkád nyelv a főtantárgy. A sumir csak azért nem tudja az "assyriológia tudománya" nélkülözni, mert

- 1.) az akkád nyelv a sumiroktól elsajátított ékírással van írva,
- 2.) az akkád szövegek (pl. a Hammurabi-Codex) igen sok sumir kifejezést tartalmaznak, melyek mint "sumerogramok" nélkülözhetetlenek és a legtöbbnek az akkádok is a sumir hang- és jelentésértékét használták.

Valószínűleg C. F. Lehmann is hasonló következtetésre jutott, amikor azt írta: "ségi Babilonban nagyon sok sumir szó van és megfordítva." Azonban - annak ellenére, hogy "Sumerian was the unique amongst the languages of the ancient Middle East in being agglutinative" (a régi Közép Kelet nyelvei közül az egyetlen a sumir nyelv, amelyik ragozó volt), a sumir nyelv analízisével és a sumir nyelvvel foglalkozó összehasonlító tanulmányok kizárólag a héber nyelvet használják. Ez a módszer - amilyen helyes az akkád nyelvre vonatkozóan - hiszen az akkád semita nyelv és nem agglutinál - annyira helytelen a sumir nyelvvel kapcsolatban. A ragozó sumir nyelvet nem lehet a nem ragozó héber nyelv segítségével analízálni, hanem egy hozzá hasonló ragozó nyelvet kell használni. Talán Kramer is ezt érzi, amikor mondja: "Sumerian resembles no little such agglutinative languages as Turkish, Hungarian, and some of the Caucasian languages." (A sumir nem keveset hasonló olyan agglutináló nyelvekhez, mint a török, magyar és néhány a kaukázusi nyelvekből)

Ugyanezt mondja Woolley & Hawkes is. (8)

Meg kell állapítanunk, hogy mind a három előbb említett tudós véleményét a régebbi szakmunkák egyöntetű megállapításaira alapozza, mivel sem Kramer, sem Woolley, sem Hawkes egyetlen egy ragozó nyelvet sem beszéltek és a sumir nyelvet nem hasonlították össze semmiféle más ragozó nyelvvel. Így az ő véleményük csak megerősíti Bezold, Sayce, Oppert, Lenormant, P. Deimel és Jestin (9) már régebbi indoklásait.

Amikor azonban Kramer azt írja, hogy: "The Sumerian language is an agglutinative tongue, reminiscent to some extent of the Ural-Altai languages (op. cit. p. 42) in vocabulary, grammar and syntax, however, sumerian still stands alone and seems to be unrelated to any other languages. (op. cit. p. 306.) tulajdonképpen nyelvészeti ellentmondást fejez ki. ("A sumir nyelv agglutinatív beszédű és kiterjedésében emlékeztet az Ural-Altáji nyelvekre... a szókészlet, nyelvtan és szórend tekintetében még egyedül áll és úgy néz ki, hogy nincs kapcsolatban egy nyelvvel sem").

Ugyanis - "agglutináció" - nyelvészeti szakkifejezés: oly grammatikai rendszert jelent, ahol az ige és a névszó ragokkal és képzőkkel fejlesződik, mely ragok és képzők az igei és névszói értelmet mondat-értelemmé bővítik. A ragozó nyelvek "egyetlen" szóval oly értelmet tudnak kifejezni, melyet a nem ragozó rendszert használó nyelvek csak egy vagy több mondattal képesek elmondani. (10)

Nem lehet tehát azt mondani, hogy a "sumir nyelv ragozása az Ural-Altáji nyelvekhez hasonlít ugyan, de nincs kapcsolatban ezekkel a nyelvekkel", mert- ez éppen olyan abszurd, mintha azt mondanánk, hogy a "héber nyelv a semita nyelvek csoportjába tartozik, de nem rokona egyik semita nyelvnek sem".

Azonos ragozás azonos nyelvtant és szórendet jelent, s minthogy a nyelvek csontváza a "grammatika", ennek azonossága elég indokolást ad egy nyelvhasznító tanulmány kidolgozására. Látva azt, hogy prof. Jestin a sumir grammatikát tárgyaló munkáiban az ural-

altáji török nyelv segítségével oldja meg a sumir grammatikai - főleg hangzóharmoniai - nehézségeket - nyilván Oppert nyomdokait követve - ebben az Ural-Altáji nyelvcsaládban egy másik nyelvet kerestem mely használható lehet a sumir nyelvvel való összehasonlításra. Igen alkalmasnak mutatkozott erre a magyar nyelv, mely a világ összes nyelvei között a leggazdagabb szókészlettel rendelkezik, és igen fejlett magánhangzó-harmóniát használ nyelvrendszerében. Tehát ezen tanulmány megírása előtt a magyar nyelvvel és a sumir nyelvvel való 25 éves foglalkozásom elegendő alapot ad ahhoz, hogy kutatási eredményeimet a szaktudósok bírálataira bízom.

(5) LEHMAN.C.F.: SAMMASUNKIN "König von Babylonien (668-648 B.C.). Assyriologische Bibliothek Bd. VIII. Leipzig.)

(6) HAWKES ds WOOLEY: History of Mankind. UNESCO 1963, P. 635.

(7) KRAMER. S.N.: The Sumerian. Their History, Culture and Character. Univ. Chicago Press 1963 p. 306.

(8) Op. Cit: p. 635.

(9) BEZOLD C.: Literische Centralblatt. 1889.

OPPERT Jules: Rapport adressée a S.E.M. le Ministre de l'instruction publique et des cultes. Archives des missions scientifiques et littéraires. Paris 1856. Comptes Rendus de la Société Numismatique et d'Archéologie 1869. Vol. I. pp.73-76.

LENORMANT Francois: Lettres Assyriologiques II. Série. Etudes Accadiennes. Vol. I. Paris 1874.

HOMMEL Fritz; Grundriss der Geographie und Geschichte des Alten Orients. 1904. Zweihundert sumero-türkische Wortgleichungen als Grundlage zu einem neuen Kapitel der Sprachwissenschaft. München, 1915.

POEBEL Arno: Grundzüge der sumerischen Grammatik. Rostock 1923.

SAYCE A. H.: The Archaeology of Cuneiform Inscriptions London 1907. p. 72: "Babylonian culture owed its origin to a race, whose type of language was that of the Finn, of the Magyar or the Japanese."

On an Akkadian Seal. Journal of Philology 1871. Vol. II. p. 1.

PINCHES Th. G.: The Amherst Tablets being an account of the Babylonian inscriptions in the collection of Lord Amherst of Hackney. London 1908.

HAMY E. T.: La figure humaine dans les monuments chaldéens, babyloniens et assyriens. Paris 1907. (Extrait des Bulletins et Mémoires de la Société d'Anthropologie de Paris. 1907. p. 10.)

10) Philological definition.

TÖRTÉNELMI ÉS RÉGÉSZETI BIZONYOSSÁGOK

Tanulmányom megírására serkentettek a legújabb régészeti kiértékelésekből vett történelmi és kronológiai összefüggések is, melyeket a következőkben említek meg: Miután Gordon Childe megállapította, hogy "a Kr. u. 3. évezredben már a sumir kultúra a Kárpát-medencében megtalálható" teljesen érthetővé válik az, hogy

1.) Mindazok a kultúrák, melyek a sumir kultúrdiaszpóra jellegzetességeit mutatják egyidejűleg a mezopotámiai kultúrszakaszok valamelyikével. Így: Eridu XVII. egyidejű - Samarra Tepe-Gawra XXV-XV. - Tepe-Sialk, Tepe-Hissar, Tepe Gyan V.Bakun B. I. y B. I...Annau I a. Eridu V-I Jemdet Nasr Uruk V-III. egyidejűek Tepe-Gawra VIII. Ninive III-V. Nuzi XII-VII. Tepe-Hissar I C.Bakun, A I Mohenjo Daro - Harappa y Annau II.

2.) A legújabb orosz ásatások kiértékelése szerint a Mezopotámiától és Elamtól északra eső területeken előforduló régészeti leletek a sumir kultúra hatásának eredményei. Idézetek: "Az ANNAU-i halmon vályogházak nyomát találták mértani mintás festéssel, továbbá árpa és búzaszemeket és őrlőköveket. Az edények itt is főként mértani figurás díszítések, mely a szomszédos Irán Susa I és a sumir Al-Obeid-Tel Halaf Jemdet Nasr edényeivel mutatnak

azonosságot. Már a 3000 i. e. időszakba eső Kejakent Derbent telepei is mutatják ezt. Ezek a hagyatékok viszont kapcsolatot mutatnak a még északabbra fekvő Majkop kurgánjaival. A bennük talált leletek azonosak a LAGAS és URI dinasztia korába eső sumir kultúrával. A Novoszobodja kurgánjában talált buzogányok formája olyan, mint a sumir KISH városban talált hagyatékok. A nyakékek is.

A MAJKOP és Novoszobodja kurgánokban talált balták, szerszámok, kések, kopják, török és villák olyanok, mint a mezopotámiai 2604-2300 i. e. korabeli kultúra termékei."

"A legrégebbi hagyatékok közé kell sorolnunk a MAJKOP-i nagykurgánt. A majkopi fémkultúrák új élet nem kezdetleges kerámia benyomását kelti. Ellenkezőleg--teljesen kidolgozott technika és esztétikai szempontból is magas kultúrájú anyag. ... Az ékszerek és gyöngyök az UR városi királysírok hagyatékaéhoz hasonlíthatók."

3.) Az orosz történészek teljes határozottsággal állítják, hogy ez a kultúrhatás és a sumir kultúrával azonos ékek, fegyverek, kerámiai edények és az élethez szükséges tárgyak egy délről észak felé vándorló mongoloid etnikum termékei. Bemutatják a "beltengeri medence újkőkorszaki életébe belépő" délről besugárzó mongoloid fajta szellemének Geraszimov által rekonstruált megjelenési formáját, melynek még hírével, nyomával sem találkozunk e táj, illetőleg környék korábbi hosszúfejű telepeinek hagyatékaik között.

Tekintve, hogy ezeken a területeken 1500 i. e.-ig tartott a kőkorszak a délről észak felé vándorló és a sumir kultúrát magukkal vivő mongoloidok még a babiloni első dinasztia ideje alatt és után is folytatták észak felé való vándorlásukat. Ez a folytonos észak felé húzódás a mezopotámiai sumir és semita népek élet-halál harcának következménye, hiszen "the history of early Mesopotamia was viewed as a bitter, deadly struggle between the two racial group." (a korai mezopotámiai történelem úgy vehető, mint két különböző népfaj elkeseredett élet-halál harca.) (18)

Az észak felé vándorlók kiindulási helye Subir-ki (akkád: Subartu) mely elnevezés az URI-KI fölötti részt vagyis Agadé - Akkád-tól északra eső területet jelöli és a "Sumir és Akkád királyok" királyi címében - "king of the four Quarters" ("a négy világrész királya") SUBAR-KI az "északi világrész" neve, melyet már Lugalannemundu Adab királya is viselt (2600 i. e.). Ezt a területet nagyszerűen megismerjük Shulgi és Aradmu levelezéséből, ahol nem Subar - hanem Subir a neve a népnek és a területnek, ahová Slugi expedíciót küldött messze északra.

4.) A "sabar" vagy "subar" - vagy "sabir" nép és ország URARTU-ban található az örmény írók történetírása szerint ahol a (hurrians) - hurriták is laktak. "Hurrians has genetic and linguistic affinities only with Urartian (the language of ancient Armenia); its only likely modern relatives would have to be sought among the Caucasian family, with which Hurrian shares certain structural features."

"The hurrians flourished from the middle of the third to the end of second millenium B. C. Their greatest political accomplishment was the Mitani Empire ...Mitani dominated Assyria and Nuzi... prior to the mars Hurrian settlement, the place was occupied by different (Subarian) ethnic group."

("A hurriták faji és nyelvi rokonságban vannak az urartuikkal (az ősi Örményország nyelve)"csak a modern kapcsolatok helyezték be szívesen a kaukázusi családba, melyeknek szerkezeti tulajdonságaikból a hurritáknál is található bizonyos részlet. A hurriták virágkora az i. e. harmadik évezred közepétől, a második évezred közepéig terjed. Az ő legnagyobb politikai eredményük a Mitáni Birodalom volt...a Mitániak uralkodtak Asszíria és Nuzi fölött... a hurriták tömeges letelepedése előtt, a területet különböző (subar) fajú csoportok népesítették be.")

Láthatjuk tehát, hogy Örményországban - már az ősidőktől kezdődően - megtaláljuk a Subir-Sabir-Subarean népet, akik úgy látszik jelentős szerepet játszottak a mezopotámiai politikai életben is. Legalábbis a Nuzi-ban történő letelepedésük erre utal.

Észak felé való vándorlásuk, az Örményország mellett létesített Sabiria - majd a Kaukázuson való átkelésük a Mezopotámiában megerősödött semita uralmak s majd az ezt követő asszír kegyetlenség következménye. Az asszír királyok kegyetlenül pusztították az északi Subir-ki népét és URURTU-t elfoglalták.

5.) Ennek a subar-sabir népnek a magyar nép egyik törzsével való azonosítását kísérel meg már 1900-ban a kitűnő orosz történész - Patkanow.

Természetesen mindezeknek a tanulmányoknak alapját Constantinos Porphyrogenitos történelemírásának adatai képezik, aki a Duna-medencében letelepedett magyarokat "sabartoi-asphaloi" néven nevezi. Ennek a szónak az ismertetésében pedig Macartney áll a legközelebb, amikor azt írja, hogy a "sabartoi" az Észak-Mezopotámiai SUBAR-TU nevére emlékeztet, míg "asphaloi" csak egy görög szokásos "epitheton ornan".

A fenti adatok úgy vélem elegendő indokolásul szolgálhatnak arra, hogy a magyar nyelvet azonosítsuk a sumir nyelvvel a nyelvészet törvényei szerint.

Mielőtt azonban a tanulmány részleteit ismertetném, szeretném olvasóimat kutatási eredményeim néhány részletéről tájékoztatni, valamint a nyelvazonosításban alkalmazott módszeremet ismertetni.

6.) Munkatársam - Dr. Novotny - felvette a kapcsolatot az orosz nyelvtudományi kutatók egyik legkiválóbbjával - Djakonow professzorral és az ide vonatkozó adatokat az ő leveléből közlöm:

"Sz. P. Tolsztow akadémikus vezetése alatt egy orosz régészeti expedíció 10. éven át ásatásokat végzett Belső Ázsiában a régi CHOREZM területén fekvő homokszivatagokban. Tolsztow könyvében beszámol a meglepő eredményekről.

A sumir nyelv és a sumir nyelv hangtörténetének ismeretében megállapítottam, hogy a Tolsztow expedíció nemcsak a könyvében említett subarean népet, hanem az ősi sumir népet is megtalálta, tehát tulajdonképpen subar és sumir emlékeket fedezett fel. (Subar = Sumir.)

Annyit mindenesetre már elértem, hogy az orosz régészet ásatásoknál már komolyan számol - az ókori Belső Ázsiában - sumirok jelenlétével. Az Orosz Régészeti Intézet legújabb expedíciója Türkmenia területén (Kara-Kum sivatag) sumir és proto-elámi írásjelekkel megegyező - mintegy 20 ékjelet - talált. Ha a további ásatások a IV. évezrednél régebbi leleteket hoznak napvilágra, melyek ugyancsak sumir jellegűek, úgy ez kétségtelen bizonyítéka lesz annak, hogy a sumirok innen kerültek Mezopotámiába - majd a sumir birodalom összeomlása után II. B. C. évezredben - ide tértek vissza."

A terület neve: CHOREZM.

A akkád fonetikájú KU-MA-AR-IZ-MA a CHOREZM név azonos és valószínűleg innen ered az ó-perzsa vagy iráni elnevezés: UWARZIM (UWARAZMIS) is.

De sumir nyelven ez így olvasandó: KU-MAH-GARRIA-A, mely feltétlenül azonos Chorenei Mózes által írt... KUN-MA-GYAR-RI-I - örmény földrajzi elnevezéssel.

Miután a KU jelentésű sumir ékjelnek a "többhangzás"-ban (polifónia) SU és HUN hangtani értékei is vannak, arra az eredményre jutottam, hogy hangtani értékek kicserélésével - KU-MA-AR azonos SU-MU-AR" vagy SU-M-ER olvasatokkal. Ez az alapja az Oppert által bevezetett SUMER elnevezésnek."

7.) CHOREZM - vagy CHORAZIMA azért érdekes terület a kutatásban, mert ez a legrégebb városállam, amelynek a sumirokhoz állandó kapcsolata volt... és a legrégebb sumir ékiratokon "RATTA néven fordul elő.

Prof. Kramer szerint ARATTA a "Kaspi tenger környékén keresendő" - tehát SUBARTU-ban vagy CHOREZM-ben.

ARATTA városállamra vonatkozóan így ír Kramer: "the contents of the Sumerian epic tales, scatched above are of unusual significance because of the light they shed on the otherwise practically unknown ancient Iranian citystate of Aratta: they provide us with a number of revealing details regarding Aratta's political organization economy and religion all quite

unexpected. Thus we find that the political head of Aratta just as in the Sumerian city-state Erech; was a military and religious leader known as the "en" bearing a Sumerian name. In regard to religion we learn that the Sumerian pantheon was worshipped in Aratta. Its tutelary deity was the Sumerian goddess Inana, who judging from the epic poem "Enmerkar and the Lord of Aratta" was only- later made 'Queen of Eanna' in Erech by Enmerkar."

Az előbbieken megnevezett sumir epikus költemények szokatlan fontosságúak, mert fényt derítenek az eddig teljesen ismeretlen iráni városállamra - ARATTA-ra: ezek számos érdemes adatot szolgáltatnak nekünk - csaknem váratlanul Arattának politikai szervezetére, gazdaságára és vallására vonatkozólag.

Ezek következtében azt találjuk, hogy Aratta politikai uralkodója - éppen úgy, miként a sumir URUK (Frech) nevű városállamban - katonai és vallási vezető volt, egyben viselve az "EN" - erre vonatkozó - sumir nevet. A vallásra vonatkozóan észlelhetjük, hogy a sumir istenpantheon tisztelete Arattában is megtalálható. Legfelsőbb isten-személyük a sumir INANA-Istennő volt, aki - az "Enmerkar és Aratta Uralkodója" című epikus költemény szerint - csak később lett felmagasztalva "ERNA KIRÁLYNŐJÉNEK" Uruk városállamban, Enmerkar által.)

De milyen nép lakta Arattát? Erre eddig senki sem akart válaszolni pedig az említett szövegek maguk mondják meg ezt:

Ezzel kapcsolatban igen sokat értekeztem Kramer professzorral és említettem neki, hogy a "subur" mint népelnevezés és fajtamegjelölés szerepel pl.: Urukagina munkáelosztó szövegeiben tehát akkor az általa publikált "Enmerkar és Lugalbanda" szövegben, mely megelőzi az Urukagina idejét, feltétlenül meg kell találni szintén a népmegjelölést. Különösképpen hivatkoztam az Aratta-i uralkodó nevére, melyben megtalálni véltem ezt. Prof. Kramer keze írásában közölt véleményét tudom itt bemutatni, amely szerint ő "EN-SUBUR.-SIR-AN-NA" értékkel olvasta le az uralkodó nevét a szóban lévő ékiratból.

Itt minden jel transliterálása helyes, csak a "SIR"-nek olvasott ideogramm ütközik bele prof. Labat véleményébe, aki ezt a jelet Manuel D'Epigraphie Akkadienne c. munkájában 144. sz. alatt "DUMU" ideografikus értékkel közli a sumir literáris időből. (Prof. Kramer levele a 207. oldalon.)

Prof. Kramer megfejtése tehát csak annyiban szenved változást, hogy "EN-SUBUK-DUMU-AN-NA" értékkel olvassuk le a megnevezett szöveget. Ez pedig világosan megmutatja nekünk az ARATTA-i nép elnevezését, hiszen a "SUBIR URALKODÓ AZ ÉG FIA.... a szöveg szerint.

Tehát a subur uralkodó a subur nép királya, így feltételezhető, hogy ARATTA város "subar" alapítás volt, ami teljesen valószínű is a "subar-hurrita" népazonosság szerint.

Tehát, ha északon, a Káspi-tenger mellett volt eredeti hazájuk a "subar"-oknak, akkor érthető, hogy Hammurápi dinasztiájának semitizáló politikája, majd az asszírok kegyetlensége elől régi hazájuk felé - északnak - menekültek és a Kaukázusi területeken helyezkedtek el.

Ennek az észak felé történő subar vándorlásnak eredménye a babilóni mágus vallásnak expanziója és északon való elterjedése olyannyira, hogy "Perzsiában csak az lehetett király, aki mágus oktatást kapott" "Cyros maga is a jogot a mágusoktól tanulta".

És Jézus születéséig az ősi tradíciók mágus vallását is - Róma egyetlen ellenfele, a pártus Birodalom őrzi, ahol az Arattai "lobot" INANA alakja mint ANAHITA a vallásszemlélet főalakja és a sumir-subar-babilóni UTU-SAMAS - az ősrégi sumir nevén - mint MITRA ugyancsak a régi tradíció szerint tisztelt Isten-alak. Ugyanezt találjuk meg Khorezm-ben is, talán annak a következményeként, hogy a Pártus Birodalom valószínűsége neve a régi iratok szerint "CHUSDI CHORASAN".

* * *

Ha igazat adunk Constantinos Porphirogenitos történelem-írásának és elfogadjuk Patkanow - előbb említett-bizonyítékait is, akkor ezt a történelmi tényállást vonatkoztatni kell a Kárpát-

medencei MAGYAR NÉPRE azzal a szándékkal, hogy valóban találunk-e náluk olyan sumir adatokat, melyekkel a Subir-ki területéről történő kiáramlás bizonyítható.

A vizsgálat a következő eredményt mutatja:

A.) A bahtriai és Chusdi Chorasán-i területről a Kr. utáni 5. században telepedik le a Kárpát-medencében a sumir tradíciókat magukkal vivő "AB-ÁR" nép. Ennek már a neve is sumir AB = atya"(pater familias) (L. 128.) és ÁR = elárasztás (L. 306.), de ez teljesen egyezik értelemben a magyarban használatos "ár" szóval.

AB-AR tehát sumirul is és magyarul is annyit jelent, mint az "ősapai nép áradata". A korunk magyar tudósainak kutatásai megállapították, hogy ez a nép "magyarul" beszélt.

(LÁSZLÓ GYULA: "Avar korszak a Kárpát-medencében". Archeológiai Értesítő. Budapest, 1970. 2. szám.)

B.) A 8. században újabb letelepedés történik a Kárpát-medencében. Ezek azok a "subar-sabir"-ok, akiket Constantinos Porphyrogenitos említ s akik magukat - nyilván az ősi sumir tradíciók népelnevezése szerint MAH-GAR... MA-GY-AR néven nevezik. Az idegenek pedig - tekintve, hogy velük települtek le Atilla hunjainak is a maradványai, ezek után HUNGARIAN-nak hívják őket, de a nép saját magát és országát sohasem nevezte HUNGAR szóval, hanem mindig a MAHGAR = MAGYAR elnevezést használta.

C.) Ez a nép azonban - mielőtt a Kárpátmedencébe áttelepült volna, a Kaukázustól északra lévő SABIRIÁBAN élt, melyet ők - saját nyelvükön DAN-TU-MAHGARIA-rak neveztek.

(PADÁNYI VIKTOR: Dentumagyararia (Transylvania Buenos Aires,1963)

Ez is sumirul van mondva, ahol is

DAN3 = szabad (libre) (D . 241:)

TU= teremtett, csinált (L. 58.)

MAH-GAR-I (miképpen URI = UR-ból való) MAHGARI = MAH-GAR-ból való

A = fonema határozott névelő. Tehát DAN-TU-MAHGARI-A = "A MAH-GAR népből lett szabadok", vagy "A SZABAD MAH-GAR"-ok.

A történelmi adatok tehát teljesen igazolják a mezopotámiai subur-subar-szabir nép észak felé történő népvándorlási folytonosságát, de megkövetelik, hogy a magyar népnél a sumir tradíció elemei: a teokratikus rendszer és a sumir ősvallás maradványai is fellelhetők legyenek - természetesen a legelső sorban említett nyelvi azonosság mellett.

Ehhez a követelményhez rögtön hozzáfűzhetjük azt a megállapítást, hogy a Kárpátmedencébe 562.-ben -és 896.-bar i. u. bevonult Magyar Nép már ismerte az "Ég-Királynő" tiszteletét - lévén "egyistenimádók."

Ebben az "égkirálynő" tiszteletben teljesen a sumir INANA vagy pártos ANAHITA kultusz elemeit fedezhetjük fel különösképpen akkor, midőn a sumir INANA hétféle alakjával találkozunk az "egyisten imádó" magyar ősvallásban. (Bobula Ida: A Sumir- Magyar rokonság kérdése /Buenos Aires/ A Magyar ősvallás Nagyszónya)

Ez a sumir tradíció iszonyú nagy erővel mutatkozik a magyaroknál és ennek eredménye az, hogy a római kereszténység felvétele után is megtartják a sumir INANA hétféle tiszteletét a keresztény Szűzanya" hétféle ünnepeivel. A magyarok lelkében élő sumir ősvallás pedig akkor mutatja meg uralkodó hatalmát, amikor a keresztények Máriáját is sumirul BAU-DUG-ASAN (Boldogasszony) névvel illetik.

Ez azért volt így, mert - mint Macartney megállapítja a magyarok ősvallásáról: "ez az ősi hit azonos volt a mágusok-vallásával" és a magyaroknál fellelhető volt a sumir teokratikus uralkodási forma, ahol a politikai és a vallási hatalom egyesítve volt az uralkodó kezében.

A Magyar Uralkodó hatalmát a somit teokrácia szerint - autoritását az égből nyerte. Ez a valóság van kifejezve a Magyar Uralkodó Hatalom Jelképében, amelyet bemutattam a 27. Orientalista Világkongresszuson Ann Arborban a Michigani egyetemen.

Ez a Magyar Uralkodói Szimbólum látható előadásom nyomtatott kiadásának a fedőlapján. Ez a magyar "PATESI", a magyar papkirály szimbóluma, amelyik átélte a magyar nép judai-

kereszténységre való térítését éppen úgy, mint az "INANA" tisztelet is. Ez a jelkép Magyarországon (régi Pannóniában) az ISTER-GAM-i (mai Esztergomi) királyi kápolna falán található, mint falfestmény. (lásd a 194. oldalon.)

Miután a sumir-subar-szabir tradíciók ily óriási erővel mutatkoznak meg a magyar népnél, egyáltalában nem csodálkozhatunk azon, ha a judai-kereszténység felvétele előtti magyar uralkodók sumir-babiloni neveket használnak, mint: ÁRPÁD, SUBA, HUBA, TAS, TAHADU, TAMUZABA, EL-UD, ÜG-EK, KUN-DA, SAR BELU, GAL-MAHUS, ENE-DU-BÉLI-ANA, stb.

A magyar származású királynők neve is sumir pl.: RÉKA, SARALDU, KÁMA, stb. de ha a király idegen származású asszonyt vett feleségül"úgy azt nem a nevéen hívták - hanem a babiloni akkád nyelven: "BELI-KINA" néven nevezték (mint Geysa feleségét, a cseh-morva Adelheidet, I. István nevelőanyját.)

Annak ellenére, hogy a magyar nép hivatalosan "kereszténnyé" vált, megőrizte a régi "termékenységi mágus vallást" szertartásait és szokásait.

Így nagyon sok erre vonatkozó kifejezést is találunk a magyar nyelvben, melyek a sumir eredetet bizonyítják. Ilyenek:

ISTEN, EN-LIL, KI, ANU (Anyu); ERES-KI-GAL, LUGÁL, ÚR, SAR, NIMRUD, NAP, NIN, DINGIR. (Tündér), AN-GAL (Angyal) stb.

A RÉGI MAGYAR NYELVEMLEKEK ÍROTT BIZONYÍTÉKAI

Ha már ennyi sumir örökséget találtunk a magyar népnél, akkor a magyar nyelvben megmaradt sumir anyagnak is igen tekintélyesnek kell lenni.

Mielőtt a nyelvészeti részletezésre rátérnék, szeretnék bemutatni két magyar nyelvemléket.

1.) A Tihanyi Apátság alapítólevele 1011. i. u. és a

2.) A római katolikus imádságok szövege 1045. i. u.

1.) -hez: Ennek a nyelvemléknek érdekessége az, hogy a latinul írt szövegben "latin fonetikával írt" régi magyar szövegek találhatók, azok valószínűleg, melyeket a római katolikus valláspolitikai fejedés kódéba szánt. Ugyanis az "írástudó" nem magyar papok állandóan saját nyelvük szerint változtatták a magyar nyelv szavait főleg azért, hogy a régi - sumir tradíciójú - magyar ősvallás nyomait eltüntessék. Hiszen ezért sújtotta a római inkvizíció halálbüntetéssel azokat a magyarokat, akik az ősi magyar rovásírást merték használni. Természetesen ennek az ősi írásnak a nyelve is az ősi volt, melyet "szórványokban és töredékekben" megtalálunk az említett latin szövegben

Egyik munkatársam - Dr. Novotny Elemér - érdeme ezeknek a szövegeknek a megfejtése. Az ő munkájából veszek itt át két példát:

a.) A latin szöveg között található: "KANGARES VIA" mássalhangzókra alapítva

KA - AN - GAR - E. ennek mélyhangzású változata

KI - EN - GIR - E.: ugyanez magas hangzással

Ha a KI-EN kifejezést éppen olyan közvetítéssel értelmezzük, mint a sumirban tesszük-vagyis KI-EN = EN-KI, azaz ISTEN, akkor a magashangzású értelmezés annyit jelent, mint "Isten Gyermekei" sumirul. Tekintve, hogy a sumirok valóban Isten Gyermekeinek tartották magukat, a magyaroknál ezen kifejezésnek a megtartása a sumir életszemlélet továbbélésének a jele.

A "Kangares Via" így "Isten Gyermekeinek Útja" értelmezést kap, vagyis: a Magyarok Útja.

Sokkal érdekesebb, hogy a magyarul nem tudó német pap, aki a szóban forgó alapító levelet írta - teljesen germán fonetikával írta le a következő magyar szöveget: GNIR UUEGE HOLMODIA.

Írjuk fel helyesen ezt a szöveget először a mássalhangzókkal: G -N- R-L-M -D -A magánhangzókkal:

GE - NI-IR - MUIGI GAL - MAH - DU-A

Ez pedig egy klasszikus sumir szöveg, ahol GE = első, eleje, úr (L.480.)

NI-IR (NIM-GIR -NI-GIR. -NI-IR) uralkodó (L.384.)

MU - particula verbal, amelyik az igei cselekvés befejezését jelenti (L.61)

IGI - (mint ige) nézni, magasztalni (L . 449.)

ennek következtében MU-IGI = megnézett, felmagasztalt (kizárólag csak a magyar nyelvben létezik ez az elő-ige (igekötő), régi alakja ugyanaz, mint a sumirban "MU", mai modern: magyarban MU = MEG)

GA = nagy, hatalmas (L . 343.)

MA = magasztos (L . 57.)

(GA-MAH valószínű főpapi, talán papkirályi elnevezés.)

DU...= DUMU = gyermek (L.114.)

Az 1000 i. u.-ból származó "magyar szöveg" tehát a 3000 évvel előtte már létezett sumir nyelven van írva és azzal a nyelvvel azonos. Értelme: "Első uralkodója - (megnézett) felmagasztalt"(megáldott) Nagy Hatalmas Gyermek."

b.) Bemutatom a magyarul írt imádság szövegeket, ahol vastag betűkkel vannak nyomtatva az ősi sumir kifejezések, amelyek azonosak a magyarral. Természetesen latin fonetikával írva. Éppen ezért kiemeltük külön a helyes magyar-sumir fonetikus értékeket.

ANDRÁS-KORI IMÁDSÁGOK /Kr. u. 1200 körüli időből/

O Jézus / és/ zent maria azzuna hyweuc ysten rontha papa ur ellenneh bodug leo para urc megwacyttuac nhelweun choncittiac uodalum waguc bacun futua hazuctual zeles feuldun zaranduglu zegh- en nypec /és/ prasbytrucut fuul vur turcuan fuithou couruc- grazdua lufuu: Wutu peccis lughala toran munhi ni zobathaya heu gehnahabul Step lughalu ur fuogudaia zenthiel ur ysten odutt wola gymultstul zent urzagnuc nagh pannonna leun chinus certh paradisa munc chu wan felduc yse - wiz foulua angheluc eurec wulu hotulmual - horogtoul papa urunc - zenti ieles andreas ur uthoya hyweuc azen /és/ amen.

II.

O Jézus /és/ zent maria hyweuc zent ighus har-eus zent ielesuc ogchusus - ne memuagguc barduos eselwec er tala azun nip colambuc papa uruc ugeuwel morouzzuc /és/ nizeu uzi ultulmaul /és/ rezytelie meg tubi haznul muncce uduezetutuul /és/ urunc cuertaluan marteruc /és/ angole cur enecuel aleluia /és/ hymnus partuasue zyzec alelui /és/ cyasson aleluia aleluia in secula amen.

EMBERTANI AZONOSSÁGOK

Meg kell említenünk még az embertani azonosságokat is. Ugyanis igen sok tanulmány foglalkozik a Kárpátmedencei korai rézkor embertani leleteinek a sumir-babiloni hasonló leletekkel való azonosításával. Miután mi a Kr. utáni évszázadokban a Kárpát-medencében visszatelepült sumir-subir-szabir-mah-gar vonatkozásokat, mint a Magyar Népnél megtalálható mezopotámiai örökséget bizonyítjuk és ennek a Mezopotámiából a Kárpátmedencébe való évezredes és folytonos áttelepülésnek ugródeszkájaként a hatalmas Pártos Birodalmat jelöltük meg elegendő, ha a Pártos Birodalom uralkodó, azaz többségben lévő"fejindexeit azonosítjuk a Magyarországon találtakkal.

Így bemutatjuk László (szent) királynak a 12. i. u. századból származó hermáját és összevetjük a Pártos Birodalomból eredő Hatra-i királyfejjel.

(A Pártos Birodalomból i. e. 2. szd. A Bagdad-i Múzeum szívésségéből.)

Szent László (Győr.)

A bemutatott fejek közötti azonosság megdöbbentő

De más bizonyítékunk is van a magyar királyok pártos azonosságára vonatkozóan. A magyarok első uralkodójának - Árpádnak nagyanyja Khorazm-i hercegnő volt, miképpen azt

a régi magyar krónikák említik: "nam mates eus de Chorasminis orta eret" (neki az anyja Chorasminai volt. Chronicle of Simon Kézai)

Mindezek mellett - ha a sumir ember alakját vizsgáljuk, melyeket a káldeus szobrok mutatnak és különösképpen a Lagas-ból származókat, akkor el kell ismerünk prof. E. T. Hamy erre vonatkozó eredményeit, aki s sumirokat a "turáni" fajhoz utalja és őket "KUS" népének nevezi. (lásd a jegyzetben feltüntetett munkáját.)

De maguk az ékiratok is "kusitákat" említenek. Lugalzaggisi vázáján archaikus sumir írással rótt sumir nyelvű szöveg (lásd: SAK. 58.3.11.) a 9. és a 25. sorában ideográfikus írással olvasható "KUS" jele. A szöveget Deimel U-KUS, Kramer pedig U-U értékkel olvassa. Mind a két olvasat helytelen mert - prof. Labat szerint - ennek a jelnek az "U" hangtani értéket csak Hamurabi - u. n. "babilóni periódusa" adta. Addig a kiejtés és értelem "KUN" volt.

Így a szöveg helyes olvasata. .. a 9. sorban: DUMU KUN-KUN.

A KUN jel megismérlése a sumir nyelvtan szerint a "többesszám" kifejezése" így a megfejtésben el kell fogadnunk azt a valóságot, hogy - I. Sargon semitizáló uralma előtti utolsó sumir király, aki LUGALZAGGISI nevet viselt magát így nevezte:

KUS-KUS FI-A: vagyis a KUSOK FIA.

A 25. sorban azonban - minden kétséget kizáróan a "kusitákhoz" tartozónak vallja magát, amikor a saját viszonyát az Isten-világhoz felfedi és azt mondja, hogy ő:

DINGIR BABAR KUS-A, a Napisten Kusa.

A bibliai NIMRUD hagyomány a sumir mítoszokból ered és én úgy látom, hogy LUGALZAGGISI sumir uralkodó csak megerősítette ezt az igen régi hagyományt akkor midőn saját magát is "KUS fiának" nevezte - éppen úgy, miként Nimrud is Kus fia volt. Mindenesetre ez a szöveg, melyet itt eredetiben bemutatok bizonyíték arra, hogy a sumirok valóban a turáni-kusita fajta leszármazottjai voltak.

De a Kárpátmedence és a sumir Mezopotámia egykori lakóira vonatkozó- embertani azonosságok a Kongresszus programszerű ülésén Miss Mary Brady adta elő "How anthropological evidences of the copper age confirm Gordon Childe's data" címmel,

Előadásomban a felsorolt adatok vezettek ahhoz az elhatározáshoz, hogy a sumir nyelv azonosát a magyar nyelvben keressék és eredményezték jelen tanulmányom azon alábbi céljait, hogy:

- 1.) bizonyítsam a két nyelv azonosságát,
- 2.) megindokoljam javaslatomat, melyekben
 - a.) javaslom a Magyar Nyelv használatát a sumir nyelvhasználatoknál,
 - b.) kérem a sumir nyelv eddigi megfejtésének átértékelését és a Magyar Nyelv hangtana szerinti megújítását.

MEGJEGYZÉSEK A MAGYAR NYELVNEK A FINNUGOR NYELV CSOPORTBA VALÓ TARTOZÁSÁRÓL

Valószínűleg azok a szakemberek, akik elfogadják azt a teóriát, hogy a magyar nyelv a finnugor nyelvcsaládba tartozik - megütköznek mindazon, amit előadok.

Szeretném tehát a tudományos érdeklődést az alábbi tényekre felhívni:

- 1.) Finnugor "ősnyelv" sohasem létezett. Nyelvészek találtak ki valami hasonló-féleséget teljesen hipotetikus úton és eszközökkel.

Maga a közismert magyar "finnugor" nyelvész világosít fel minket erről mondva: "Nincsenek olyan szövegeink, melyek a finnugorság alapnyelvén szólnának hozzánk. Ennek következtében mind az alapnyelv szókészlete, mind nyelvtani szerkezete a maga teljességében és legapróbb részleteiben ismeretlen előttünk." (Hajdú Péter: Finnugor népek és nyelvek Budapest 1962)

- 2.) A "finn-ugornak" nevezett és egymástól nagyon különböző népeknek semmiféle közös történelmük nincs.

3.) Az utolsó évszázadban a magyar kulturális ügyek és a nyelvtudomány vezető személyiségei nem magyarok voltak, hanem az Osztrák-Magyar Monarchiában a magyarokat elnyomó osztrákokból kerültek ki és így természetesen minden magyar nemzeti és a nemzeti nyelvet szolgáló érdeknek ellenségei voltak. Így lett - ezen idegenek által - minden magyar tiltakozás ellenére a Magyar Nyelv a finnugor nyelvcsoporthoz sorolva. Hivatalosan meg lett tiltva a Magyar Nyelv összehasonlítása minden "déli eredetű" nyelvvel és ez az erőszak megakadályozta teljesen a magyar nyelv kutatást több mint 100 éven át.

Most - 1973-ban jelenlegi magyar kormányzat is teljesen megtiltja a sumir-magyar azonosságok kutatását.

A tudomány szabadságának nevében követelem ennek a sovíniszta és erőszakos nyelvészeti dogmának, a finnugorizmusnak a magyarságra vonatkozó teljes felszámolását és újbóli bírálat alá vételét.

Hivatkozom a következő szakemberek megállapításaira:

a.) a finn-ugor nyelvészetben igen ismert MUNKÁCSI Bernát kiértékeléseit veszem segítségül, aki a finnugor-magyar vonatkozásokat és rokonosítási lehetőségeket teljesen visszautasította, mondva:

"úgy látszik, hogy az ural-altáji népcsalád keleti ágának a sumir nép volt ősmestere s, hogy a sumir ékiratokban maradtak fenn az ural-altáji nyelvek legrégebb emlékei."

b.) Idézem Björn COLLINDER kutatási eredményeit is, aki megállapította, hogy a finnugor hangkészletből hiányoznak a következő MAGYAR fonémák: á, é, cs, gy, í, ly, ny, ó, ő, sz, ty, ú, ű, zs. Ha ezek a hangok nem hiányoznának a finnugor hang készletből, úgy besorolható lehetne oda a magyar nyelv, de mivel 14 fonéma hiánnyal nem lehet rokonságot felfedezni, így teljesen logikus az, hogy a magyar nyelv származását és rokonsági viszonyait a finnugor nyelveken kívüli idiómáknál keressük.

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

HISZEM, hogy előterjesztett adataim alapján javaslatom jogossága megítélhető. Ugyanis a történeti, régészeti és nyelvészeti azonosságok, valamint a vallásszemléleti és néprajzi összevetések azt bizonyítják, hogy egy subur-subar-szabir népelem átkelt a Kaukázus bércein és annak északi oldalán telepedett le.

Megállapítást nyert az is, hogy az ott megtelepedett népek mind ragozó nyelvet beszéltek. Bebizonyítottam azt, hogy a sumir ragozás nyelvtanát és szórendjét megőrizte a subur-subar-szabir-mahgar nép és azt is, hogy ugyanez a nyelv fennmaradt a Magyarok Nyelvében.

Talán egyetlen indokolás elegendő lesz a lehetőség valószínűsítésére. Az a felfogás ismeretes nyelvészeti körökben, hogy az összes semita-nyelvek egy u. n. "semita anyanyelvből" származnak. De semmiféle írott nyelvemlék nem igazolja ezt a feltételezést. Egyetlen hivatkozásunk nincs ily "közös" anyanyelvre vonatkozólag, és mégis minden semita nyelvész által elfogadott ez az "alapvető" hipotézis a semita nyelv-rokonosításokra vonatkozóan:

Nem vethető fel akkor a hipotézise egy "ragozó-anyanyelv" létezésének. Olyannak, mely a SUMIR, ARATTA-i subur-subar-szabir nép nyelve volt.

Természetesen felvethető egy ilyen hipotézis is, de azzal a különbséggel, hogy ez a "feltételezés" abban különbözik a "semita- anyanyelvi hipotézistől", hogy a ragozó-anyanyelv létezése írott nyelvemlékekkel bizonyítható.

Ugyanis megtaláljuk ezt egy ékiratos sumir epikus költeményben, melynek eredete visszanyúlik az "első emberi műveltség" idejébe. Jó 5000 évvel előtünk lévő időbe.

Így szól a szöveg: "Az emberiség egy-azonos nyelven imádta EN-LIL-t, és megemlíti az összes országokat, ahol az "egynyelvű" népek laktak... Ezeknek a népeknek az "egy-nyelve" ragozó nyelv volt, hiszen sumir ékirású ez a nyelvemlék, ahogyan azt Kramer dolgozatából idézem:

"...once upon a time the land Shubur and Hamazi
Many tongued Sumer the great Land of princess's divine laws,
Uri the land having alt that is appropriate,
The land Martu resting in security,
The whole universe, the people in unison
to EN-LIL in one tongue give praise."

(nem adom a magyar fordítását Kramer szövegének, de végtelenül csodálkozom, hogy az alább eredetben közölt ékirat 7 sorát ő "many tongued Sumer" the great Land of princess's divine laws" (sokbeszédű Sumeria, az égi törvény hercegségének nagy országa) értelemmel fejtette meg, amikor ott a következő ékiratos szöveg olvasható:

EME NAM-LU KI-EN-GI...kur KAL-DA ME

ami magyarul így hangzik:

KIENGI EMBERISÉGÉNEK NYELVE ... KALDEA NYELVE.

ékes bizonyítéka ez a szöveg annak, hogy KÁLDEA és a KÁL-ok Népe az i. e. 4. évezredben már létezett.)

Kramer fenti fordításában jól van (1. sorban) írva és fordítva a sumir SUBIR-KI... mint SUBUR-ORSZÁG. Ez az a földterület, ahol az általam említett subur-subar-szabir-mahgar nép települt ... és ez az a nép, melyet én a Magyarral kapcsoltam össze. Miután ennek a SUBUR-ORSZÁGNAK a nyelve is beletartozott abba az "egy-nyelvű" területbe, amiről ez a sokezeréves ékiratos tábla tudósít és SUMIRORSZÁG is ilyen "egynyelvű", ez a tábla bizonyítja a sumir-szabir azonosságot.

Miután a történelmi adatok sokasága a szabir népet a magyarokkal azonosítja, a sumir-magyar nyelvazonosság kétségtelen bizonyítást nyer ezzel a csaknem 6000 éves nyelvemlékkel...

TUDOMÁNY-SZOLGÁLATOT JELENT ENNEK A NYELVAZONOSSÁGNAK A RENDSZERES LEFOLYTATÁSA ÉS BIZONYÍTÁSA.

A felsorolt adatok ékes bizonylatai a nyelvazonosság létezésének. De nem is lehet másképpen.. Mert, ha ezt az "egynyelvű nagy népet mai szakkifejezéssel "urat-altájinak" nevezzük is, akkor a mai nyelvészeti álláspont szerint azt kell mondanunk, hogy az ural-altáji nyelvcsaládba tartozó nyelvek egymás közötti rokonsága sokkal bizonyosabb, mint az indo-európai vagy a semita nyelvek összetartozása. Ennek következtében az altáji vidékről származó és az ural-altáji nyelvek rendszerével teljesen azonos sumir nyelv - az ural-altáji nyelvcsaládba tartozó összes nyelveknek - így a magyar nyelvnek is egyenes rokona.

Tehát a sumir- magyar nyelvi hasonlítások és egyeztetések ennek a már megállapított rokonságnak a minőségi fokát kutatják. A kutatások oly váratlan eredményt mutattak fel, hogy a rokonsági fok maximálisnak minősítendő. Ugyanis eddig az összehasonlító nyelvtudományi kutatások még nem tudtak oly esetet felmutatni, ahol egy ma élő nyelv egész pontos részleteiben megőrizte volna egy történelem előtti eredetű és ma már holtnak nyilvánított nyelv szókészletét szótanát és nyelvtanát. Mert a sumir-magyar nyelvazonosság azt mutatja, hogy a magyar nyelv nemcsak megőrizte a sumir nyelvtant, szótant és szókészletet, hanem a saját nyelvében mindezt határozott és kimutatható formában gyakorlatilag érvényesítette és ma is alkalmazza, csaknem változatlan minőségben. Esetünkben tehát nem egyszerű nyelvrokonságról van szó, hanem "nyelvátmentésről" - vagyis egy ősrégi nyelv anyagának és szerkezetének a megőrzéséről.

A SUMIR - MAHGAR EGYNYELVŰSÉGET BIZONYÍTÓ ÉKIRAT
(Az Ashmolean Múzeum szivességéből) 221. old.

MÓDSZEREINK:

A nyelvazonosság kimutatásában alkalmazott módszerünket az alábbiakban ismertetjük:

a.) Kiindulási alapunk: a babiloni kétnyelvű ékírásos szövegek. Ugyanis ezeken: a sumir nyelvű szöveg a sumir nyelv szerkezete szerint van fogalmazva, míg az akkád nyelvű - az ősarab-amorita - semita nyelvrendszer elemeit mutatja. Ebben az akkád szövegben azonban hemzsegnek a sumir szavak. Ezeket a mai kutatók "sumerogram"-nak nevezik és bizonyoságul szolgálnak arra vonatkozóan, hogy a nagy Hammurabi birodalmában államnyelvként rendszeresített és ma akkádnak nevezett semita nyelv bizony igen sok fogalomnak a kifejezését hiányolta és a sumir nyelvből - az ékírás egész rendszerével együtt - mindazt átvette, amire éppen szüksége volt.

Láthatjuk tehát, hogy a beszéd írásban való rögzítésének tanúsága szerint nyelvrendszert megtartotta a sumir is és az akkád is. Ki-ki a saját magáét és mindegyik a saját rendszere szerint szerkesztette és írta le mondanivalóját, de a két nyelv szókincsének nagy részét közösen használták. Az akkád átvette a saját nyelvénél sokkal színesebb és gazdagabb sumir nyelvből szavakat - és a sumir nép is megtanulta a közhasználatban lévő akkád kifejezéseket. Ezt a közös szóhasználatot valószínűsítik azok a fennmaradt összetett szavak, melyek két részből tevődnek össze. Egy sumir szóból és egy akkád szóból, de mind a kettőnek a jelentése ugyanaz. Tehát a babiloni lakosság ilyen szavakat is használt az egymással való könnyebb érintkezés végett. Ilyen szavak pl. a következők:

nyitás, átjáró, száj sumirul = KA. Ugyanez akkád nyelven = PU. Az összekapcsolás eredménye a magyar nyelvben máig is létező babilóniai szó: KAPU. Másik példa:

épület - sumirul ép. Ugyanez akkád nyelven = PIT. Ebből ered a babiloni összekapcsolt = magyarban meglévő ÉPÍT szó"valamint ennek összes változatai.

Összejövétel, gyűlés sumirul = UKKIN. Ugyanez akkádul = PUHRU (L.40.) UKKIN-POHAR szóval maradt fenn mind a kettő a magyar nyelvben és ennek a szónak értelme: "ünnepélyes összejövétel."

A babiloni kétnyelvű iratok szókészletének a vizsgálata alapján az látszik bizonyosnak, hogy a Babilonban használt köznyelv az alábbiakból tevődött össze: a régi, és a legkorábbi keletű ékíratokon is megtalálható sumir szavakból, a semita akkád nyelv szavaiból és a két nyelvből vett - azonos jelentésű - összekapcsolt szavakból.

b. A fenti három szókészletet hasonlítottuk össze a magyar nyelv megfelelőivel és ez az összehasonlítás a következő eredményt hozta: 367 eredeti sumír gyökészó mellett - (lásd: III. Függelék.) Hammurabi akkád birodalmának hivatalos államnyelvéből átvett szavak tömegét (lásd. IV. Függelék.) és a sumir-akkád - azonos jelentésű - egybekapcsolt szavakat is megtaláltuk a magyar nyelvben. A további nyelvösszehasonlítás, a mondatok elemzésének összevetése pedig azt világosította meg, hogy ezt a háromféle szókészletet a magyar nyelv a sumir mondatban és ragozó-rendszer szerint alkalmazza.

c.) A segédtudományok - különösen a néprajzi és összehasonlító vallástudományi kiértékelések - útján nyert eredmények a babiloni hagyományoknak és tradicionális szokásoknak a Kr. utáni 1000 körüli időben a már kereszténnyé lett magyarság birtokában való megtételét igazolják.

A fent elemzett módszeres vizsgálatok azt a következtetést valószínűsítik, hogy "a mai magyar nyelvnek azt a babiloni "stratumát" melyet a fentiekben ismertettünk oly nép hozta magával Babilonból, mely feltétlenül sumir eredetű - de végig élte Hammurabi Babilonjának kultúrfejlődését is."

Hogy ennek a népnek, mely ezt a babiloni szókészletet tartalmazó de a sumírral azonos ragozó rendszerű nyelvet magával hozta - sumir eredetűnek kell lenni - bizonyítja Hammurabi korának történelmi állapota és a sumir és akkád - különböző fajú és beszédű nép egymással való kapcsolata.

Ezeket a körülményeket legbiztosabban a régészeti eredményekből szűrhetjük le s talán legjobban Sir Leonard Woolley kutatásaiból értékelhetjük ki, aki a sumir UR város - Larsa időszakára vonatkozóan a következőket írja: "A Hammurabi uralma alatt gyorsan növekvő

babiloni hatalom csökkentette a sumir kereskedelmet és veszélyeztette UR város lakóinak a jóllétét. Az egyre növekvő északi nyomást tükrözi vissza az, hogy a Baker-tér 1. sz. házában egy sumir-akkád nyelvtant találtunk, mely SUNINGIZIDDA nevű kovács tulajdona volt - minden valószínűség szerint azért - mert üzleteit - vagy legalábbis azok nagy részét - akkád nyelven kellett lebonyolítania. A babiloni uralom növekedése által előállott kereskedelmi hanyatlás világítja meg az okát annak, hogy UR város lakói felláztak Hammurabi fiának uralma ellen. Teljesen világosan látható, hogy UR város állt a felkelés élén és büntetésképpen - ebben a Larsa-időszakban épített - összes házait lerombolta a babiloni uralom" (Woolley: Ur in Chaldäa. 180. old.)

Érdekes itt megjegyezni, hogy az említett kovács a CSEND-LIR-SANGU kápolna mellett lakott, mely istenség "a határon átkelő és a határ környékén utazók" védszentje volt.

Sir Woolley megállapításából tehát láthatjuk azt, hogy a sumir és akkád nép egymással való érintkezésénél nem a szavak különbözősége - hanem a nyelvtani rendszer eltérése okozta a nehézségeket. Ugyanis - ha fordítva lenne úgy az UR-i kovácsnál nem nyelvtant, hanem szótárat találtak volna.

A nyelvészeti eredményeknek így módon történt kiegészítése után a módszeres egyeztetést az alábbi terv szerint folytatjuk le:

A.) A Kr. előtti 1750 év körüli - babiloni - kétnyelvű állapotból indulunk ki.

B.) A magyar nyelvtant a sumir nyelvtannal egyeztetjük és az akkád nyelv szerkezetével nem foglalkozunk, mivel ez nem ragozó rendszerű.

C.) A magyar szókészletet összevetjük a kétnyelvű ékiratok mindkét nyelvvel - tehát a sumirral is és az akkáddal is.

Tehát Babilonból indulunk el, a babiloni nyelvállapotból - először visszafelé a sumir EME-KU és EMESAL nyelvjárások felé a hangtörténeti kutatás szándékával. Az így nyert hangtörténeti eredményekből - megállapítjuk a nyelvfejlődés különböző fokozatait - visszatérve a babiloni nyelvállapotig. Innen ismét a hangtörténeti kutatást tesszük folyamatba - de most már a magyar nyelv felé. A kapott hangtörténeti eredmények szerint a nyelvfejlődés különböző fázisait állapítjuk meg - ismét visszafelé a babiloni nyelvállapotig.

AZ EGYEZTETÉS EREDMÉNYE:

A fenti terv szerint lefolytatott módszeres egyeztetés a következő eredményt hozta:

I) A sumir és a magyar nyelv között teljes nyelvtani azonosság áll fenn.

II) Az összehasonlító nyelvkutatásnál eddig nem tapasztalt - hatalmas mennyiségű - sumir és akkád szót találtunk a magyar nyelv szókészletében azonos és módosult formában.

III) A nagymennyiségű azonos szó jelenléte és a módosult szavak hangtörténeti és nyelvfejlődési szempontból ellenőrzött szabályos és törvényszerű változása teljesen kizárja más nyelvek közvetítését.

Az így előálló végeredmény arra utal, hogy: "Az a történelmileg már megállapított népcsoport, mely a Kr. u. 8. században már államszervezettel rendelkező - u.n. honfoglaló magyarságnak a déli irányból származó egyik összetevő eleme volt és az arab valamint a görög megállapítások szerint a "szabar-subar-subir" elnevezést - mint népnevet viselt, babiloni akkád szóbehatást szenvedett sumir nyelvszerkezetű beszédet vitte magával. Ez a módosult ős-sumir szerkezetű nyelv az, melyet már a Kr. u. 8. században magyarnak neveztek és ez azonos a Kr. e. 4000-tól írásban rögzített (eddig sumirnak nevezett) MAH-GAR nyelvvel"

* * *

A SUMIR HANGTAN ÁTÉRTÉKELÉSE

Collinder mondja, hogy: "a strukturalisták szigorúan elkülönítik a synchroniát és a diachroniát". Így az én átértékelésem diachronikusnak nevezhető.

I. MAGÁNHANGZÓ-EGYEZTETÉS

Jestin a következőkben adja meg a sumir magánhangzó állományt:

nyitottak: a, ä, o.

zártak: e, i, u, ü, ö. (azzal a megjegyzéssel, hogy "les voyelles o, ü, ö ne sont pas livrées par les textes mais "o" parait certain "ü" vraisemblable "ö" possible.)

Prof. Jestin megállapításához csak azt tesszük hozzá, hogy "é" hangnak a sumir nyelvben való jelenlétét az akkád szövegeknek héber nyelven történő hangzásából bizonyítható.

Az "ö" magánhangzó sumir voltát Jestinen kívül Langdon és Poebel is elismeri.

Az "ö" és "ü" magánhangzóknak a sumir nyelvben való jelenlétét bizonyítja Poebel és Delitzsch (61) de a sumir-görög kétnyelvű szövegek teljes biztonsággal mutatják ki az "ö" és az "ü" sumir használatát. Jestin (48. op. cit. 36. old.) is világosan megmondja, hogy a "sumir szavak kiejtését főképpen az assyr-babiloni fordítások szótagjai alapján ismerjük, de ezen az akkád nyelven keresztül igen nehéz visszaállítani a sumir magán- és mássalhangzó állományt, mert az akkád nyelv hangzórendszere különbözik a sumirétól."

Tehát keresnünk kell egy nyelvet, melynek a hangzórendszere azonos a sumir nyelvével és erre az egyetlen a magyar nyelv, mert módot ad arra, hogy a sumir hangváltozások belőle kiértékelhetők legyenek és így az eredeti sumir fonetikai helyzet is visszaállítható.

A magyar nyelv hangszerkezeti felépítése igen alkalmas a sumir hangtan átértékelésére, mert az összes sumir magánhangzók megtalálhatók e nyelvben és megoldásokat ajánl fel már hangszerkezeténél fogva a sumir hangváltozások megállapítására és törvényesítésére. Így a magyar magánhangzók segítségével az egész eredeti hangtani rendszer visszaállítható.

A Magyar nyelv magánhangzóit így soroljuk fel: a, e, i, o, ö, u, ü, s

nyitottak: a, e, o.

zártak: e, i, u, ü.

és mindegyik magánhangzóhoz esedékes a neki megfelelő nyújtott, vagy hosszú magánhangzó, mint: á, é, í, ű, ő.

* *

Előadásomban említettem, hogy a magyar nyelv egyik stratuma Babiloni eredet, azaz a sumir és az akkád változatok is megtalálhatók a magyar nyelvben. Csak egy példát említek erre vonatkozóan: A babiloni kétnyelvű állapotból a "kéz" (Hand) jelentését az összes sumir-akkád glosszáriumok Su-kat, Katu, qatu jelentéssel adják vissza, de a sumir "gis" (DSL. 269./8. Lab. 269.) akkádul szintén KATU és a sumir "silig2" (DSL. 126. d.) az akkád RITTUM KATUM ból jön és szintén "kéz" értékkel van fordítva pedig "rittum" már maga mutatja, hogy itt nem egyszerűen a "kézről" van szó, mert azt a KATU egyedül is kifejezi.

Miután feltételezésünk az, hogy a magyar nyelv egyik "stratuma" Babilonból ered, a magyar nyelvben meg kell lenni a sumir és az akkád változatoknak, és meg is találjuk őket, mert a sumir "su" a magyarban "su(k)" "hüvelyk", mint hosszmérték; a sumir "gis" a magyar kacs megfelelő változatban található, mely éppen olyan használatú, mint a sumir "gis" (kacs-ó); a sumir "silig" - mely ékjele szerint tulajdonképpen tag-pir, tag-bar a magyar "csülök" - alakban magyarázatot is ad a sumir "ü" és "ö" használatára és arra is, hogy "silig" nem egyszerűen "Hand", hanem - mint a magyar jelentés megmagyarázza - "csülök".

Az akkád "KAT"-nak a magyar "Kéz" szóvá és az akkád "KATU"-nak a magyar régi KEZU megfelelőjéről terjedelmes tanulmányt írt már Németh Gyula: "Magyar Glotto-Genetikai Elemzések" címen.

Hasonló módszerrel tudjuk az "ö" és "ü" magánhangzókat is visszaszármaztatni a magyar nyelvből. Ez a visszavetítés főként azért indokolt, mert Delitzsch a magyar-sumir nyelvrokonság ismerete nélkül is következteti e két magánhangzó meglétét abból a tényből, hogy a babiloni írnokok által a sumir szavak helyes kiejtésére - összeállított "glosszáriumok"

sokszor "e" hangzót adnak oly sumir szavaknak, melyeket előbb már "u"-val írtak, pl.: obi - ebi = égi tájék, tu - te = galamb.

Ugyanígy meg van az "u - i" hangváltozás is: umun - imin = hét som - sim = adni.

Az "u - e" ingadozás "ö" magánhangzóra utal' és az "u - i" váltakozás "ü" meglétét indokolja. Megerősíti ezt a feltételezést Langdon, amikor az Uri dinasztiák utáni szövegekben észrevette, hogy az "ö" hangot "a - e" írással és az "ü"-t "u - e"-vel adják meg.

De "ö" hang csak az "o" hang után keletkezett. A sumir szöszedetet a jelenlegi sumir nyelvi megfejtésekhez alkalmazkodva - nem rögzítik az "O" hangzó jelenlétét, és ez egy nyelvészeti lehetetlenség.

Poebel azon véleményét, hogy "u" magánhangzóval végződő sok sumir szó nagyrésztében az "u" helyett "o" ejtendő, megerősíti maga a fonetika,

Vizsgáljuk meg az "O" hang keletkezését.

A nyelv háta hátra - fölfelé emelkedik (tehát hátul képződik ez a magánhangzó) - az ajkak előrecsücsörödnek s képzésének ideje rövid. Ugyanígy képződik még két magánhangzó is - az "u" és az "a". Csak abban különböznek az "o"- tól, hogy ennek kiejtésénél a nyelv középállásban van, míg az "u" és az "a" kiejtésénél nem.

Tehát az "o" fonémának már két rokona van. Ha az "o" nem röviden, hanem hosszan hangzik megszületik a harmadik rokon - az "ó". Van még egy negyedik is, mely teljesen azonos formában képződik, mint az "o" csak nem hátul, hanem elől - és ez az "ö" magánhangzó. Mondhatjuk tehát, hogy ezek a hangok mind az "o" családjához tartoznak fonetikailag. Ezzel pedig teljesen érthetővé válik az, hogy az "u" tulajdonképpen az "o" fonéma családjában az "o" egyik változata, tehát ahol van "U" hang"- ott előbb "O" hangnak kellett lenni. " sumir nyelvnek is kellett rendelkezni ennek következtében az "O" hanggal.

Az "O" hangcsaládot az alábbi rajz mutatja: Az "O" HANGCSALÁD

u

a

A szakirodalom nemcsak az "ö" hangot csatolja az "o" családhoz, hanem az "ü" hangot is.

Itt hivatkoznom kell Prof. Labat L. 211 sz. ékjelére, melynek olvasatát ő az "u" hangot kísérő különféle sziszegő mássalhangzókkal adja. Ezekben az olvasatokban egyiket így jelöli: "(u)S". Itt prof. Labat az "u" hang bizonytalan voltát kívánja érzékeltetni. Valószínűleg az "ü" jelenlétére gondol itt és igaza van, mert a megnevezett ékjel helyes olvasatának egyetlen lehetősége az "ŰZ": magyar nyelvű megoldás, mely feltétlenül ősi sumír szó. Bizonyítéka ennek az is, hogy prof. Labat ennek az ékjelnek pontosan azt az értelmet tulajdonítja, amit a magyar nyelv "úz" igéje kifejez. (L.211.) a magyar "úz" ige alkalmazása nélkül. (lásd: Revue d'Assy De Scheil olvasata sem érthető a SARUMGIN szövegben: Sumiriologie et d'Archéologie Orientale Tome 13. 177-179. oldalakon.)

Hasonló bizonytalanság mutatkozik az "u" hangzó helytelen alkalmazására vonatkozólag L.494 számú ékjelénél is, ami éppen a "nyolcadik" "u" érték Labat szöszedetében. Labat maga is érzi ezt a lehetetlen megoldást a sumir nyelvben és éppen ezért így jelzi a kiejtést: és 'U', ami azt jelentheti, hogy az "u" előtt is és utána is hiányzik valami hang valószínűleg mássalhangzó. De ha a Labat által adott értelem magyar szavát tesszük ide, akkor minden kétséget kizáróan jelentkezik a megoldás, mert a sumir ű vagy Ű helyes olvasata a magyar "CSŰR" lesz. Nem értek egyet prof. Labattal, aki ennek a jelnek is "bárány vagy más állat" értelmet is ad, mert a saját szöszedetében feltünteti a "bárány vagy juh" sumir nevét így: UDU. (L.536.)

Nem valószínű tehát, hogy az általa közölt U8-UDU-HÁ szintén "JUH"... azaz UDU legyen. Vegyük vizsgálat alá ezt a sumir kifejezést:

Há...(L.404)...a kollektív jelentésű főnevek többesszámának megkülönböztető ragja.

UD.... (L . 536...mouton" azaz JUH

UDU-HA...tehát többesszámban van: JUHOK.

De alkalmazzuk a hangtani törvényeket erre a kifejezésre. A "H" félmássalhangzó kiejtésével és nyomatékosításával az őt követő magánhangzó elesik és marad UDU-H, ahol a hangsúly a megerősödött végmássalhangzón van. A nyelvfejlődés és beszéd-tökéletesedés ebből - teljes hangtani szabályossággal - JUH kiejtést eredményezett.

Tehát a sumir UDUH a hangzóilleszkedés szerinti magyar JUH szóval azonos. Ugyanis a sumir UDUH szóban a hangsúly az első szótagon van és a mássalhangzó hangsúlyozásával elesik (omission) az előtte lévő magánhangzó s marad a DUH" vagy JUH,

E fonetikai analízis után tehát a Labat által írt "UDU - Há helyes" hangzása így van:

CSŰR J.....és azonos Labat értelmi olvasatával.

* * *

Egyedül a magyar nyelv hangtanának alkalmazása tudja megoldani Jestin és Langdon említett megállapításait a sumirban feltétlenül létezett "ö" magánhangzóra vonatkozóan is. Ugyanis ez az "ö" hang a szószedetekben be van helyettesítve az "A" vagy az "U" magánhangzókkal. A magyar hangtan alkalmazásával találjuk meg az autentikus kiejtését mindazoknak a sumir ékjeleknek is, melyeket eddig - mint "egyhangzású" (homophon) értékeket nem tudtak egymástól megkülönböztetni.

Így a "hétféle" "UR" sumir szóra vonatkozó ékjelekből "kettő" feltétlenül és biztosan "ö"-vel ejtendő. Ezeket mutatom ki az alábbi táblázatban a következő oldalon:

Az alábbi sorok olvasása előtt kérjük az olvasót a 232. oldalon közölt táblázat áttanulmányozására

A táblázatban feltüntetett UR megfejtésnél - melyet ÁR olvasatban is használtak eddig már észlelhetjük a kiejtés lazaságát és ebből a kétféle kiejtési megoldásból azt is láthatjuk, hogy a megfejtők szerették volna a pontos sumir hangzást megtalálni. Ez csak a magyar nyelv útján lehetséges.

A magyar nyelv alkalmazásával így az "ÖR" hangzási érték megszünteti az eddig UR5 értékkel feltüntetett kiejtést valamint ennek az AR3 jelzésű azonosát is. (Ezek után már csak "öt" "UR" és "kettő" AR érték vár hasonló megoldásra.)

Hangsúlyozva a javasolt újra-értékelést és alkalmazva a magyar hangtant és hangzókat a fenti két értékre vonatkozólag, az alábbi kiértékelési eredményt rögzíthetjük:

1.) L.575. ékjele: "ŰR" vagy "ÖR".... mindig "főnévi" alkalmazásban

2.) L.401.

A magyar nyelv alkalmazásával történt eredmény véglegesen megszünteti az eddigi UR5 és AR3 értékeket, mert ezek mindenkor "ÖR"-nek ejtendők és

a.) ha az ékjel a mondat "állítmányaként" szerepel, jelentése igei, vagyis ÖRÖLNI.

b.) ha a mondatban "alanyként" található"jelentése ÖR, azaz "védelmező"vigyázó".

c.) főnévi és igei összetételekben is előfordul s ezt mindenkor a mondat értelme határozza meg.

Megjegyzés: miután prof. Labat az ÁR-ÁR kifejezést ARRA értékkel is adja, ez a törvényes R-L hangcserével. .. ARLA lehet, melynek helyes értéke a magyar ÖRLŐ.

A sumir GIR/GUR azonos ékjellel íródik és kettőzésével kapjuk a GIRGIR vagy GURGUR értéket, mely a szóközben lévő "R" mássalhangzó kiesésével GIGIR-nek is ejthető. Sok szakember azonban eredeti fonetikával GIRGIR/ GURGUR formában használja.

A sumir GIRGIR . . . GRGR

GURGU.... GRGR azonos a magyar GÖRGÖ.... GRGR, melynek egyik változata lehetőséget ad arra, hogy a sumir nyelvben a hosszú magánhangzók létezését felismerjük. Ugyanis, ha a szóvégi mássalhangzó elesik - úgy a megmaradó magánhangzó hosszú értéket kap - (agglutináció törvénye)

GIRG-Í, GURG-Ú és a magyarban GÖRG-Ő. (kocsi, szekér) A fonetikai lehetőségeket is számbavéve mondhatjuk, hogy GÖRGŐ egyszerűbben ejthető ki, mint GIRGIR, GUR- GUR vagy GIRGI, GURGÚ.

Hasonló eset forog fenn a következő szavaknál:

Eredeti változat magyar megfelelő index jelentés

muru.....mur-..... mur-..... M..... közép

sa..... s-..... sz-ív..... SG-S..... szív

ra..... r-á, rag..... rá és ragya..... R-..... befödni

i..... (ügy) í-, min..... D-G..... folyóvíz, vízzel kapcsolatos cselekvés, I-vó,

I-tat, I-poly

na..... na-..... nász..... ND-NS..... ágy

II. A MÁSSALHANGZÓK ÁTÉRTÉKELESE

Hasonlítsuk most össze a sumir és a magyar mássalhangzó állományt - Labat módszere szerint - szem előtt tartva az akkád megfelelőket is.

A Magyar nyelv mássalhangzói a következők:

A.) b, d, g, h, k, l, m, p, r, z,

B.) c, s, f, gy, j, ly, ny, q, ty, zs.

Az A.) csoport a sumirban megtalálható (Labat szerint)

a B.) csoport hangzóinak sumir és akkád (babiloni) vonatkozásait a számozás szerint tárgyaljuk.

Összehasonlítva a sumer és az akkád mássalhangzókkal, láthatjuk, hogy a magyar nyelv egyesíti a sumer és az akkád mássalhangzó állományt és a magyar nyelv mutatja meg azokat a kivezető hangszériákat, melyek a sumer mássalhangzóknak az akkád nyelvben történő szabályos átmenetelénél megállapíthatók.

Ezek között legfontosabb a "C", "CS" hangérték szerepe, majd azok a hangváltozási sorok, melyek végén már félmássalhangzó vagy magánhangzó áll, mint a J és K-H-V-U.

(1) és (2)."C" - "CS" (angol CH) hangérték az mely a hangtani fordulópontot képezi a mássalhangzó kategóriákban.

Létrehozza a "dentális" és "guturális" hangokból képzett u.n. "affrikatákat D-T-C-Cs-Ts-Ds-Dzs-Gy sor és a sibilansok változásában is közvetítő szerepe van: S-C-Sz-Cs-Zs.

A sumer-akkád nyelvészeti kutatásokban a legbonyolultabb problémát a "sibilantok", azaz a sziszegő hangok vizsgálata adja.

Angelo LANCELOTTI (Grammatica della Lingua Accadica (Jerusálem 1962) munkájában a "semitológusok végzetes keresztjének" nevezi ezt a problémát.

Előadásom kimutatja, hogy a magyar nyelv hangszerkezetének alkalmazásával ez a probléma is megoldást nyer. Éppen azért fontos a megoldás, mert a mai napig az akkád nyelvben ezeknek a sziszegő hangoknak az elégtelensége okozta a megfejtési és kiejtési nehézségeket.

A magyar nyelvre azért van itt is szükség, mert a sumir-magyar hangállomány a sziszegőknél is azonos. Viszont ezek a sziszegő hangok (éppen úgy mint a többiek is) átmentek az akkád nyelvbe akkor, amikor az akkádok a sumeroktól: elsajátították és saját használatukra alakították az írást. Természetes az, hogy a sumer mássalhangzók mindegyikét az akkádnyelvű semita száj kiejteni nem tudta, mert száj-ürege nem tudta ezeket a hangokat létrehozni. Így nagyon sok sumer mássalhangzó bizony fatális módosulást szenvedett az akkád-semita szájakon. Ennek következménye az is pl., hogy a "Velar-patale-sonor" "G" sumer hangunk, melyet szintén átvettek a semiták, csak az "egyik" torokhangját adja a semita nyelvek által használt 5 vagy "hétféle" (gutural sound) torokhangnak.

De visszatérve a sziszegőkhöz, biztos eszközt munkánkban javaslatom részletei adnak.

A magyar nyelv segítségével tudjuk megállapítani a Surcit S és a babiloni S hangzók közötti összefüggést és azok helyes fonetikáját a fenti S-C-Cs-Zs kivezető hangsor segítségével és bizonyíthatjuk, hogy a babiloni S mássalhangzó a magyar CS hangzóban maradt fenn. (CH)

Deimelnél a babiloni SAL (L.231.) változataiként az alábbi kifejezéseket találjuk:

DSL. 231 /6. UH-HU-RU

44. NA-HAR-MUT

46. NA-HAR-MU-NU.

A babilóni szónak említett SAL EREDETI SZUMIR szó és láthatjuk, hogy ennek magánhangzós változatait fordították le az akkádok a maguk ízére egy:

Sumir: CSAL...akkád UH-HU-RU (hátráltatva van)

CSE..... NA-HAR-MUT (veszély)

CSAL-CSE..... Filozófiai tartalma.

Miután a fenti különböző akkád értelmeket eddig nem volt lehetséges a sumer SAL fonetikus változataira visszavezetni és annak helyes formáit megtalálni, ez a szó - mint többjelentésű, de azonos fonetikájú gyök volt eddig ismeretes. A magyar nyelv azonban megmutatja, hogy az S...L mássalhangzók közötti magánhangzó megváltoztatja a szó értelmét.

Mert miképpen a fentemlített különböző értékeket megtaláltuk a sumer Sa-al, za-al - babilóni SAL szóban a magyar CSAL és CSEL fonetikai változatok segítségével, megmutatva a valószínű kiejtés módját, úgy az ugyanezen csoportban lévő, de a fentiekől teljesen eltérő jelentésű akkád szavakat is. Ezeket a sumir szószedetek - változtatás nélkül - ugyancsak "SAL, sa-al" szóban tüntetik fel csakis azért, mert a kétnyelvű "cuneiform" szövegekből e különböző akkád értelmeknek nem sikerült megtalálni a helyes sumer fonetikáját.

Így Labatnál is - Deimel azonos száma alatt - meg találjuk a DSL következő szavait: DSL. 231

49. Na-par-du-u

50. ni-par-mu-u

56. par-su-u

mind "rein, glänzend" (tisza, ragyogó) jelentésűek, melyek ugyancsak a sumir "sa-al" - "AL" fonetikus értékkel vannak feltüntetve. Nos ezt a babilóni SAL szót "ragyogó"csillogó" jelentéssel is megtaláljuk. CSIL fonetikai értékben a magyar nyelvben, mely magába foglalja a fenti akkád szavak értelemét igei és főnévi gyökét képezve minden szónak, mely a ragyogásra vonatkozik - éppen úgy, mint a sumir megfelelője.

Hát nem csodálatosan gyönyörű és iga, hogy az eddigi sumir SA-AL és babilóni SAL, mely a "cselezéstől a csalásig és a ragyogásig" jelentő értelmek változatait vitte az akkád nyelvben egyszeribe megoldódik azzal a magyar hangtani törvényességgel, hogy két mássalhangzóval képzett egytagú"szóban a közrefogott magánhangzó változása a szó értelmét is megváltoztatja - így: CSAL - CSEL - CSIL.

A CS hangazonosság bizonyítására felhozunk még egy másik példát is. Itt azonban olyan ékjelet választottunk, melynek értelmi változatait sikerült a kétnyelvű ékíratos szövegekben az akkád nyelvből visszavezetni. Ez az ékjel pedig Labat 172 alatt "SIH" "BIL" és "IZI" fonetikus értékekkel található. Nos ez a három érték is azonos formában található a magyar nyelvben így:

sumir.....magyar

"BIL..... "VIL" = tűz-villanás

"IZI....."IZI" = tűzzé válás, gyökszava az IZI-k igének.

"SIH..... "CSIH" = tüzet csiholni. Igei és névszói gyök.

..... és "SZIK" = gyökszava mindannak a szónak, mely a "szik"-rával kapcsolatos.

E két példából láthatjuk, hogy a szó gerince a mássalhangzó. A sumir-magyar összehasonlításból éppen olyan valóságos értékekben mutatkozik, mint a héber-akkád összehasonlításnál.

A SAL szónál sumir SL = CSL a magyarban a SIH szónál sumir SH = CSH és SZK (változat) a magyar nyelvben mely utóbbi CSH - SZK változat rögtön magyarozatként szolgál egy eddig értelmetlennek látszó fonetikai változásra - melyet majd Jestin szerint adok elő. Ez azonban ismételtelen bizonyítja, hogy a magyar nyelvben lévő hangváltozásokkal magyarozható meg a sumir-akkád fonetikai kapcsolat.

Jestin szerint: (JAGS) "lorsque les Akkadiens transcrivent des mots sumériens en y mettant des emphatique, il s'agit ou d'un abus de leur part ou d'une apparence, car les valeurs syllabiques qui contiennent une emphatique en akkadien proviennent d'une adaptation des valeurs sumériennes ou une sonore correspond a l'emphatique: ainsi la valeur sémitique fréquente 'i' est a lire 'é' en sumerien" és bemutatja az erre vonatkozó azon cuneiform fonetikáját, melyet Labat 190. alatt közöl és Deimel részletezésében ugyanezen szám alatt DSL. 190/7. ZI-I..... "geschick"

190/5. si-in....."Verband"

jelentésben találunk meg. Nos ez mind a kettő megvan a magyar nyelvben és ismét igazolja a "S = CS" fonetikai változást.

A sumir ZI-IB - magyar SZIP (szép) ZB - SZP azonos jelentésű az akkád si-in - magyar CSIN és SZIN(SN - CSN SZN = (társulat) és gyökszava mindennek, ami a sumir ZI-IB jelentésnek és az akkád SI-in értelemnek a kapcsolatai. Ide tartozónak vehetjük a már említett SLG/CSLK SILIG - CSÜLÖK példát is.

A felsorolt példákból az alábbi hangmódosulásokat állapíthatjuk meg:

1.) Sumir "Z" - az akkádiban sokszor "S" hangzóvá változott, mely a magyar nyelvből való visszavezetés útján "CS" hangtani értékkel bír.

2.) Ez a "CS" hang módosulhat a hangzóharmónia esetei szerint - "SZ" hangzóértékké is.

3.) az akkád S hangzó valódi értéke "CS".

4.) a gutturális K hangcsere szabályos és igen gyakori. Amikor a...Cs hangzó azonosítással foglalkoztam az előbbi bekezdésben és a SL/CSL szónak különböző magánhangzókkal CSAL-CSEL-CSIL értéket adtam a magyar nyelvben meglévő változatok szerint tulajdonképpen Fossey azon véleménye szerint jártam el, hogy nem szabad összetéveszteni a beszélt és az írott nyelvet, hiszen pl. az arab nyelv csak három magánhangzót ír és a kiejtésben mégis megkülönbözteti az "és az" hangzókat is. Vagy a törökök a semitáktól átvett tökéletlen írással több magánhangzót adnak vissza mint a semiták és pl. a török 'ldoum' és 'uldum' írása teljesen azonos. Az írás tehát nem tükrözi vissza pontosan a kiejtés minden esetét. A bizonyítékokat a Pinches által kiadott sumir-görög táblácskák szolgáltatják, ahol a sumir

"um, pur, ba

"om, bor, pha

így íródott a görögök által és így a görögök a saját kiejtésükben megkülönböztették azt, amit az akkád írásmód a sumirból összezavart, tehát az u magánhangzót az o-tól és a ph-t az f-től.

(3) Az "F" mássalhangzónak a labiális hangsor szerint a "B" mássalhangzó változataként - feltétlenül létezni kellett a sumir nyelvben, mert a már említett sumir-görög klasszikus kétnyelvű táblákon a "b" hang változataként az "f" jelenik meg pl.: dil-bad írásban, és a "p" mássalhangzót egy British Múzeumbeli sumir-görög táblácska ugyancsak "f"-el adja vissza - illetőleg "ph"-vel, mely a gyakorlat szerint az "f" mássalhangzó görög írása - így: "lipis" - lephes""és a sumir "pa - pha = fő (fej) a magyarban. Tehát ismét a magyar nyelv szűri ki helyesen az ősrégi mássalhangzóállományt.

A görög-sumir ékiratok fontosságát és a belőlük származó eredményt a valódi sumir hangzóállomány megállapítására Sayce jellemzi a legjobban, amikor azt mondja: "a Pinches által kiadott táblák mutatják, hogy a Kr. előtti első század kezdetekor még éltek olyan mesterek, akik egyaránt jártasak voltak az ékiratok és a görög nyelv ismeretében tehát hogy Berossos és társai az ékiratok fordítását híven végezheték és e táblák hangtani adatai világosságot vetnek egyúttal a Babilon földjén az időben divatos babiloni és görög kiejtésre is."

El kell fogadnunk tehát a sumir-görög ékiratok alapján az "F" mássalhangzó létezését és ez már maga biztosítja a "v" meglétét; hiszen a B-P-V-F kivezető hangsor szerint az "F"-hez csak a "V" megléte után juthatunk. A "V" hang jelenlétét valószínűsíti még azon tény is, hogy

a sémi babilóniak a maguk hangállományában kétségkívül jelenlévő "V" hang visszaadására nem találtak fel külön jelet, hanem főleg a sumir "p" karakterű jeleket használták fel erre a célra, talán azért, mert ez bizonyos körülmények között és változatokban már a sumir írás keretén belül rendelkezett a "V - F" hangárnyalattal. A sumir BuLuG2.. _ (holzspalten) DSL. 11/39 és Labat 11. sz. szava fennmaradt a FaRaG magyar szóban - azonos értelemmel és szabályos változatban utalva a sumi...F lehetőségre. Ugyanis a blg/frg szóvázban csak a "g" állandó és biztos, mint zöngés-torokhang (gutural velar sonor). A két linguoliquid-tremulans hang, az - "R-L" - szabályosan váltja egymást - az ősi mah-gar nyelvben is és a mai magyarban is azonos formában. A B-F egyszerű ajakhang (labial) változat a fentiek értelmében a valószínű sumir hanghelyzetet mutatja. Az "R-L" helyettesítik egymást sok sumir szóban - mindig a szó végén lévő- helyzetében, mint azt az azonos értelmű sumir szavakban.

DSL. 512/2. bul és L.515.)

DSL. 515/5. bur (fűrni) mutatják, amelyeknél a szóeleji "b" a magyar fűr - azonos jelentésű szó szerint szintén "f" hangzást vett fel (szóváz szerint bl/br/fr).

(4) - "GY" mássalhangzó a magyarban zöngés (sonore) és a sumir nyelv hangállományába való visszavezetése bizonyos fokig -komplikált feladat. Maga Jestin is érzi ezt, mert így ír: "un troisiéme ", de nature difficilment determinable est attesté par les correspondance entre eme-ku et eme-sal". Kell tehát keresnünk olyan szavakat a sumir nyelvben, melyek "g" hangzóját "gy"-nek kell kiejtenünk. Ezeket ismét a magyar nyelv mutatja meg a legjobban, mert a változatlanul megmaradt szógyökök némelyike ezt a "gy" hangzót szinte megköveteli. Ilyenek: Labat 67 "GIL" (ölni, tönkretenni) melynek a magyar "gyil" a kétségtelen azonos. Biztosan "gy" ejtendő a Labat 206 "GIN" (halad, jön) sumir szó a "gyön" magyar azonosá szerint.

DSL. 265/2 GA-GIG (jammern)

GA-GYOG a magyar azonosá.

A 16 "gur" érték valamelyike, talán a "guru" szintén "gyur"-ként volt kiejtve a sumiroknál, mert a magyar "gyúr" (összetörni, elválasztani) tökéletesen a sumir szó jelentésében és fonetikájában maradt fenn. Tekintettel azonban, hogy a "GY" rövid zöngés párja a szintén rövid zöngétlen "ty" és ezek a mássalhangzók asszimilációjának törvénye szerint váltják egymást és a "ty" a dentális "d" - "t" változat lágyított formája a "d - "ty" változat igen valószínű" mert a sumir adda - (father) csaknem az összes altáji nyelvekben és a magyarban is atya - szóval hangzik. Így a "d - ty - gy" átmenet is lehetséges. PL: DSL. 467. DUN szónak a magyar GYÖNGYÖM és GYÖK fennmaradt formái valószínűsítik szintén a "gy" hangzóval történt kiejtését.

Szintén fenn áll a lehetősége annak, hogy a 23 azonos fonetikájú "DL" sumir hangérték némelyike szintén "gy" fonetikával volt használatban és csak azért van a sumir szószedetekben a D-T-Ty-Gy hangváltozatok minden formája egyszerűen "D" hanggal jelölve, mert azokat az indogermán nyelvek hangzókészlete szerint szerkesztették.

A 23 "DU" értékből javaslom a következők átértékelését a "GY" behelyettesítésével:

Sumir: DU (L.206.) DU" (L.230.) Magyar: GYI GYül

Mondhatjuk tehát, hogy a sumir nyelvben a "gy" mássalhangzó megléte teljesen indokolt, hiszen a családjához tartozó összes rokonhangja meg van a sumirban. Miért hiányozna akkor pontosan a "gy" melynek kiejtése sokkal könnyebb mint a "g" hangé?

5. A "j" (angol y) hangzónak a sumir nyelvben való létezéséről már az előbbieken beszéltem. Deimel mindenesetre számol ezen hangzó meglétével és DSL. 383. szám alatt "ja-ju-ji" sumir hangértékeket ismerteti.

Ennek a szónak a fonetikája pedig utal a "j" mássalhangzónak a sumirban való meglétére is, mert azt hasonló vonatkozásban megtaláljuk a következő szavakban, melyek DSL. 373/42. alala akkád ALALU és magyar alaja teljesen azonos értelemben fejeznek ki. Valószínű tehát,

hogy ez a "j" hangzó az "l"-nek a módosulása, de Jensennek is igaza lehet, hogy az "aa" sumir hangérték ejtendő "aja"-nak.

Az "F" mássalhangzó tárgyalásánál foglalkoztunk L. 515. sz. ékjelével és valószínűsítettük az F módosulást. Azt is bemutattuk, hogy e módosuláshoz csatolt mássalhangzó a "J" a "FUJ" magyar változatnál s így feltételezzük, hogy a "J" hangot a sumir beszéd ismerte. A már bemutatott R=L szabályos hangváltozáshoz hasonlóan feltétlenül létezik a sumir-magyar nyelvben is egy melyet a J módosulásban észlelünk. Pl: DSL. 144/37, ibilu (Sohn, junge, bursch) "fiú" is úgy hangzott a magyar ifjú szerint.

6...."ly" hangzó. Szintén egészen különleges ragozó nyelvbéli probléma - az, hogy mikor kell "ly"-et használni? Természetesen ma - az ábécé korában amikor az írás törvényei szerint hangoztatjuk a szavakat, nehezen képzeljük el azt, hogy a szótagírás korában, vagy a fogalomjel-írás idejében - feltétlenül kellett lenni valami szabálynak arra vonatkozóan hogy milyen esetben mely hangzót kell használni. Ismételten Jestin zsenialitása látja meg a sumir nyelvben a "ly" hangot, amikor írja: "Un deuxieme "" existaint aussi indiqué graphiquement dans les cas où el est suivi 'd'une particule ;a'"per l'emploi du signe "á' su lieu de "a': "il-lá' "uh-lá'"etc."

A kettőzött "l" tehát "ly"-nek hangzott - teljesen azonos formában, mint a magyar nyelvben megtalálható, ahol is a fentiekhez hasonló szóképzés pl. a "fol-ló" = folyó""gol-ló" = golyó, mely részletekre még vissza fogunk térni az R-L változatok tárgyalásánál.

Mindenesetre a magyar nyelv "ly" hangzót tartalmazó szavaiból azt állapíthatjuk meg, hogy ezek a szavak nem okvetlenül szükségelik az "ly" használatát, mert a szó "l" hangzóval is érthető. Teljesen azonos a helyzet a sumirban is. Tehát az "ly" mássalhangzót csak úgy kell teleinteni, mint a nyelv tökéletesítésében alkalmazott finomulási hangzót, melynek hiánya nincsen az értelem hátrányára. A magánhangzó-hasonulás bizonyos eseteiben azonban az "ly" használata törvényszerűen adódik s talán éppen itt van a keletkezésének az indító oka.

7) - Az "ny" hangz...dento-nazal-sonor (fog-orzöngés) "n" hangnak módosult hangzása és a sumirok minden valószínűség szerint használták. Az "ama" (mother) = anya melegebb és lágyabb kiejtésben valószínű"éppen úgy, mint az ég istene ANU is = Anyu. Ez a hangváltozás ugyanígy maradt meg a magyar nyelvben és a sumir szószedetek sok azon szava közül, melyek az alul pontos "T" hanggal vannak írva - így ""!"" - legtöbbje "ny" hangzóval ejtődött ki. Így Labat 12. tir2 (schneiden) a magyar "nyír" szóban teljes értékkel maradt fenn és az a körülmény, hogy a TA/DA ékjel DSL. 335 még "TA" fonetikával is szerepel - ez mint harmadik változat feltétlenül más mássalhangzóval ejtődött ki s nem T vagy D hanggal.

A magyar nyelv itt is a kivezető és felvilágosít a lehetőségekről. Ugyanis a locativus képzése a sumirral azonos a magyarban is a TA/DA képzőkkel történik s ezeknek sok esetben már lekopott a szóvégi magánhangzójuk s csak a mássalhangzónak a főleg földrajzi hely nevekhez való csatolása mutatja a locativus esetet, mint a SegesD-ErösD-LepénD magyar elnevezések ezt kitűnően mutatják. Feltűnő azonban és erre még senki megfelelő nyelvészeti magyarázatot nem tudott adni, hogy a magyar földrajzi elnevezésekben"- különösen ősrégi települési helyek neveinél - nemcsak DA locativus rag mutatkozott, hanem ezt a "NYA" váltotta fel éppen olyan értelemmel, mint a "DA". Nos itt van a sumir azonos ékjel sok hangzása. TA = DANYA. Ilyen magyar nevek a következők: Bato-NYA magánhangzóilleszkedés útján a másik - LETE-NYE. A Labat 335 ékjel tehát ily fonetikai értékeket kap: TA/DA/NYA és nem TA/DA/TA.

(8) - "q" - mint akkád mássalhangzó a magyar nyelvben is megvan, valószínű babiloni hagyatékképpen. Ez a torokhang lehetett az, amelyik a sumir "g" és "k" hangozat a semita nyelvbe átvitte úgy, hogy az akkád nyelvnek nem volt más torokhangra szüksége. Így magyarázható ugyanis egyedül az a fennálló helyzet, hogy a semita héber hét guttural "g" hangot ismer a semita arab ugyanebből ötöt és a semita akkád - nyilvánvaló sumir hatásra csak egy guttural-t használ."

(9) és (10) a "ty" és "v" hangokat már az előbbieken letárgyaltam.

(11) magyar "zs" egyezik azzal a sziszegő zöngés hanggal (sifflant-palatale-sonore), melyet Jestin (JAGS. p. 3g. "trés probable"-nek minősít a sumirban és így jelöl: "z". (A "z" felett egy v alakú ékkel.)

* * *

Az eddig elmondottakból a következőket állapíthatjuk meg:

1.) a sumir nyelv használatában eddig megállapított összes magán és mássalhangzók valamint a "valószínűnek és feltételezhetőnek" minősítettek is, meg vannak a magyar nyelvben.

2.) a magyar hangtan segítségével visszaállítható az eredeti sumir hangállomány és azok a mássalhangzók is, melyeket eddig - az akkád nyelvből való visszavezetési próbák útján - nem sikerült megtalálni.

3.) A magyar nyelv segítségével visszaállított eredeti sumir hangtan lehetővé teszi az eddig különböző ékjelekkel írt - de azonos fonetikájú szavak valóságos hangtani értékeinek a megtalálását és megszűnik az a lehetetlen helyzet, hogy a szótagokat sorszámokkal kell ellátni (pl. du-dug...du23 és gar-gar.... gar16, stb.)

Ezek a következtetések egyben magyarázatként szolgálnak arra, hogy a sumir magánhangzó-illeszkedés és mássalhangzó-hasonulás a magyar nyelvben teljesen azonos formában található meg. Igaz, hogy éppen a magánhangzó-harmónia eseteinél utal Poebel a sumir nyelv ural-altáji rokonságára (egy) és Hommel kifejezetten azt állítja, hogy a hangzó-harmónia tényét a sumirban úgy kell tekinteni, mint a sumir nyelvnek az az ural-altáji nyelvcsaláddal való rokonságának egyik erős bizonyítékát".

Prof. Jestin is hasonló véleményen van, mert a sumir vokál-harmónia rövid ismertetését, mit JAGS. munkája 38. oldalán - az ural-altáji török nyelvből vett hasonlatokkal bővíti.

Azt az azonosságot, mely ebben a nyelvi-különlegességben a magyar és a sumir nyelv között fennáll - nemcsak úgy kell teleinteni, mint ural-altáji nyelv sajátosságot, hanem a sumir-magyar nyelvazonosság egyik kétségtelen bizonyítékát.

Vannak olyan nyelvi különlegességek, melyek kizárólag csakis a sumirnak nevezett ősnyelvben és a magyar nyelvben fordulnak elő. Ezeknek egyezése feltétlen bizonyítéka a sumir magyar nyelvazonosságnak és követelik az eddig helytelenül megfejtett sumir nyelv hangrendszerének átértékelését is.

De nézzük meg a részleteket.

III. A HELYTELENÜL MEGFEJTETT SUMIR NYELV ÁTÉRTÉKELÉSÉT KÖVETELŐ NYELVI KÜLÖNLEGESSÉGEK

1.) A MAGÁNHANGZÓILLESZKEDÉS

A magánhangzó illeszkedés legfontosabb sumir-magyar azonosságai a következők:

1.) A szógyökök vagy magas vagy mély hangokkal hangzanak - tehát a különböző szájmozgatással képzett hangok illeszkednek egymáshoz.

Sumirul: ugar-agar = mező. Magyarul ugyancsak ugar és régiesen agar. asig...azag = betegség neve, magyarul aszik és aszók.

Miképpen a sumir a fenti törvény szerint ejti ki a szavait - mint ubur,udu, ara, aga, utu, idim, i, sib, stb. Ugyanúgy a magyar nyelv is azonos formában képezi szavait - így: ara, aga, edin, apa, aba, dagad, dara, eme, ama, stb. Az érdekes még ezen magyar szavaknál az, hogy nemcsak a szóképzésnél használt magánhangzók illeszkedése, hanem a szavak jelentése is azonos a sumir teljesen egyező szavakéval. Például:

Sumir: UdU, Ar, AgA, EmE, dAgdAg, Edin, Ide.

Magyar: Idő, Ar, AgA, EmA, dAgAd, Ediny, Ide.

2.) A nevekhez járuló hangzóptlék mindig a szógyök törzshangzójához igazodik.

pl.: sumir: gab/gaba, abi aba, gad gada

magyar: geb/gebe, ap/apa, gaty/ gatyá.

3.) Hasonlóképpen igazodnak a szógyök hangzójához a ragok és képzők is:

sumir: kur-ra. . .magas-nak magyar: kor-ra ugyanez (időben)

al-kud-da DSL. 298/17. magyar: el-köt-té

ama-mu magyar: anyá-m.

4.) A határozószót a nyelv mindkét formája ""su" raggal képezi és ez a sumirban is és a magyarban is a hangzóharmónia követelményei szerint "es" és "as" változatokban jelenhet meg: Pl.:

zid-de-es (Gud. ". cyl. 24. 8.) magyar "szív-ve-es"

za-gin-su (Gud. A. cyi. 7. 19.) magyar "csillog-ós"

ud-da-as (SAK. 214...R . 7.) -magyar "id-dő-ös"

ur-as (minden szövegben) magyar "ur-as".

5.) Poebel a sumir nyelvben vett észre egy érdekes részletet, amit "Vorwärts und Rückwärtsangleichung"-nak nevezett el. Ugyanezt észlelte az altáji nyelvekben Grunzel és ez, mint egy "magánhangzóasszimiláció" a sumir nyelvben és a magyarban egyformán található. Lényege, hogy ez a magánhangzóasszimiláció előre és hátrafelé is történhet. Hátrafelé főleg akkor, ha az első szótagban egy semleges "i" magánhangzó van. Pl. Sumir: utima-itima (sötétség) magyar: sötét-sítét

6.) A magánhangzóharmónia esete forog fenn a gyökszótagok azon változásánál is, melyek a hangzóösszevonás esetleg a második magánhangzó eltűnése által állnak elő. Ilyenek:

Sumir ud-bi-a helyett ud-be- magyar idő-be "

al-du-ena helyett - alduna - magyar alduna = menő.

7.) Végül pedig a magánhangzóharmónia esetét látjuk mindkét nyelvben abban, hogy a ragok önálló értékkel bírnak és önállóan is alkalmazhatók s ezek az agglutinációban a gyökszó szerint változtatják mégis magánhangzójukat. Ezt különös figyelemmel majd az igeragozásnál mutatjuk be.

2.) A MÁSSALHANGZÓHASONULÁS

A magánhangzóilleszkedést teljesen kiegészíti a mássalhangzó hasonulás, melynek főbb esetei a következők:

1.) Prof. Jestin által említett "assimilación régressive" esettel kezdjük, amikor is az R -L mássalhangzók változása található egyformán a sumir és a magyar nyelvben. Pl: Sumir: Enlil-ra = Enlil-lá. Sum. Garek2 akkád változata Kalakku.

A magyar nyelvben a...L hasonulás egyéb hangváltozásokat is megmagyaráz, melyek a sumir nyelvben előfordulnak. P.:

A magyar GUR egyenértéke a GOL szóképzésben

GUR + Ló és GOL + Ló = valami ami gurul. Ezek a szóképzések abban különböznek egymástól a GOL-LÓ szóban a két LL = LY hangzóvá válik; tehát "golyó" míg a Gur + ló szóban az "r-l" egymás mellett csak egy magánhangzó közbeillesztése segítségével fér meg és így alakul gur-U-ló, mely tökéletesen azonos Jestin által beiktatott "u"-val a gab-ru-da és orrhanggal - gamb Uruda szóképzéssel. És itt felvetődik egy lehetőség az "u" beiktatására a magyar "gur-U-ló" szóképzéssel hasonlóan a sumirban. Pl. a sumir "tur" megkettőzve így van írva: "tur- tur-la". (IV. R. 13. No. 1. 5/6). Az Enlil-lá-hoz hasonlóan tur-tul-lá - írás lenne a helyes. Mivel a tur ideogramma van kettőzve és hozzácsatolva a "la" szótag jele - lehetséges, hogy a sumir nyelv ezt "tor-turu-lá"-nak ejtette s így a hangoztatás a magyar nyelvből ismét visszavezethető.

Megerősíti ezt a visszavezetést például oly mássalhangzó hasonulás, melyet Jestin progresszívnek nevez (JAGS. 45.) és a magyar nyelvben változatlanul megtalálható:

sumir: ug-kin hasonulással = ukkin - akkádul PUHRU. A magyar nyelv egyesíti mindkét jelentést"(a már említett sumir KA + akkád PU = magyar KA-PU - ajtószárny-hoz hasonlóan)

- így Ukkin - PUHRU = magyar UKKIN POHÁR azonos értelemben. Szóváz: kkn-phr = KKN-PHR - (azonos).

2.) Ahogyan a sumir szó belsejében a mássalhangzók kettőzése igen gyakori jelenség és rendszerint hasonulás eredménye (vagy a kiemelés esetén a mássalhangzóval írt hangzópótlék hozza létre), éppen úgy, mint a magyar nyelvben - igen feltűnő az a jelenség, hogy sem a sumir sem a magyar nyelv a szó kezdetén két mássalhangzót soha sem alkalmaz.

3) A kettőzésnek ellenoldali véglete a mássalhangzó teljes elvesztése, melynek szóközépen és szóvégén történő elmaradása az ősi nyelv mindkét formájában azonos.

Pl.: sumir: ukus - us, id - i, bil - bi, rag - ra, dumu - du

magyar: okos - ész, ügy - i, vil - vi, rag - rá, fiú - fi

A fenti szavak jelentéséhez magyarázat nem szükséges.

4.) Ugyanazon szerv képezte mássalhangzók cseréje áll fenn a következő esetekben:

sumir ugu-uku, ug-kin = ukkin, ag-aka (szeretni)

magyar ag - ük" ukkin"- akar (ugyanaz) sumir kug-kuku (sötétség)

magyar - kuka (süket)

5.) A hangtani jelenségek sorában meg kell említenünk a sumir és magyar nyelv azon egyező sajátosságát is, hogy olyan fogalmaknak a rokonságát, melyek természetüktől fogva ellentétei egymásnak - egymáshoz való olyan hasonulással fejez ki, hogy az illető rokonszavak mássalhangzói változatlanul megmaradnak s csak a magánhangzók változnak el az egyikben jelenlévő magas hangsorral szemben másokban mélyre. Ilyenek:

sumir - aba - eme, sag - sig, igi - aga, gur5 - gur2

magyar atya - anya, szag - segg, ide - oda, gyúr - gyűr

De a magyarban is és a sumirban is igen sok van, melyet nem a szóazonosság, hanem az azonos hangtani jelenség érdekében említek, pl.: topog-tipeg, gyúr-gyűr, libeg-lobog, kalam-kilim, koros-karas, zig-zug.

6.) Mind a két nyelvben azonos az az érdekes hangtani jelenség hogy az explozív mássalhangzók közül inkább kedvelik a zöngéseket. Pl:

a sumir aka, ag2 helyett a magyarban is = akar.

uku u = ük

kuku ku = kuka

3.) EGYÉB NYELVI KÜLÖNLEGESSÉGEK

A sumir dialektusok kérdésében és a bennük előforduló hangváltozások tekintetében igen eltérőek a vélemények. Így:

Poebel (PGSG) az EME-KU nyelvjárást tartja az általában használt sumir nyelvnek, de nem határozza meg pontosan az EME-SAL mibenlétét.

Haupt és Delitzsch (DGSG) azon az állásponton vannak, hogy az eme-sal régibb keletű, vagy legalábbis egyidős - de semmiképpen sem későbbi keletű az eme-ku-nál. Az a tény, hogy a sumir teremtés történetében: INÁNA LESZÁLLÁSA A HALOTTAK ORSZÁGÁBA c.

sumir mítoszban előtalált szövegre vonatkozóan Kramer írja:

"the sumerian poet uses two dialects in his epic and mytic compositions. Emesal dialett in rendering the direct spech of a female, not male, deity...a speech of the goddess manna in which she repeats in the Emesal dialect all that the poet had previously described in narrative form in the main dialect"

"a sumir költők két nyelvjárást használtak ennek a költeménynek a szerkesztésében. EME-SÁL dialektust az istennők és nem férfi-istenszemélyek beszédére. INÁNA istennő ugyanis EME-SÁL nyelvjárásban ismétli meg mindazt, amit a költők a használt nyelvjárásban írtak le."

Igazolja az eme-ku és emesal nyelvjárásoknak egyidejű használatát.

E két nyelvjárásnál az egyikből a másikba való átmenetel hangváltozásainak középhelyzetét igen érdekesen mutatja a magyar nyelv - mintegy igazolva azt a hipotézist, hogy az ősi egynyelvűség idejében a ma magyarnak nevezett nyelv régi formája már létezhetett a G. Reissner által közölt hat sumir dialektus egyikeként.

Az alábbi példák igen megfontolandók.

EME-K.....HUNGARIA..... EME-SAL

L. 13. DINGI.....TÜNDÉR.....DIMER

... DNG..... TNDR DMR

L. 90 ZI..... SZÉP

..... CSIN SÍP

L. 49. GAL3-LU KEL..... KALU

L. 296. GIS GESZ(t) MUS

L. 449. IGI IDE INE

L. 384. SAG..... SZIV SAB2

L. 500. AGÁRUGAR ADAR

L. 325. NIR SER(dül) .. SER

L. 129. NAB NAP NAP

L. 556. NIN NÉNASSZONY GASAN

L. 597. GAR GARMAR(ad) ... MAR

A sumir és a magyar nyelveknek másik azonos tulajdonsága az is, hogy a "szövegi determináns elem az előtte lévő szóvégi mássalhangzó kettőzött megnyújtását eredményezi."

A sumir determináns particulát a magyarban "főnévi viszony-rag"-nak nevezik ma a modern nyelvészek, de a nyelvtani funkciója mind a kettőnek azonos. Pl:

Sumir..... Magyar

En-Li..... En-Li...é

Gal L -l..... Ka...á

... Ta..... Ta...á (tenni)

Ez a "TAG" szógyök pedig csodálatos példája a sumir-magyar nyelvrokonságnak - éspedig oly nagyszerű formában, hogy érdemes részletesen foglalkozni vele.

Ugyanis ez megint egy olyan gyök, melynek az akkád nyelven át visszavezetett minden értelme azonos formában meg van a magyar nyelvben de - éppen úgy, mint a sumir-magyar gyök is csak "TAG" marad. Nézzük közelebbről:

Sumir "TAG" (L.126.) akkád változatai az alábbiak:

DSL. 126/12 za-ka-p.... .. errichten magyarul:...TAG-ol

..... /16 hu-ur-tu-tu .. zerstören " .. TAG-lóz

..... /21 la-pa-t.....anfasse.... TAG *

..... /22 ma-hasu schlagen " .. TAG-ló

* az akkád "la-pa-tu" értelmét a magyar nem a sumir "TAG" változatával fejezi ki, hanem fonetikai teljességében átvette az akkád szót - az "anfassen" idea eszközének megnevezésére mint: LA-PÁT ismételt példáját mutatva annak, hogy a mai magyar nyelvnek valóban van babilóni stratuma,

A SZAVAK "NEME"

Sem a sumir nyelvben sem a magyar nyelvben nincs nem megjelölés. Az indogermán és a semita nyelveknél meglévő azon szabály, hogy a névszók hím-nő és semleges neműek, a sumirban is és a magyarban is ismeretlen. Nemjelölés egyszerűen nincs ebben a két nyelvben. Mind a két nyelv a teremtés azon nagy szenzációját fogadja el, hogy az élőlények hím és nőneműek. Tehát a közös jelentésű és élőlényekre vonatkozó névszók elé egy mögé a sumir és a magyar nyelv egyformán nem megkülönböztető szócskákat helyez, amellyel

meghatározza, hogy a közös jelentésű szó hímnemű vagy nőnemű élőlényt jelez. A nyelvészeti morfológia tárgyalásánál az lényegtelen, hogy ezek a szavak milyenek. Lényeges az, hogy nemjelölés egyik nyelvben sincs:

A sumir-magyar nyelv közös érdekessége az, hogy a sumir "nőneműség" jelölője: "geme" - magyarul is ugyanaz és "gím" változatban a szarvas nőtényállatok megjelölésére ma is használják.

A sumir "nit-ag" és "US" és "GIS" transliteráció a már említett L.211. sz. ékjelére vonatkozólag labilis. Valószínű helyes az "úz" - melyet a magyar nyelv értelmében üznek kell kiejteni már csak azért is, mert ez a szó üz, üzekedni - a mai értelemben a férfi és a nő közötti természetes párosodást fejezi ki.

Így a sumir "us-dam" illetőleg helyesebben "úz-geme" a párosult asszonyt, feleséget jelenti.

Hasonló logikával építi fel a sumir nyelv a "szüz" fogalmát is, amikor így mondja "US-NU-ZU" szerintem "úz-nüzü" - vagyis nem ismeri az üzést illetőleg a férfi nemi szervet.

Innen eredhet - ebből a szóból "úz-nü-zü" a szüzesség magyar neve fonetikai fejlődéssel..."sz-ü-z".

A "SZŰZ" szó ősi eredete tehát így van:

Sumir kifejezés virgi..... US-NU-ZU

Hangzóharmóniás változatÚZ-NÜ-ZÜ

Egyik belső mássalhangzó eliziójával ŰZ- Ü- Z

Beszédben.....Sz-Ű-Z

ISTEN ÉS ÉG. AZONOS FOGALMAK

Érdekes és különleges azonossági adat az is, hogy a magyar nyelvben is és a sumirban is az Isten és az Ég (Himmel) fogalma azonosítva van. A sumir mind a kettő megjelölését egy azonos ék jellel végzi és a magyar nyelv szellemisége ezt a sumirhoz hasonlóan használja. Ennek a fontosságát csak akkor értjük meg jól, ha ezt az azonosítást az indogermán nyelvekben alkalmazzuk. A magyar nem úgy búcsúzik, hogy "Good by", hanem "Isten Veled" helyett sokszor azt mondja: "Ég Veled" amit más nyelvben bizony nem lehet megérteni. Igen megütközne az angol egy "Heaven by" búcsúszóra és egészen biztosan nem tudná, hogy mit akarunk vele mondani.

A DETERMINATIVUSZOK HASZNÁLATA

Miután a sumir nyelv egészen egyedülálló sajátosságai mind megtalálhatók a magyar nyelvben - szinte természetesnek fog tűnni az, hogy azok a determinativuszok, melyek Labat professzor könyvében fel vannak sorolva, mint grafikus jelek a sumir írásjelek olvasásának megkönnyítésére - mind megtalálhatók a magyar nyelvben és a szó értelmének kiegészítésére a sumirhoz hasonló magyarázataként - ma is használatosak. Legtöbbször a szintaxialis helyzetük is azonos, mert a sumir determinánsok azt a fajtáját, amit a sumir a szó elé helyez - rendszerint a magyar is úgy alkalmazza és a szó mögött alkalmazott sumir determináns szintén a szó mögé kerül a magyarban.

Pl. a magyar is és a sumir is egyformán mondja: fecske MADÁR, gólya MADÁR, fügeFA, dióFA, RÉZpénz, RÉZedény stb. Tehát vannak külön , meghatározó szavai" az egyes összetartozó csoportok elkülönítésére.

MORFOLÓGIA

I. AZONOS RAGOZÓ-RENDSZER LÉTEZÉSE

A ragozó rendszer azonossága kapcsolja egybe a sumir-magyar nyelvet és az ez legfőbb bizonyítéka annak, hogy a sumirnak nevezett nyelv fejlődött, de azonos formája a magyar.

Azonos agglutináció azonos nyelvtani rendszert és azonos mondati szórendet (syntax) jelent - ez pedig a nyelvazonosság megállapításában igen fontos, ahogyan a kitűnő finn-ugor nyelvész, a magyar Zsirai megállapítja:

"Ha a nyelvrokonság kérdésében fontos bizonyítékként értékeljük a szókészleti egyezéseket, akkor kétszeres, mondhatnám nagy jelentőséget kell tulajdonítani az alaktani egyezéseknek. A nyelv nem szavak tárháza, hanem rendszere, s ezt a rendszert a szavaknál sokkalta jobban jellemzik azok a módok és eszközök, melyekkel a szavakat új képzetek kifejezésére és a sokféle viszonyítás jelölésére használjuk. A nyelvhasználat történetében óriási haladást jelentett ennek az igazságnak a felismerése és e felismerés gyakorlati alkalmazásaként a nyelvek rokonságának u. n. nyelvtani alapon történő bizonyítása." (Finnugor Rokonságunk 58. old. 1937.)

Éppen ezért javaslom ezen tanulmányommal a sumir nyelv analízisének elvégzését az azonos agglutinációs rendszerű magyar nyelv segítségével, mert eddig csak a nem agglutináló indo-germán és semita-héber nyelvek szolgálták ezt a célt. Ezen az úton pedig lehetetlen agglutináló sumir nyelvet analizálni vagy hasonlítani, mert az indo-germán nyelvek egész más mondatszerkezettel fejezik ki ugyanazt a gondolatot, mint a magyar és a sumir. Pl...latin grammatika szerint, ami azokban a nyelvekben nominativus - tehát alany - az a magyar és a sumir nyelvben "ativus" - tehát határozó."

Valóban nehéz lehet egy indo-germán nyelvrendszer szerint dolgozó nyelvésznek megérteni a sumir és a magyar nyelv azonosságát például, hogy e két nyelvben az ige (vagy segédige) a 3. személyben egyszerűen elmarad és mégis fennáll a mondatszerkezet így: "a gyermek jó" és nem így "the boy is good".

Az azonos agglutináció főképpen a következő részletekben mutatkozik, melyek tulajdonképpen a beszéd alapjai és a nyelv-karakter kifejezői:

1.) a sumir-magyar nyelv szógyökei önmagukban ragozás nélküli állapotban - lehetnek névszók és igék is és mindenkor a mondati szórend, vagyis a mondattani helyzet határozza meg a gyök igei vagy névszói jelentését.

Ilyen gyökszók pl. a következők:

LAL (L . 481.... magyar LE.... teljes, meglelni)

TUR3 (L - 87.... magyar TA.... tér-ni, tér (udvar))

TAG (L . 126.... magyar TAG....tagol és (egyház) tag stb.

2.) Mind a két nyelv egyformán csatol szógyökökhöz ragokat és e ragok lehetnek

a.) névszói vagy

b.) igei ragok

melyek szerint a neutrális gyökből továbbfejlesztik a névszói vagy igei értelmet.

Természetes tehát, hogy a sumir-magyar nyelv egyező és azonos különlegességei következtében előálló ragozó rendszer iszonyú nehézségek elé állít minden nyelvészt, aki ezt nem ismeri és főként azokat, akik a sumir nyelvvel foglalkoznak anélkül, hogy valamilyen ragozó nyelvet tökéletesen beszélnének.

Ezek részére szinte érthetetlen lesz az az egészen különleges ragozási forma, amit a következőkben bemutatok, s aminek csodálatos tulajdonsága az, hogy kizárólag csak a sumir és a magyar nyelvben fordul elő és ez

II. A TÜKÖRSZIMMETRIÁS RAGOZÁS

Tulajdonképpen a ragozás és a syntax terméke ez a különlegesség, mely:

1.) elkülöníti a ragokat a hozzájuk tartozékos szavaktól

2.) a szavakat (névszó és ige) a mondattani szórend sorrendjében sorakoztatja egymás mellé és

3.) a tagokat pedig a hozzájuk tartozékos szavak után sorolja fordított sorrendben.

Ennek következtében a ragok sorrendje tükörszimmetriát mutat a névszókéval.

Előbb bemutatok egy magyar mondatot és azután többet a sumir ékiratokból.

Magyar példa:

"Banya János háza - ban-a - nak". (Így kezdődik egy régi versike.) És ebben a nyelvtani szabály szerint az utolsó rag megy az első kifejezéshez tehát az utolsó rag a Banya János tartozéka.

A szöveg tehát így adódik; "Banya János-nak a háza-ban."

Ezt nevezzük "tükörszimmetriás" ragozásnak. Ugyanez található meg a lenti szövegekben, amelyek a mi mai nyelvünkön minimum 4 ezer évnyi távolságra vannak.

Nézzük meg együtt őket.

Mint előbb mondtam, a szumir ékiratok legrégebbe is megtalálható az írásrendnek az a formája, amit mi "tükörszimmetriás ragozásnak" nevezzünk.

Az első példa, amit bemutatok prof. Raymond Jestin: "Abrégé de Grammaire Sumérienne" (rövidítve: JAGS oldaláról való, ahol is a kiváló szumirológus - Jestin- a birtokos eset tárgyalásánál szabályként így mondja: "génitif normal regens-rectu...est double"

nyelvtanilag: KA-É DINGIR- A- A

írásban: KA-É- DINGIR-RA-KA

Ha ez a kifejezés ragokkal nem rendelkezne akkor valóban két "birtokviszonyos" kapcsolat állna előttünk, ahol az egyik: KA - É. azaz "templomkapu és a másik: KA - É - DINGIR, azaz "Isten templom kapuja".

Most felmerül az a kérdés, ha már így ki van fejezve a mondanivaló miért kellene a ragok?

Egyszerűen azért, mert a ragokkal az értelem megváltozik, ha a "tükörszimmetriás" ragozó rendszer szerint olvassuk le a szöveget. Tegyük azt. Az utolsó ra..."KA" tehát az első birtokviszonyhoz csatolandó és az olvasat így: KA - É-K.... azaz "templomkapu-nak a"

Az utolsó előtti rag a RA...DINGIR szó tartozéka. A teljes helyes olvasat így: KA - É-KA DINGIR _RA, vagyis "Isten templomkapujának a ". Láthatjuk tehát, hogy nem egyszerű kettős birtokviszonnyal állunk szemben, hanem egy tökéletes nyelvtani szerkezettel, ahol a "tükörszimmetriás ragozású" írásmód lehetővé teszi a meghatározást is, hiszen a "RA" szótag magába foglalja a határozott névelőt. Vegyünk elő egy nehezebb szöveget és pedig GUDEA "A" cilinderének X. 28. sorából így:

DINGIR GAL-GAL SIR-BUR-LA-(KI)...GE NE.

Alkalmazzuk azonnal a "tükörszimmetria rendszerét", tehát az utolsó rag az első szóhoz és így folytatva - írjuk fel a szöveget úgy, amint olvasni fogjuk: DINGIK-NE GAL-GAL-GE SIR-BUR-L)-(KI)-A., azaz A Sirburlaki (Lagasi) nagy-nagy Isten-EK-NEK A...

Nyelvtanilag elemezve:

a DINGIR szóhoz kapcsolódó -NE rag jelzi a többesszámot. A már ismétlődéssel fokozott kifejezés - GAL-GAL -a birtokos eset -GE ragjával, mint a ragnélküli teljes birtokviszony genitivusi kifejezője a teljes birtokviszonyra - vagyis "DINGIR-NE GAL-GAL" képzetre vonatkozik és így a két szóból eggyé lett fogalmat teszi birtokos esetbe - teljesen úgy, mint a mai nyelvünk SIR-BUR-LA-(KI) kifejezéshez kapcsolódó "A" ugyanaz a határozott névelő, amit ma a szó elejére teszünk, de vannak ős-szavaink, amikbe ez a hátul használt kiemelő meghatározó tartozék már benne van annak ellenére, hogy ma már szót képez a régi - és nélküle létezett főnévvel, mint pl.:

A régi AB(p)-ból... a mai APa, az ősi AB-A szerint a régi KASZ igéből...a mai KASZa KASZ-A szerint. De a "tükörszimmetriás ragozás" használatának eddigi ismeretlenségét hozhatjuk fel annak az indokolására, hogy - sokszor a legképzettebb szumirológusok sem képesek az ősi Mah-Gar szövegeket helyesen leolvasni. Így pl. Prof. Jestin megnevezett könyvének (JAGS) 55. oldalán ezt a szöveget É-DUB-BA-A úgy olvassa: "Dans la maison des tablettes""vagyis, az írásház-BAN".

A "tükörszimmetriás ragozás" ismerete és alkalmazása megmutatja, hogy ez az olvasat helytelen.

Ugyanis: a meglévő és ragnélküli birtokviszony É-DUB, azaz "rovás-ház" egybetartozó képzetet emeli ki az utolsó rag - "A". Tehát így kell olvasnunk: "A" rovásház (vagy "írásház").

Így marad aztán a valóban "hová?" kérdésre felelő helyhatározói rag a "locativus" meghatározójaként, mely szerint a helyes olvasat:

A rovásház-BA.

Így lesz a sumir-magyar "tükörszimmetriás ragozás" melyet eddig a világ egyetlen más nyelvében sem sikerült felfedezni - az én fő-indokom ebben a javaslatomban, amivel a mai "sumirnak nevezett" nyelv hangzóállományának szókészletének átértékelését kérem.

Hangsúlyozom azt is, hogy ezt az "átértékelést" kizárólag csak a magyar nyelv segítségével lehet elvégezni, mert a lebonyolításnak egyetlen eszköze ez a nyelv, hiszen ragozó rendszere, mondati szórendje, deklinációja és konjugációja tökéletesen úgy történik ma a magyar nyelvben, mint 5000 évvel ezelőtt abban, amit ma "sumir nyelvnek" nevezünk.

Minden azonosságon felül pedig - a fentiekben ismertetett - 5000 éves - "tükörszimmetriás ragozás" is létezik a mai magyar nyelvben.

ZÁRÓSZAVAK

Előadásomban nem tudtam - teljes részletességgel kifejteni mindazt a sok azonosságot, melyeket a sumir_magyar nyelv közös tulajdonságai mutatnak- Mindenesetre azt feltétlenül meg tudjuk állapítani, hogy az eddig ismertetett közös és azonos különlegességek egyetlen más nyelvben sem találhatók meg,

Részletes nyelvészeti kutatásaim folyamatát pontosan leírtam a "MÓDSZEREM" című fejezetben és ennek alapján azt javaslom a XXIX. Nemzetközi Orientalista Kongresszus plénuma előtt, hogy a sumir nyelv és különösképpen a sumir fonetika - szükségszerű és elodázhatatlan átértékelése érdekében a Kongresszus alakítsa meg az AGGLUTINÁCÓT VIZSGÁLÓ ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGOT - amelyik az átértékelési változtatások javaslatainak végső és legfelsőbb bíráló fóruma lenne.

Előadásomat befejezve most - az utolsó szó jogán kérem a nyelvészet tudósait, hogy fedezzünk fel együtt egy - eddig soha sem észlelt - csodát, melyet én az Emberiség közös tulajdonának tekintek.

Ez a csoda pedig az, hogy az emberiség legrégebb írott kultúrájának nyelve fennmaradt és tovább él egy ma beszélt nyelvben a magyarok nyelvében. Ennek következtében a Magyar Nép - a bibliai Nimrud leszármazottja - kinek hagyományaiban ma is erősen él a Nagy Hős Nimrud alakja sokkal jobb elbánást és nagyobb tiszteletet érdemelne a világ népeitől éppen azért, mert nyelvében megőrizte a legrégebb emberi műveltség kincseit. Párizs, 1973. július 14.

Prof. Badiny Jós Ferenc (Universidad del Salvador Buenos-Aires)

0-0-0

Jegyzet: Sorbonne-on tartott előadásom "RÉGI MAGYAR NYELVEMLEKEK IROTT BIZONYÍTÉKAI " c. fejezetében mondott és közölt régi magyar szövegeket, mint a "Tihanyi Apátság Alapítólevelének" latin szövegében található magyar szórványokat nagy falitáblákra írva mutattam be a Kongresszuson összegyűlt (kb. 150, magyarul nem tudó) szumerológusnak - és ők e magyar szövegeket sumir nyelven olvasták és rögtön ismételték angolul és franciául. Az alapítólevél fotokopiáját is kiterítettem (1 m. x 2.20 m. nagyításban, hogy az általam bemutatott szövegek eredetben legyenek olvashatók) - utána pedig a következőket mondtam:

"E szövegeknek megtalálója és megfejtője - Dr. Novotny Elemér - akit a Kongresszus külön levélben is felkért (a protokollszerű meghíváson kívül) megfejtéseinek előadására - sajnos - egy infarktus miatt - személyesen megjelenni nem tudott itt. Összes megfejtéseit tehát a Kongresszushoz írásban benyújtott - ezen előadásomhoz csatolom - kiegészítő "MELLÉKLET"-ként, mint hiteles dokumentációt."

Ennek - az előadásomhoz csatolt "MELLÉKLET"-nek - közlöm a teljes szövegét a II. FÜGGELÉK-ben.

Következik:

II. FÜGGELÉK

Dr. NOVOTNY ELEMÉR dolgozata

Latin Fonetikával írt SUMER Mondatok

a XI-XIII. Századbeli Magyar Nyelvelmékekben

melyet Prof. Badiny Jós Ferenc kiegészítő mellékletként csatolt az I. FÜGGELÉK-ben közölt Sorbonne-i előadásához a XXIX Nemzetközi Orientalista Kongresszus Keleti Szakosztályának Megnyitó Ülésén - 1973-ban.

"LATIN FONETIKÁVAL ÍRT SUMIR SZÖVEGEK A XI-XIII. SZÁZADBELI MAGYAR NYELVELMÉKEKBEN"

"A régi magyar nyelvelmékek mindegyike egy-egy nemzeti kincs." Nemzeti kincs nemcsak azért, mert nyelvi fejlődésünk tényeit leszögezi és a magyar nyelv antik eredetére - közvetlen vagy közvetett bizonyítékokat szolgáltat, hanem azért is, mert éles reflektorfényvel világít bele a magyar őstörténet - ma is homályos világába; - így nemcsak a nyelvtudomány művelőinek, de a történészeknek is biztos útmutatást és támaszt nyújtó tudomány előrehaladását és az igazság felderítését célzó kutatásaikban.

A magyar nyelvelmékekkel - felismerve annak nagy nemzeti jelentőségét, kitűnőm képzett és kimagasló s tudású magyar nyelvészek egész sora foglalkozott. Minthogy azonban az igazsághoz vezető utak rendszerint tévedésekkel vannak kikövezve, ez alól a legnagyobb tudósok sem mentesek- ezek a tiszteletreméltó erőfeszítések nem mindig hoztak megnyugtató és meggyőző eredményeket.

Miben leli ez magyarázatát? Ennek okát főleg abban látom, hogy egyébként kiváló és széles látókörű nyelvészeink - nem ismerték a magyar nyelv ősforrását: az ókori sumir nyelvet.

Nyelvelmékeinkben előforduló antik szavakat elhomályosult szóösszetételeket, mondatokat, továbbá a régi földrajzi neveket, valamint személy és népnveket - noha ezek javarésze ma is használatban van - már senki sem érti!

Ahhoz, hogy ezek az elhomályosult és feledésbe ment ősrégi szavak és nevek életre keljenek és megszólaljanak: az ókori sumir nyelv ismerete és segítsége szükséges.

Éppen ezért nyelvelmékeink helyes olvasatának és értelmezésének - elengedhetetlen feltétel a sumir nyelvnek - legalább alapfokú - tudása. Minél régibb egy magyar nyelvelmék annál közelebb áll az ősi sumir nyelvhez; sőt azzal meglepően azonos! Ehhez képest a régi magyar szövegek - tulajdonképpen - latin betűkkel és fonetikával írt - sumir szövegek. Ezt a tézist a legrégebb magyar nyelvelmékekből kiemelt példák sorozatával, valamint a 9.-11. századból származó földrajzi és személynévvel kívánom bizonyítani.

A nyelv megteremtője: a sumir nép - tehát nem halt ki és nem olvadt be a környező sémi népekbe - mint általában a tudósok felteszik - hanem hosszú, viszontagságos vándorlás után - átvészelve a nehéz évezredek vérzivatarjait"- ma is él és virágzik a Kárpátok alján, a Duna-Tisza táján alapított hazájában - Magyarországon.

A nyelvészeknek különleges csemege (delicatesse) egy 6000 éves nyelv tanulmányozása! Ám, aki erre vágyik ismerje meg az ókori sumir nyelvet s annak kései fejlesztett alakját: a magyar nyelvet.

A régi és téves dogmákhoz mereven ragaszkodó tudósok ezt az ajánlatomat bizonyára hitetlenkedve s talán mosolyogva fogadják"éppen ezért a kételkedőknek már itt felhívom figyelmét a következőkre: I. András magyar király idejében - 1646. évben a magyarok uralkodójukat még lu-gal-nak nevezték. Ez szó szerinti "nagy ember", de a sumerológusok - egyezményesen: "királynak" fordítják. A világon egyedül a sumir nép nevezte így királyát.

Még a velük közös főhatalom alatt együtt élő sémi akkádok is másként: ser (sarru) néven nevezték uralkodójukat.

Amint azt a sumerológia úttörői: Jules Oppert és F. Delitzsch megállapították a sumirok legrégebbi népeve: Ki-ingir - ke-en-ger = Ki-en (En-ki) gyermeke. (Ennek mélyhangzós változata: Ka-an-gar vagy ku-un-gur). Ezt a népet megtaláljuk nyelvemlékeinkben: 1171-ben kengerek, 1055-ben: kangares formában.

A sumir királyok neveit - különösen az utolsó Ur-i III. dinasztia tagjainak nevét a régi (1000 éves) földrajzi neveink őrzik. Például: Bur-zu-en = Börzsöny illetve Berzsény hegy és községnev. (Régi: Berzén, Bur-zunl Gimilzu-en (Sin) = 1200-ban Gemelsen, később: Gyümölcsény; Ib-zu-en = Ebszőny helynév.

A sumir istenek neveit ugyancsak földrajzi neveink örökítették meg.

In-an-na istennő Nana - Is-tar nevét megtaláljuk a Duna (Ister) balpartján a "Nána" helységnevben.

A Duna jobboldalán pedig Is-tar-ga-mu = Istar háza, jelenleg = "Esztergom" város nevében. "Dumu-zi" a sumir Természet vagy Tavasz isten neve: 1087-ben Dirrisi - később és ma Dömös község.

Lil-en (En-lil isten nevét több helynév őrzi: Lile, Lüle, Lelle (Balaton-lelle).

Ki-en (En-ki) isten neve: a már előbb említett Ke-en-ger, majd Ke-en-ese (Kenese) helynevekben található. Zu-en (En-zu) holdisten neve Szőny község nevével azonos (régikévekben: Zyen = Zuun).

Ud-utu = napisten nevét Ud-sa - Ócsa és Acsa (fényen napisten). Na-gu-Ud = (nagy napisten) = Nagyd község neve és Ug-ud-sa = (fényes Napisten népe) = Ugocsa megye neve örökítette meg.

Ezek az egyezések semmi esetre sem lehetnek a pusztán véletlen művei.

A magyar számnevek - amint azt "Számneveink eredete" című (Budapest 1970) tanulmányomban kimutattam" 1-1000-ig a sumir számnevekkel részben azonosak, részben pedig ugyanazon alapokra vezethetők vissza. Tehát valamennyi sumir eredetű.

A konkrét jelentésű községnevek hatalmas tömege a sumirral egyező, illetve elemeire bontva sumir gyökökre vezethető vissza. A mondatok egyezése pedig, amelyből néhányat - nyelvemlékeinkből kiemelve - bemutatok, már perdöntő jelentőségű. Ezekben ugyanis nemcsak a lexikális, de az alaktani egyezések is megfigyelhetők.

Régi nyelvemlékeinknek az ősi sumir nyelvvel való egybevetése során azonban nem elégséges a sumir szókincs és nyelvtan ismerete, hanem ezen túlmenően ismerni kell a sumir nyelv bonyolult sajátosságait főképpen pedig a sumir nyelv gazdag hangtörténetét, mely utóbbinak a magyar (ómagyar) hangtörténet egyenes és töretlen folytatása.

Szükséges tehát, hogy könnyebb megértés céljából - ezekre - főbb vonalakban - rámutassak.

SUMIR NYELVI SAJÁTSÁGOK

A sumir nyelvnek - megítélésem szerint - legfontosabb sajátossága: a magánhangzók mellékes karaktere.

Erre a nyelvjelenségre Joseph Halevy francia asszirológus hívta fel a figyelmet.

Ismeretes, hogy Halevy egy "ab ovo" elvesztett ügyet védelmezett. Hatalmas tudásával azonban ellenfeleinél is elismerést és megbecsülést szerzett. Antisumir teóriáját többrendbeli értekezésben fejtette ki. Művei - különösen az utóbbiak a sumir nyelvi kutatás szempontjából igen becsesek.

Halévy a magánhangzók másodrangú szerepét sémi hangtani sajátosságnak minősíti és erre több példát hoz fel:

Gal - gul; mah - moh; til - tel; min - man; gar - gir - gur;

"Sag"-ból: sag-sig-sug;

"Bad"-ból: bad-bid-bud - bat-bit-but

"Lag"-ból: lah-luh, stb.

Ch. Fossey (francia) és John Dineley Prince (USA) professzorok ugyancsak felsorolnak példákat, ahol a szó értelmének megmaradása mellett a szó magánhangzója megváltozik. Ez utóbbi (Prince) ezt a sajátos jelenséget nem sémi nyelvjelenségnek tekinti, hanem a mai agglutinatív nyelvekben is szokásos: előre és hátraható vokálharmonióra vezeti vissza.

Természetesen itt figyelembe kell venni a sumir dialektusokat is. B. Hrozny (cseh) professzor, a hettita írás megfejtője - az "eme-ku" és "eme-sal" földialektuson kívül még öt dialektust sorol fel. Ezek is főleg magánhangzóváltásban nyilvánultak meg.

Ezt a magánhangzóváltást a magyar nyelvben is megtaláljuk úgy a közszavakban, mint a földrajzi, illetve személynevekben.

B. Hrozny az "eme-ke" elemzése során rámutat, hogy a sumir gal-ke szó - többek közt születést is jelent - Ud utu pedig = nap.

Kal-utu = nap születése - azaz Kelet. Ezt a formát megtaláljuk a "Kalota" földrajzi névben (Kalota-szeg). További változatai: "Kil-iti" (Balaton-Kiliti a tó keleti partján és Dunakiliti); Ke-ete - "kelet" pedig égtájat jelent nyelvünkön, mint Nug-Utu, azaz a Nap lepihenése magyarul: nyugat (nyugot).

Az előbb már említett "Du-mu-zi" - sumir Természet (Tavaszi) isten nevét sokféle változatban találjuk meg földrajzi neveinkben. Nevezetesen: Dömös - régebben Dirrisi (1087-ben I. Szent László király oklevelén: "ex curia dimisiensi" van keltezve). Ennek mélyhangú változata Darvas helynév. A sumirban szokásos változással: Timis - Temes és Tömös - folyó, megye és hegyszorosnév. Ide tartozik a "Thawaz" - Tavasz (Frühling) évszakot jelentő szó is, ami a somit "m", "w" olvasatára utal.

A II. Uri dinasztia egyik királya: Lu-gal ki-in-is-e du-du (a lagasi En-temena kortársa). A Ki-in-is-e nevet megtaláljuk: Kinizs, Kenese - Kenéz és Kanizsa (Nagykanizsa) helynevekben.

Említsünk végül egy ma is használt közszót: "guriga"; sumirul: "gur-i-ga" körforgást csináló, körbe forgó. Ennek változatai: karika, kereke, kerék.

A magánhangzó illeszkedést a sumir nyelvben már F. Lenormant (francia) professzor felismerte. Részletesen foglalkoztak ezzel: A. H. Sayce, S. Langdon (angolok), F. Hommel és P. Haupt (németek) és John Dineley Prince (USA) asszirológusok. A vokálharmonia a sumir nyelvben a "jó hangzást" (eufonia) szolgálta. Igen fontos nyelvi sajátosság amint azt az imént nevezett kutatók is megállapították hogy a magánhangzó illeszkedés - előre és hátraható volt. Ennek szemléltetésére vegyük alapul az elől már említett: Zu-en (En-zu) = Holdisten szót, mely szószerint "Tudás urát" jelentette. Ez a szó előreható illeszkedéssel: Ze-en (a régi Su-in-ből pedig Sin). Hátraható illeszkedéssel: Zu-un. A Duna jobb partján fekvő római kori: Brigetio mai magyar neve: Szőny. Ez a helynév latin fonetikával írt - régi okleveleink szerint: Zyen-Zeen és Zuun. Kétségtelen tehát, hogy a honfoglaló magyarok ezt a helységet Ur város sumir főistenéről: Zu-en (Sin) holdistenről nevezték el.

Ez az illeszkedés az összetett nevekben is megfigyelhető: Bur-Zu-en = Bur-zu-un vagy Berze-en. Az előbbinek megfelelője: Börzsöny hegység név, az utóbbinak pedig Berzsény község név.

"Gimil Sin" - (nyelvemlékeinkben - 1200 - "Gemelsen") - másik neve "Su-zu-en". Ez az "en" utótaghoz igazodó előreható illeszkedéssel: Se-Ze-en. Ennek az uri királynak a nevét is megtaláljuk: "Szechen" ma: Szécsény - község nevében. Van ilyen családi név i...sumir birodalom utolsó királyának neve: Ibi-ili-Zu-en (Sin) vagy röviden: Ib-Zu-en. A név első részét: Ebel - Epel - ma Epöl község neve őrzi. Egyeztetésünk helytállóságát igazolja, hogy Esztergom megye monográfiája szerint: a községnek a 17. században még: Eb-szőny volt a neve - ami megfelel a rövidített: Ib-Zu-en - Ib-Zu-un névnek. Ez utóbbinál részleges illeszkedést figyelhetünk meg - szemben az előbbi nevekkel, amelyeknél teljes illeszkedést láttunk.

Ismerte és alkalmazta a sumir nyelv az első és a hátsó szótagok lekopását. Ez szerintem arra vezethető vissza, hogy a sumir nyelv eredetileg: monosillabikus szótagnyelv volt. Ezért törekedett a sumir lehető rövidegre"úgy az írásban, mint a beszédben. Néhány példa: "ige" vagy "ege"-ből első i lekopással: ge = egy, első; a magyarban ugyanaz hátsó lekopással ig vagy eg"- később így - egy = 1. (számnév). "Amar" = bikaborjú és szarvasmarha. Ez hátsó lekopással "am" - első lekopással: "mar" (Mar-tu - "Amar-utu"-ból); magyarban: Amar-ga-ból - mar-ha - marha = tejelő marha (sz. marha - (mar ga - ha = tej).

Ezeknek a sumir nyelvi sajátságoknak az ismerete döntő fontosságú, mert anélkül az összehasonlító nyelvészet előrehaladást és meggyőző eredményt elérni nem tud.

Vegyünk egy példát ismét csak a sumir királynevek között. Az utolsó Uri dinasztia sorrendben 3. királyának neve: Bur-Sin vagy Amar-Zu-en. Ez utóbbi jelentése: Holdisten bikaborja. Amar-Zu-en - első lekopással: Mar-Zu-en. Ez viszont hátraható illeszkedéssel: Mar-Za-an. Halevy felhívja a figyelmet, hogy a sumir ékírásban az "m" - "w" vagyis az "m mássalhangzónak "w" olvasata, illetve hangértéke is van. Ehhez képest a Mar-Za-an olvasata: War-Zaan. Sok ilyen földrajzi nevünk van. Régi: Warzán, Warsán, ma: Varsány helynév.

Amar-Utu viszont azt jelenti, hogy "Napisten" bikaborja". Mindkét szó első lekopással: "Mar-tu". Ez sumir istennév, de egyben városnév is. A magyar nyelvben ez első lekopással Maratu - Marut - Marót. Ez fejedelemlév Mén Marót), de gyakori földrajzi név is: Pilismarót Aranyosmarót, stb.

Itt megjegyzem, hogy a sumerológia úttörőinek azt a megállapítását, hogy az "u" hangzónak o és ő hangértéke is volt, ezt a magyar nyelv teljes mértékben igazolja.

Általában a sumir szavakat és szó-összetételeket könnyűszerrel - lefordítjuk. A probléma ott adódik, hogy nem tudjuk pontosan meghatározni, hogy 4-5000 évvel ezelőtt lefordított szöveg alatt a sumirok tulajdonképp mit értettek. Éppen az Amar-Utu szóval kapcsolatban merül fel ilyen kérdés! Az Amar szó mint előbb mondtam szarvasmarhát is jelent, az udu - utu szó pedig = őriző pásztor jelentésű. Így tehát az Amar-utu - Mar-utu kifejezés azt is jelenthette, hogy szarvasmarha őriző vagyis marhapásztor. Ezt a feltevést alátámasztja, hogy a sumirok az amur-ra" néven ismert népet: "Mar-tu" népnek tehát marhapásztoroknak nevezték. Ha az "amur-ru" szót a sumir nyelv alapján elemezzük - ugyanerre az eredményre jutunk: Amar hátsó lekopással: Am = sz. marha ur vagy urru = őriző, őrizője - vagyis szintén marhapásztor. Tudjuk a szakirodalomból, hogy az amur-ru nép baromtenyésztő pásztornép volt!

A sumir nyelv, mint említettem, eredetileg szótagnyelv volt és ezért törekedett lehető rövidegre. Ezt a célt szolgálta a sokszor előforduló: szóösszevonás is. Ilyen összevonás pl.: Ni-in-ib - Ni-ib = Az ég fia. Hrozny szerint Sumer patrónusa, valószínűen Napisten (Nin-gir-su lagas-i istennel azonosítják).

Ni-im-gir - Ni-gir - Ni-ir = fejedelem, főpap; szó szerint: Ég gyermeke.

Din-gir - Di-gir - Di-ir = "Isten" sumir determinativum. Szó szerint életet (din) előállító (gir) vagyis Teremtő. Mindezeket a szavakat megtaláljuk nyelvemlékeinkben, persze már fejlesztett alakban.

Meg kell végül említenem, hogy a sumir írás gyakran felcserélte a szavakat. Ezt "inverzióknak" nevezik. Egy szótagnyelvben a szavak sorrendje nem bír különösebb jelentőséggel. Pl. az eredeti Zu-en helyett En-Zu-Ki-en helyett; En-ki-Zu-ab - (Zuaap) helyett - Ap-zu formát használták. Az inverziót Halevy "grafikus írnokfogásnak" minősíti. John Dinley Prince: "papi írásmódnak" nevezi, mely nem egyezett a beszélt nyelvvel! A sémi népek által használt "Sin" - nem az "En-zu"-ból keletkezett, hanem a sumir "Zu-in - Sü-in" összevonása. Prince álláspontját igazolja a magyar nyelv is. A "zu-ap" = tenger - ha = hal szóból keletkezett a magyar: "czápha" - ma: cápa szavunk, amely tényleg a tenger hala.

Ezek voltak tehát a sumir nyelv lényeges sajátosságai; melyeket a nyelv-összehasonlításnál figyelembe kell venni. Az összehasonlító nyelvtudomány álláspontja szerint azonban - két

nyelv rokonsága - tudományosan - csakis a hang és szótörténet alapján bizonyítható a szakirodalomból, hogy az amur-ru nép baromtenyésztő pásztornép volt!

A SUMIR NYELV HANGTÖRTÉNETE

A sumir és magyar (ó-magyar) hangtörténet vizsgálata során - arra a tudományos szempontból igen jelentős - megállapításra jutottam, hogy a sumir és magyar nyelv hangtörténete tökéletesen kiegészíti egymást és a 6000 éves nyelvfejlődésben - kimutathatóan - semmi szakadék vagy hézag nincsen! Ez más szóval azt jelenti, hogy az ősi sumir és a kései magyar nyelv egyazon nyelvnek - különböző időkből származó változata.

Ezt a tényt régi nyelvelméleinkből vett példákkal kívánom - szemléltetően - igazolni.

A sumir nyelv a "fej" (caput) megjelölésére - eddigi ismereteink szerint több szót használt. Nevezetesen: "sag" (zag) és "igi" (változatai: ege, ugu) szavakat. A "sag" volt a használatosabb; az "igi" a szembenéző fejet a fej frontális részét, tehát főleg az arcot jelentette. A magyar nyelvben mindkét szó megtalálható. Mégis a "fej" megjelölésére az "igi" (ege- ugu) szó maradt fenn, az övé névmás eléje helyezésével. Így lesz a "bi-igi" - "be-ege". A sumir nyelvben az azonos hangzású szavaknak (különösen az "igi" szónak) igen sok jelentése volt. Ezen az állandó mozgásban - fejlődésben levő sumir nyelv úgy segített, hogy az alapszó elé vagy után - megkülönböztetésül a "bi", "mu" vagy "ni" névmást helyezte. Például: bi-igi - beege = feje; se-mu - "se-me = szeme; ni-mu - ni-wu = neve.

Itt fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy a klasszikus sumir a III. évezred közepéig (Gudea lagasi király idejéig) az archaikus "i" hangzót használta"- de az i. e. III. évezred végén ezt már felváltotta az "e" hangzó. (In - en; igi - ege; In-ki - En-ki; Zu-in - Zu-en stb.). Érdekes, hogy a magyar népi nyelv ezt az archaikus "i" hangzót fenntartotta a mai napig, sőt előnyben részesíti az e (é)-vel szemben..

Ezek után térjünk át a bi-igi - be-ege fej, fő, eleje stb. jelentésű szó - fejlődési "tendenciájának" bemutatására"- előbb sumir - aztán magyar nyelven. Az "igi" alapból kiindulva a sumir írásból is kimutatható szó és hangfejlődés a következő bi-igi - be-ege - pe-eg.

A további, vagyis magyar hangfejlődés: - "f" hangzója a sumir írásban hiányzik. Egyes asszirológusok (pl. Weissbach német) azonban rámutatnak arra, hogy a beszélt nyelvben ez a hangzó is jelen volt. A görög átírásban ugyanis a sumir 'p' mint 'f' hangzó szerepel. Például: Dil-bat (a sumir Vénusz csillag) görög átírásban Delefat. Bárczi Géza professzor tárgyalta szó - magyar hangfejlődését időrendbe téve a következőképpen állapította meg: fege - feghe - fehe - feje vagy a "g" lekopásával: fee; ritkábban feu - fu-a - fő.

Helyezzük most - ugyancsak időrendben egymás mellé az ősi sumir és magyar (ómagyar) fejlődési tendenciákat, akkor megkapjuk a következő fejlődési vonalat: bi-igi - be-ege - pe-ege; fe-ege - fe-ghe - fe-be - feje vagy lekopással fe-e illetve fe-a - fu-a - fő.

Az itt bemutatott fejlődési vonal alapján tényként leszögezhető, hogy a sumir és magyar nyelv hangtörténete folytatólagos és tökéletesen kiegészíti egymást. Már ez is arra enged következtetni, hogy a magyar nyelv ősforrása és alapnyelve: az ősi sumir nyelv.

A magyar "fege" (fe-ge) szónak közvetlen sumir előzménye: pe-ege. Érdekes és döntő jelentőségű, hogy az utóbbi szót is megtaláljuk nyelvelméleinkben (1046): pe-eg-gi-is (pek-kis) formában. Ennek jelentése: fő-úr (gi-is = úr).

A magyar "fejedelem" (princeps dux)"szó is sumir eredetű. Bi-igi-idi-il-im - Be-ege-ede-el-em. Idi-il-im = úr, uralkodó szószerint szemet felemelő). Van ilyen sumir király név is! Jelentése: fő uralkodó. (v. ö. Edelény helységnévvel Idi-il-in-ből).

Említettem, hogy a tárgyalt szóban az archaikus "i" hangzót a népi nyelv (illetve tájszólás) mind a mai napig fenntartotta.

Bi-igi - fifigi - fihi - fi - ez utóbbinál az "i" hangzó már meghosszabbodik: "í" lesz. Pl.: fi-sű - fésű (szó szerint: fejtisztító, mert a második szótag: ssu = tisztítani

fi-kető = fejkötő vagy főkötő

(a "ketu" a kesda szóból származik - jelentése: köt, hozzáfűz).

Ennek fordított változata: kötő fik = kötőfék (A lovak fejére teszik).

Amint tehát láttuk a "b" és a "g" mássalhangzók fejlődési irányzatát, és mint majd bemutatom a "w"-ét is.

g, vagy k...(gh)...(teljes elkopás) vagy ez viszont a magyarban "gy" kettős hangzóval folytatódik. Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy bár a sumir nyelvben a "g" és "k" párhuzamosan volt használatban, mégis a "g" hangzót kell az eredetinek tekinteni. A sumir nyelv ugyanis a lágy (zöngés) mássalhangzókat (b, d, g) részesítette előnyben, az emfatikus kemény hangzók (p, t, k) ellenében. Ez utóbbiak más fejlemények és szerintem idegen - főleg sémi hatásra kerültek a nyelvbe.

J. Halevy megállapította, hogy a sumir nyelvben nagyszámú a szabálytalan változás különösen a mássalhangzóknál, pl.:

g= ...(igi - idi - ini)

...= h (gal - kal - hal)

...= s (si - si - zi).

A mássalhangzóknál a szabálytalannak látszó és valóban szabálytalan változások tényleg szépszámmal vannak. De Halevy ezt a nyelvjelenséget is antisumir teóriájának szolgálatába állította. Azt mondotta ugyanis, hogy amely teória csak így tudja magát fenntartani, az el van marasztalva.

Szerintem a szabálytalan változásoknak az a magyarázata, hogy minden egyes sumir városállam külön kultúrkört képezett. A nyelvfejlődés így tehát nem volt egyenletes. Egyes szavak a fejlődésben megakadtak és a nyelvfejlődésben, különösen a vegyes lakosságú területeken idegen hatások is érvényesülhettek.

A sumir papok és írnokok viszont igyekeztek az ékírásban minden formát megörökíteni. Így az írott nyelv sokszor nem egyezett a tényleg beszélt nyelvvel, hanem - bizonyos mértékig - "potpourri" volt.

A magyar nyelvemlékekből is találunk hasonló nyelvjelenségeket. Pl. ugyanazon nyelvemlékben: "ege" (igi-ből), egy másik helyen már: "eie" (ugyancsak "igi"-ből) szerepel; vagy a régi "pege" (be-ege-ből) mellett már a fejlesztett "feu vagy fuu" olvasható. Tehát itt sem volt a fejlődés egyenletes.

A szavak fejlődésben való megrekedése a nyelv fejlődésének velejárója (coefficiense). Ebből következtetni tudunk egyben a szó keletkezésének idejére. Vegyünk 4 magyar szót, melynek mindegyike sumir gyökökre vezethető vissza: 1.) bagoly; 2.) porol (pakul); 3.) fakul és 4.) wakul:

ba - pa (bar, bur-ból) = fény, világosság, fényleni, világítani.

gul (gal - kul = elpusztulni, elveszni, megsemmisülni. hu - madár.

ba-gul vagy - pa-kul = sötétség (szó szerinti a világosság, fény elpusztulása, megsemmisülése).

1.) ba-gul-hu - bagulju - bagolyo - bagoly, a sötétség madara.

2.) pa-kul (vagy előreható illeszkedéssel) - pu-kul polcol = setétség (t.i. országa = "kur").

Ezek kétségtelenül a sumir időkből származó szavak illetve összetételek.

A másik két szó már magyar fejlemény.

3.) fa-kul = fényét elveszti vagyis kifakul.

4.) wakul - (szeme) világát (fényét) elveszti vagyis megvakul.

A magyar nyelvben van a "g" hangzónak egy, a fentiekől eltérő a fejlődési irányzata is, ahol a "g...útján - "w" lesz.

Megfigyelhettük, hogy a k mássalhangzó a sumirban - "h" útján eltűnik - ez különösen gyakori a szó elején és a szó végén (fege - fehe - fee). A "bar" szónál, mint láttuk, a szóvégi "r" kopott le (bar - ba, par - pa).

Poebel asszirológia s "g" és "k" mellett elvethető mássalhangzóként még a t, m, és r hangzókat említi. A sumir után a magyar hangfejlődésben kimutatott "h" és "j" hangzó, az ékírásban nem fordul elő. Varga Zsigmond (magyar) orientalista szerint azonban a beszélt nyelvben ezek jelen voltak. (A-a = Aja) Halevy szerint a "ga" = ház - sémi formája "haj" pl. haj-kal = palota (e-gal). A magyar nyelvben a házat: haj-lék vagy hajloknak is nevezik.

A sumir hangfejlődéssel kapcsolatban nincs probléma. Itt is megemlítem, hogy a zöngés (lág) "d" hangzó az előzmény. Pl. din - tin = élet; dal - tal = fényes, dug - tuh = nyit - megnyit, stb.

A s...- s sumir mássalhangzók nemcsak a sumirban, de a magyar (ó-magyar) nyelvben is váltják egymást. A magyar "szolga" szó hangtörténetének vizsgálata alapján a változások - időbeli sorrendje is rögzíthető. A szolga szavunk sumir ősalakja (prototípusa): Su - luh - ga, vagy a két utolsó szó felcserélésével: Su-ga-luh. Ez elemről elemre: su = kéz; luh (lag, lugból) mozgást jelentő ige=járni, mozgatni stb. ga (gar-ból) csinál, tesz; végez. Fordítása tehát szó szerint: a kéz mozgást végez - azaz cselekszik - dolgozik. A szolga eredeti jelentése tehát dolgozó cselekvő.

Magyar nyelvünkben ezt a szót a következő formában találjuk:

1222/23. évben: zuluga

1237 évben zulga (Itt hangkiesés "elizió" történt:)

1355 évben zolga (...változás)

Később, és ma szolga (z - sz változás)

A fent is említett su-ga-luh szót a népi nyelvben találjuk meg szógáló (főnév) és szóltál (ige) fejlesztett alakban, v.ö. az akkád és asszír: sukal és sukallu szóval, melyeknél az etimológikus összefüggés nyilvánvaló.

Ezek volnának azok a sumir nyelvi sajátosságok illetve fontosabb hangtörténeti kutatási eredmények, melyeknek ismerete lényegesen megkönnyíti a magyar nyelvemlékek helyes vizsgálatát.

Régi nyelvemlékeinkből természetesen csak azokat a "szemelvényeket" fogom bemutatni, amelyek megítélésem szerint a sumir-magyar nyelvi kapcsolatokat jobban megvilágítják és a kiértékelésnél döntő jelentőségűek.

I. A TIHANYI APÁTSÁG ALAPÍTÓLEVELE

Ez a nyelvemlékünk 1055. évben kelt. Tartalmazza I. András magyar király által alapított tihanyi Benedek-rendi Apátság részére adományozott birtokokat s annak határait. Az oklevél hitelességéhez kétség nem fér! Az oklevél latin nyelven íródott. Nyelvészeti szempontból - kiemelkedő fontosságúvá a latin szövegbe beágyazott "magyar nyelvi szórványok" teszik.

Ez alkalommal csupán azokkal a "magyar szórványokkal" kívánok foglalkozni, amelyek alaptételek helytállóságát és latin fonetikával írt valódi sumir szövegek fejlesztett formáit - szemléltetően - támasztják alá. Vegyük ezeket sorra.

1.) Az első "szórvány": "Tichon". Ez mai nevén: Tihany, amint a címben is szerepel. A név a későbbi latin nyelvű oklevelekben: Tikhon, Tikoniensis, Tichoniensis. Tehát ezekben a: k, kh, ch írás váltakozik majd "h"-ban állapodik meg. Ez a hangváltozás a sumir hangfejlődéssel egyező: g-vag-h.

A név sumir prototípusa (ősalakja): Ti-ku-unu.

A sumir szöveg elemről-elemre: "Ti" (til-ből) = élet""ku" = fényes, tiszta, kegyes, szent. Jules Oppert (francia) az "me-ku" szóval kapcsolatban utal arra, hogy a "ku" imádást is jelent, ezért szent értelemmel kell fordítani tehát: "szent nyelv", "unu" = ház, lakás, pl.: Ud-unu = Nap (Világosság háza, ez egyébként "Larsza" város ősi neve. A magyar helységnevek között megfelelője: Adony község.)

Jelentése: Szent (kegyes) élet háza. A magyar nyelvészek a sumir nyelv ismerete nélkül a szláv Tichomir, Tichoslav személynevekkel hozták etimológikus kapcsolatba e nevet. A szláv nyelvben azonban a kezdő "Ti" szótag "Tyi"-nak olvasandó és ejtendő.

Sokkal inkább elfogadható a fenti megoldás, mert hisz Tihanyban volt a szerzetes rend Apátságának kolostora és temploma, s itt valóban szent (kegyes) élet folyt.

2.) "Fuk". Ezt a szórványt a kutatók azonosítják a mai Sió-fok - helynév második tagjával. Sumir ősalakja (prototípusa) és fejlődése: bu-ugu - bu-uku - pu-uku - fuku - fok.

Ez tulajdonképpen az elől bemutatott: bi-igi, be-ege = fej, fő, felső rész, eleje jelentésű szónak "u" hangzós változata, ahol a "g" fejlődik: "k"-nál megrekedt. Szemantikailag egybevehető a vár-fok, hegy-fok szavakkal, ahol a fok szó a vár vagy hegy kiemelkedő felső részét jelenti. A sumir "u" hangzónak itt "o" hangértéke van.

3.) E nyelvemlékünkben két ízben is előfordul a Huluoodi helynév, mely egyébként egy nagyobb birtoktestet jelölt a Balaton partján. A helynév sumir prototípusa: Nul-lu-hul Ud-i. Jelentése: Halál őre. Ez valamelyik Sorsmeghatározó (Nam-tar) sumir isten (valószínűleg: Nána - Istár) neve, amit ősi sumir szokás szerint"- mint óvó és védő nevet személynévként is használtak.

Elemzés: (Analízis).

Gul vagy gal - hul vagy hal = pusztulás, megsemmisülés. La vagy lu - (lal vagy lul-ból) = teljes, teljesnek lenni. A két szót összetéve: Hul-lal vagy Hul-lu = teljes pusztulás, azaz: halál. V. ö. a mai , halál" és "hulla" szavainkkal.

Hu (gu vagy ga-ból) = genitivusz eset (genitive)"(case) Ud (vagy Ad) = őriző (atya is).

"I" vagy "e...birtokos névmás egyes szám 3. személye: övé"- teljesen "-ni - e-ne.

Itt is a szó olvasata tehát Hallódi (sok ilyen magyar családi név van). kutatók "Holtád" község nevével azonosítják. (Ez szintén lehetséges).

Egy másik nyelvemlékünkben: a "Várad Regestrum"-ban (1208-1235) már kifejezetten személynévként szerepel az itt tárgyalt helynév (aequivalense) megfelelője: "Num Wolohood".

Sumirul: Nu-um Wulu (Mulu) hu-ud.

Jelentése: Nem létezésnek (vagyis halálnak) őre. Elemzés: Nu-um vagy Na-am = nem (tagadó szó). Mulu vagy Wulu = létező vagy létezés.

A sumir "eme-sal" dialektusban "embert" (lu) is jelent. Az "Ud" szó már ismeretes. Az ékírásban w. A hu (guga) itt is genitivus.

Ennek a kifejezésnek pontosan ellentéte, de szerkezeti felépítés tekintetében vele azonos Benedek veszprémi ispán (comes) latinnyelvű végrendeletében előforduló magyar személynév: "Wolood" Sumirul: Mulu (Wulu) hu-ud.

Jelentése: A létezésnek (vagyis az életnek) őre. A sumir mitológia szerint a sumir "sorsmeghatározó" istenek nyakukban hordták a földi emberek "sorstábláit" - így az élet és halál őrei (urai) voltak. Ezt fejezi ki a magyar "isten" szó, mely teljesen: Ur-Isten (rég: ut üsten - 1046).

Elemzve: ur vagy ud (ut) - őriző, pásztor

Us (Is) = halál

Tin (-ten) = élet.

Jelentése: Élet és halál őre - ura.

Ezzel a szóval részletesebben foglalkoztam: "Isten és vele kapcsolatos neveink etimológiája." (Budapest, 1970.) című tanulmányomban.

Ami a "halál" szót illeti, ez közismert nyelvemlékünkben a: "Halotti Beszédben" (1200 körül) is előfordul a következő szöveggel:

Halalnek halalahal holz.

Sumirul: Halal-ne-ke ha-lal-a-ha hul-zu. Mai nyelvünkön: Halálnak halálával halsz. A sumir szöveg szó szerinti fordítása: Teljes pusztulásnak teljes pusztulásával pusztulsz el.

A szövegben ismeretlen szavak: ne-ke vagy na-ka = őneki, sumir dativusz (de genitivus is). Ennek megfelel a magyar "nak vagy nek" rag (szintén dativus és genitivus); ha (ga-gi - ka-ki) = val-vel (társhatározó); "zu" = te (személynév más egyes szám 2. személye). A magyarban sz változással "sz".

Amint láthattuk, a latin betűkkel és fonetikával írt sumir szöveg a magyarral feltűnően egyező, úgy alakilag, mint jelentésánál is,

4) Zakadat. A nyelvemlékekben kétszer fordul elő: egyébként igen gyakori földrajzi név hazánkban. Mai néven: Szakadót. Sumir előzménye:

Za-had-da-atu Jelentése: Határkő, szószerint két őriző köve. Más sumir változata: Za-kud-du-ur-ri, azonos jelentéssel. Az elnevezés onnét származik, hogy a sumir határköveken az isten és a király, tehát két őriző (pásztor) képe volt látható. Ezek őrizték a határokat s ezért volt szent és sérthetetlen úgy a kő, mint a határ.

Elemzés: Za = kő; kad-da vagy kud-du (ka-s-da-ból) előre ható hasonulással) = kettő; atu (a sumir "utu" változata) és ur = őriző (Halevy szerint is!)

5.) Ursa. Szintén helynév. A kutatók kapcsolatba hozzák: Örs - Örsi helynevekkel. Szerintem ez eredetileg "méltóság" majd személynév volt.

Sumirul: Ur-ssa vagy Ur-sii. Jelentése: Kegyes pásztor (őr).

A teljes sumir név: Ur-su-ur városállam kegyes pásztor (őre). Anonymus "Gesta Hungarorum" című krónikájában (1200 körül) pontosan így szerepel, mint honfoglaló vezérnév. Más sumir megfelelője: Sih-zi-kalam-ma Az ország hű (kegyes) pásztor. Ebből az tűnik ki, hogy a magyar fejedelmi személyek (dux) az ősi sumir hagyományokat megtartva - főpapi funkciót is gyakoroltak.

Elemzés: Ur vagy sib - őriző pásztor.

sa-si-su (ság-ból) = kegyes, fényes, tiszta; uru -- városállam; kal-am-ma = ország.

6.) Putu wu eieze (et) knez.

Új sumir: Pata-wu-ege-ze (et)ke-en-és.

Régi sumir: Pata-mu-igi-zi (et) ki-in-is-e.

A "pata-mu En-lil-ke" kifejezés gyakran szerepel az ékiratos táblákon. A szakirodalomból pedig ismerjük a Paten-zi - Pat-e-si vagy csak röviden. "En-si" kifejezést mint a sumir "papkirályok" címét. Itt tudni kell, hogy az ősi sumir jogszokások szerint az ország legitim uralkodója csak az lehetett, aki En-lil istentől - Nippurban - főpapja útján - az uralomra megbízást nyert, pontosabban, akit ez "néven nevezett". Ez sumir kifejezéssel Pad-da-mu - Patamu - előreható illeszkedéssel Putu-mu. Az igi-zi - ege-ze--eie (eje) = jelentése: kegyes úr (vagy igaz úr). Szemantikailag (jelentésánál) teljesen egyező a sumir királyok "En-zi" címével.

A "putu wü ejeze" - "néven nevezett kegyes (igaz) úr" tehát ugyanannyit jelent, mint a sumir: Pat-e-zi - vagyis uralkodót, királyt.

Ehhez kapcsolódik az et - latin kötőszóval a "knez" szó. Itt nyilvánvalóan hangkiesés (elizió) történt. Olvasata így: kenéz. Minthogy a sumir "s" a magyarban is sok esetben "z"-vé változott a sumir prototípus:

ke-en-es-e eredeti alakja: ki-in-is-e

Jelentése: ki-en (En-ki) isten gyermeke. És (us-is) = gyermek, vér, ivadék (Havely). Szószerinti jelentése meg egyezik a ki-in-gir - ke-en-ger - régi sumir népnévvel.

A királynévsorok szerint a II. uri dinasztia egyik királya (En-temen-a kortársa): Lu-gal Ki-in-is-e du-du. Minthogy úgy a sumir, mint a fenti szövegben - ez a szó az uralkodói cím (Lu-gal -- Pat-e-si) után következik, valószínű, hogy mindkettő a király - főpapi funkciójára - utal. Ezt alátámasztja, hogy a magyarsággal érintkező szláv népek - "pap, fejedelem" (Fürst) jelentéssel vették át a tárgyalt szót.

7.) Gisnau helynév. Nagyobb birtokot jelöl.

Sumirul: Gi-is-na-gu. Jelentése: nagyúr.

Elemzés: Gi-is" vagy Di-is = úr-na (vagy nu) = nagynak lenni, kiemelkedni; gu (ge) - lekopással: "u" - adjectivum - képző. Tehát na-gu vagy na-a = nagy, magas. Ezt a helynevet Kisbár község nevével azonosítják a kutatók. Miután ki-is (bi-is-ből) = ur-bar = fényes, ennek jelentése: Fényes úr. Azt, hogy ki ez a fényes illetve nagyúr, megmondja a község régebbi neve: Apáti (Kisbár-apáti)"vagyis a Tihanyban székelő Apát. Nyelvelméleinkben előfordul a "Di-is" változat is: Dis-na-azag - Disznaaszó. Sumirul: Diis-na-u-azag. Az eddig ismeretlen "azag" szó jelentése: fényes, tiszta, szent. Szószerinti jelentése: Szent (vagy fényes) nagy úr. Ez nyilvánvalóan még magasabb egyházi vagy világi méltóságot jelölt. Ma már azonban pontosan azonosítani nem tudjuk,

8.) A nyelvelméleinkben előfordul a: "Nogu azah fehe" határmegjelölő helynév. Sumirul: Nu-gu (vagy Na-gu) azagba-ege. Miután a bi-igi - be-ege (fejlesztett alakban "fehe) nemcsak főt, de főembert, urat is jelent, azt szintén így fordíthatjuk: Nagy szent (fényes) úr (esetleg fejedelem.) V. ö. egyébként Aszó-fő községnevből.

9.-10.) Munarau kereku és Monarau kubu. Mindkét határmegjelölés a "gisnau" apátsági birtokra vonatkozik. Szerintem úgy a "kereku" mint a "huku" helységnevek jelzős formái. Tehát: kerek-i, fuk-i (nem valószínű, hogy Sió-fok). A munarau - monarau szó sumir megfelelője: Mu-na-ara-u. Ez elemről-elemre: Mu = mag; na = kő, ara-a = őrlő. Szószerinti Magot őrlő kő vagyis malom (V. ö. a népies "mónár" szóval, ami malomgazdát jelent).

A "mogyoró" szó hasonló a fentihez. Mu-gur-a vagy Mu-un-gur-a = kerek magú (magja kerek). Gur = körbemenő"körbeforgó - vagyis kerek. - Mu - mag, un (u-nn) évé.

11.) Kulun (latinosan: Culun) tó és praedium is. Sumirul: Kul-unu vagy Kal-an.

Elemzés: Kul vagy kal (gal-ból) = gyermek. An"- un-a - Ég vagy Égisten. Jelentése: Ég gyermeke vagy Égisten gyermeke. Dávid Antal magyar asszirológus szerint a sumirok az Ég vagy isten gyermekének nevezték és tartották magukat (Babilon és Assur. Budapest, 1926.) A név onnét veszi eredetét, hogy a tó és praedium valószínűleg a "honfoglaló Kalan" nemzetség szállásterületéhez illetve birtokához tartozott. Ez a feltevés azonban további kutatást igényel.

Mahler Ede (magyar) kutató megemlíti, hogy Nippur város neve azonos a bibliai: Kalné-val, ami ékiratosan: "Kul-unu" Nippur volt egyébként a kulturális élet középpontja. Sumir földön is "uru-azag-ga" = szent városnak is nevezték.

12.) Ekli (latin: Ecli). Itt is hangkiesés történt. Teljesen: Ek-ili vagy Ékeli,

Sumir formája: Ek(e)-il-i (Ege vagy ligi-ili-ből). Jelentése: Az "Ég ura". Tehát isten-név, amit személynévként használtak. A kutatók szerint dunai rév (ad portum: Ecli). Tehát a személynévből helynév lett: Ekkal vagy Ekil. Ma is van ilyen községnevé: Ékel (Komárom megye).

Itt fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy ebben a nyelvelméleinkben túlságosan sok a magánhangzó kiesés. A magyar nyelv éppen úgy, mint a sumir - nem szereti a mássalhangzó torlódást és mérsékelten alkalmazza az eliziót. Ebből arra lehet következtetni, hogy ezt a nyelvelméletet - nem magyar, hanem idegenajkú szerzetes foglalta írásba. Ennek az a hátrányos következménye, hogy amint megállapítottam a nagy gyakorlattal és tudással rendelkező nyelvészeink is - nem egyszer - tévedésbe esnek szófejtésük során.

13.) Fidemsi. Az oklevél nem mondja apátsági birtoknak, hanem annak határát jelölő "terra". E névnél is elizió (hangkiesés) történt. A helyes olvasat szerintem: Fidemesi. A kutatók Csepel szigetre helyezik, azonban másutt is vannak ily helynevek. A történeti sorrend:

Fidemes - Fedemes - Födemes. Ezt a nevet két részre kell bontani és pedig:

a.) Fid és

b.) emeli (emes) ada.

" fid - fed - főd hangfejlődésből láthatjuk, hogy itt a ma "föld" (terra) szavunk archaikus alakjával állunk szemben, amit népiesen ma is főd - "főd"-nek neveznek. Ez egyike a legősibb

szavainknak. Sumir-föld, mint a folyami kultúrák földje ismeretes. Ezek a kezdeti kultúrák a folyó földjén vagyis partján alakultak ki. A folyó partja volt eleinte a művelés alá vett föld.

Sumirul: bi-gi-id = folyó partja.

Elemzés: bi = övé (névmás); gi - ge (vagy ki-ke) _ part, hely; id = folyó.

Ennek alakulása: bi-gi-id - pi-gi-id - fi-gi-id - fihi-id - fi-id - fid. (V. ö. az elől bemutatott: bi-igi - fej hangtörténeti fejlődéssel). Érdekes, hogy már korai nyelvemlékeinkben (1046.) találkozunk a fejlettebb "feld" formával, ami nyilvánvalóan - fehid - fejid - fejd - feld - alakulással jött létre. Ez is igazolja azt a megállapításomat, hogy a nyelvfejlődés nem volt egyenletes!

b.) Az "Emesi" szó sumir prototípusa: eme-se - kegyes anya (Eme = anya) "si, ssu, sa (sagból) = kegyes, tiszta, fényes A. Deimel szerint: "emes" = papnő" főpapnő. Ez összhangban áll a szó szerinti fordítással. Ilyen értelemmel ez a szavunk kiveszett. Megtalálható azonban az "emse" se" szó - anya (vagy nőstény) sertés jelentéssel.

A fentiekhez képest az oklevélben szereplő: fidemsi te hát azt jelenti, hogy: főpapnő földje.

14.) Segisti. Ez nem helynév, hanem kisebb tavat jelent.

Sumirul: Sigis-ti = tókiöntés. Sigis (F. Hommel szerint) = kiöntés. Ti(tim) - tó.

A nyelvemléknek még 2 magyar szórványával kívánok foglalkozni. Nevezetesen: Kangrez = via (ut) és Gnir uege Holmodia.

Ezeket a szórványokat "A magyar-sumir azonosság tárgyi bizonyítékai" (Bpest. 1969.) c. tanulmányomban már tárgyaltam, fontosságuknál fogva azonban jónak látom annak rövid ismertetését.

15.) Kangrez = via. Amint a latin szöveg megjelöli, ez útnév, egyben birtokhatár. Itt is kiesett a második magánhangzó, a "z" véghangzó előzménye: "s". Olvasata tehát: Kangares.

A sumerológia úttörői megállapították, hogy a sumir nép legrégebbi neve: Ki-in-gir - Keen-ger. (Oppert, Delitzsch, stb.). Ki-in vagy Ki-en (In-ki - En-ki) istennév. Jelentése: Alsó világ (Ki) (föld és vizek ura). Egyébként a sumirok teremtő istene, az isteni triász harmadik tagja.

Gir - Ger vagy Gar = gyermek, nemzett (F. Delitzsch "teremtőnévnek" fordítja). Jelentése tehát: Ki-en (isten)gyermek. A "Ke-en-ger" mélyhangú változata a "gar"-hoz igazodó előreható illeszkedéssel: Ka-an-gar. A továbbiakban tudni kell, hogy a sumir nyelv a többes számot kétféleképpen képezte: vagy az "es" (ez gyakoribb) vagy a "ke" (ge-ből), ez a ritkább többes jellel mindkét szó jelentése: sok. Ehhez képest a ka-an-gar többes száma: Ka-an-gar-es. Megkaptuk tehát a "Kangrez" név eredeti alakját.

Az oklevélben előforduló "Kangrez - Ka-an-gar-el"-via, azt jelenti tehát, hogy sumirok vagyis magyarok útja. A "ke-en-ger" többes száma: Ke-en-ges-e-ke (vagy Ke-en-ger-es) = En-ki gyermekei. Ez utóbbit teljesen azonos formában megtaláljuk "Benedek veszprémi ispán (comes) 1171. évben kelt végrendeletében", mint terra (és villa). "Kengerek"-et. Jelentése itt is: sumirok azaz magyarok földje.

Ezek perdöntő bizonyítékok. Megjegyzem itt, hogy a Ke-en-ger, ku-un-gur, ka-an-gar sumir népnévvel feltétlenül etimológikus kapcsolatban állnak a: Hungaria, Hongrois, Unghoria, Ungarn országnevek, melyek különféle nyelveken - Magyarországot jelölik.

16.) Gnir wu ege Holmodia.

Sumir szöveg: ge-ni-ir wu-ege; Gul-muh-di-a. Régebbi forma: ge-ni-ir mu-igi: Gal-mah-du-a. A sumir szöveg elemről-elemre: ge = egy, első (igé-ből, első lekopással) ni-ir = fejedelem (nim-gir összevonása) mu - wu = ő, övé - de lehet "nevezett" is igi - ege = úr, uralkodó, tekintő.

Gal vagy gul = nagy.

Mah vagy Muh - ma vagy mu = Magasztos (Isten)

du-di = gyermek.

A szöveg áttéve mai nyelvünkre: Első fejedelem ura (nevezett úr): Gal-mah-dia = nagy Magasztos gyermeke.

Itt fel kell hívni a figyelmet, hogy a sumirok "Mah", "Magasztos", "Fenséges" címmel mindig a legfőbbnek tartott istenüket tisztelték meg. A "Gal - Mah" általában a sumirok régi nemzeti istenének El-lil (Enlil) istennek volt a címe. V. ö. (Isin) sumir városállamban. E-gal-mah = Nagy magasztos háza (temploma) KA-DIN-GIR-RA-KI-ban (Babili-ben) E-mah, Ur-ban pedig E-nuun-Mah.

Már előbb említettem, hogy a sumir nyelv fejlődésében a "g" hangzó a fejlődés során igen gyakran lekopik. Ezért a "Gal-mah-di" név is "Almádi"-ra változik Ma is van ilyen név a Balaton nyugati partján: Balaton-Almádi.

Dr. NOVOTNY ELEMÉR dolgozata,

Latin Fonetikával Írt SUMER Mondatok a XI-XIII. Századbeli Magyar Nyelvelmékekben, melyet Prof. Badiny Jós Ferenc kiegészítő mellékletként csatolt az I. FÜGGELÉK- ben közölt Sorbonne-i előadásához a XXIX Nemzetközi Orientalista Kongresszus Keleti Szakosztályának megnyitó ülésén 1973-ban.

II. ANONYMUS: "GESTA HUNGARORUM" CÍMŰ KRÓNIKÁJA

E nyelvemlékünk - latin nyelvű krónika - az 1200 év utáni időből. A kutatók szerint - egy régebbi krónika alapján készült. Szerzője: P. mester (magister), aki az újabb kutatások szerint, azonos a párizsi egyetemen tanult "Pósa" magyar püspökkel és királyi jegyzővel.

A Krónika rendkívüli fontosságát a latin szövegbe beiktatott - 9-10-11. századból származó - magyar fejedelmi és vezérnevek valamint földrajzi nevek jelzik.

Itt csupán néhány nevet kívánok bemutatni, melyek azért jelentősek, mert az Árpád dinasztiai fejedelmek és királyok közvetlen elődeinek nevét rögzítik.

A Tihanyi Oklevél - előbb ismertetett "magyar szórványában" a Holmodi (Gul-moh-di vagy Gal-mah-di Almádi) név előtt mintegy magyarázatként ez a szöveg áll: ge-ni-ir wu-ege. Jelentése: első fejedelem úr.

Anonymus krónikájában - ennek megfelelően: "Primus dux Hungarise: Almus" = Magyarország első fejedelme: Álmos. A logika törvénye szerint tehát a két névnek azonosnak kell lenni! - Éppen ezért vizsgáljuk meg az: Almus nevet is a sumir nyelv alapján. Ennek sumir prototípusa: Gal-mah-u...nagy "Magasztos" (isteni) gyermeke. Az us (es) jelentése ugyanis Halevy szerint: gyermek (vér, ivadék)"- így azonos értelmű a "di" - "du" szóval. Előadásomban hangsúlyoztam, hogy a sumir nyelvben a szókezdő és szóvégi "g" és "h" útján - igen gyakran lekopik. Ehhez képest a Gal-mah-us" - Alma-us majd illeszkedéssel - Al-mu-us lesz. Megkaptuk tehát - Almus fejedelem nevét, mely szemantikailag - teljesen azonos az "Almádi" névvel.

Ezek alapján tényként megállapíthatjuk, hogy Magyarország első fejedelmének, Álmosnak a neve sumir név! Mindazonáltal vizsgáljunk meg - nagyobb bizonyosság kedvéért - még néhány Anonymus által említett nevet - első fejedelmünk családfájából - vajon ezek is sumir eredetűek-e?

1.) "Ugek" - nobilissimus dux - Álmos atyja.

Sumirul: Ug-ege - Ug-ek. Elemzés: Ug = nép; Ege Eke - Ek (Igi - Ege-ből hátsó lekopással) - úr, uralkodó. Jelentése: Nép ura (fejedelem).

2.) Eune du béli anni. - Dux. Álmos anyjának: Emesének atyja. Sumirul: Ene: du-bel-i an-ni. Elemzés: Ene - En vagy Un = úr, uralkodó; du (di) = gyermek; Bi-il-i Bel-i (Ib-bi-il-i-ből) = Ur, király- szószerint az "Ég-fia" (Sumir táblaszövegek szerint a "királyság az Égből száll alá", ezért Ég-fia: a király).

Dávid Antal (magyar) assziológus rámutat, hogy a sumirok nemzeti istenének - közismert neve volt a "Bél"= Ur (király). Lil-en (En-lil) - istennek, a levegő és az ég urának - ezt az ősi sumir nevet nagy számban találjuk meg a magyar helységnevekben: Bél, Pél, Pil-is (Bél-fia) Pel-es-ke (Bél fiának földje), Péli-föld, Bélháza, stb.

An - Ég vagy isten; An-ni vagy An-na - genitivus eset. A név teljes jelentése: "Uralkodó, az Ég urának (királyának) gyermeke".

Értelmezésünk helyességét igazolják a sumir királylisták"-ban szereplő - ősi királynevek:

En: me-en-du-an-na = Uralkodó: az ég (anna) urának (me-en) gyermeke (du).

En: me-en-gal-anna = uralkodó: az ég urának gyermeke (gal).

En: He(ge) du-an-na = Urnő, az ég urának (ege - ge he) gyermeke.

Az utóbbi már nem király, hanem - Ur városában Holdisten papnője (Főpapnő) volt, az i.e. III. évezred közepén, de viszont a király lánya!

Leonardo Woolley angol régész, Ur város feltárója megemlíti, hogy Ur városban"- szokás szerint a király lánya viselte "Holdisten főpapnői tisztségét".

3.) Ezeknek a sumir hagyományoknak a továbbápolására utal Álmos fejedelem anyjának: Emesének (Emesü) neve is.

Emesu - sumirul: Emesu = kegyes anya vagy amint elől is említettük: Emes = főpapnő. Emese is uralkodó (dux) leánya volt, így neve tulajdonképpen "egyházi méltóságot" fejez ki. Ezek mind ékesen beszélő tények és nemcsak a sumir-magyar nyelvi összefüggésre, hanem az etnikai eredet kérdésére is - kötelező erővel - irányítják rá a figyelmet.

III. I. ANDRÁS-KORI Ó-MAGYAR IMA

A magyar irodalomtörténet és nyelvtudomány a legrégebb összefüggő magyar nyelvemlékként a Pray-Kódexben foglalt és 1200 év tájáról származó: "Halotti Beszédet" tartja nyilván.

Van azonban a magyarságnak egy - ennél legalább 150 évvel régebb összefüggő nyelvemléke: az "András-kori ó-magyar ima". Ez a nyelvemlék kb. 140 szót tartalmaz és szövege az 1046/47. évből származik. Ez a nyelvészeti, történeti és kultúrtörténeti szempontból rendkívül fontos nyelvemléket tudományos köreink azonban nem ismerik el valódinak és pusztán gyanú alapján - tehát megalapozatlanul - Literéti Nemes Sámuel hamisítványának tartják.

Ezzel a nyelvemlékkel azért kívánok foglalkozni, mert antiquitásánál -régiségénél fogva ennek szövege áll legközelebb az ókori sumir nyelvhez.

Másrészt pedig ezzel kívánom bizonyítani azt a tételt, hogy régi nyelvemlékeink eredményes vizsgálatához az ősi sumir nyelv ismerete - elengedhetetlenül szükséges.

Ebben az esetben is a sumir nyelv ismerete folytán figyeltem fel a már-már feledésbe ment nyelvemlékre és indítottam meg annak megmentésére irányuló akciót.

Ugyancsak a sumir nyelv ismerete tette lehetővé az ima teljes olvasását és helyes értelmezését.

Végül a sumir nyelv, valamint a nyelv (régészeti) feltárása idejének ismerete alapján tudtam - határozottan - megállapítani, hogy a nyelvemlék (ima) hamis volta teljesen ki van zárva!

A nyelvemlék megmentésére irányuló akcióban a legnagyobb érdem igen tisztelt barátomat és munkatársamat: Dr. Sárkány Kálmánt illeti. Áldozatos munkával és nagy utánjárással felkutatta az eredeti nyelvemlék pontos hollétét; arról előrelátóan fényképmásolatokat (fotokópiát) készített. Összegyűjtve a nyelvemlékkel kapcsolatos adatokat, ezek alapján megállapította a helyes tényállást. Mindezt a további munkára sarkallva - rendelkezésemre bocsátotta.

Az eredeti nyelvemlék az Orsz. Széchenyi Könyvtár őrizetében: 1365, Fol. Hung. I. jelzés alatt található. Mindenekelőtt tisztázni szeretném az "ima" keletkezésének időpontját! Erre nézve az ima szövegében előforduló történeti események adnak biztos támpontot.

A keresztény-magyar ima történeti keretét a Watha (Wutu) királyi főúr vezetése alatt kitört - öshitű - (főleg az újhit és papjai ellen irányuló) véres felkelés - képezi. Ennek történeti dátuma: 1046. Az ima keletkezése idején Watha még élt, hisz az ima valóságos átok alá veszi, így az 1047. évet is figyelembe kell venni. Az ima szövege rontást (csapást) kíván "boldog Leo pápa úr" elleneire. Ez IX. Leo, aki 1047. évben lépett a pápai trónra. (Ezt a dátumot egyes

források előbbre, mások pedig későbbre teszik). Végül az ima szövege Pannóniát (Magyarországot) a pápa és király: "Andreas úr" őrizetére bízta. Ez I. András király, aki uralkodását 1047. évben kezdte meg.

Ezt az időpontot igazolja az ugyanezen a bőrhártyán levő, azonos korú - latin nyelvű ima (oratio quotidiana), amikor ezt mondja: "ut rex noster neoelectus Andreas in fide Christi firmus permanere possit". Márpedig történelmünk szerint a király választási éve: 1047. A fentiekhez képest tehát az imaszöveg keletkezésének időpontja az 1046-1047. évekre tehető.

A nyelvemlék rövid története a következő:

Literéti Nemes Sámuel régiségkereskedő - az 1842. évben - Klagenfurtban vásárolt egy breviáriumot. A breviárium felső és alsó fedelét összefüggő bőrhártya borította. A felső borítólapon (bőrhártyán) egy magyar nyelvű ima, az alsó borítólapon pedig a latin nyelvű könyörgés volt olvasható. A két ima - szövegéből kitűnően - azonos időszakban származik.

1844-ben a "Századok" című - tudományos folyóiratban - Szabó József hívta fel a figyelmet a régi nyelvemlékre és közölte egyben Literéti Nemes Sámuel olvasatát. Ez az olvasat hiányos és hibás! (Minden esetre feltűnő, hogy a "hamisító" saját hamisítványát nem tudta olvasni!).

1850 január 23-án Jerney János akadémikus a hatóság (bíróság) engedélyével és jelenlétében, az imákat tartalmazó bőrhártyát a breviárium táblájáról lefejtve a Tudományos Akadémiának bemutatta - kijelentve, hogy annak valóságát mindenkivel szemben kész megvédelmezni.

1854-ben Jerney János: "Magyar nyelvkincesek az Árpádok korából" című munkájában közli saját olvasatát archaizált betűkkel. Ezek a dátumok döntő fontosságúak! A nyelvemlék szövegében ugyanis oly sumir szavak szerepelnek (lu-gal = király pe-eg-gi-is (pekkis) - főúr, utu-ha-a - (uthoja) = őrizze, bar-du-us (bardous) = mezőn dolgozó stb.), - amelyek csak a sumir ékiratos táblákból ismeretesek, márpedig a fent jelzett - 1842, 1844, 1850. években a sumir vonatkozású agyagtáblák és ékiratos szövegek még évezredes álmukat pihenték mélyen a föld alatt. A sumir nyelv feltárása csak 1855-től - fokozatosan - történt. Így az imában előforduló szavakat és szöveget 1842-ben sem Literéti Nemes Sámuel, sem más nem agyalhatta ki.

Következésképpen az András kori ima szövege hamisítvány nem lehet!

A nyelvemlék történetéhez tartozik még, hogy az imát egy emberöltőn át valódinak fogadták el és a "Magyar Irodalomtörténet" 1851-ben is a legrégebb nyelvemlékeink között említi. 1872-ben Toldy Ferenc nagytekintélyű irodalomtörténész, aki az imát már korábban is (1862 "gyanúsítvánnyal" találta - irodalomtörténetében így nyilatkozik:

"alig kétséges, hogy az ima Literéti Nemes Sámuel gyártmánya". Szombathy Ignác irodalomtörténész felszólította Toldyt a "gyanúsító okok" illetve bizonyítékainak megjelölésére. Ez azonban nem történt meg! A nagytekintélyű Toldyt (Akadémiai főtitkár volt!) hűségesen támogatta Szabó Károly paleografus is. Kijelentette, hogy az imát kezdettől fogva "kézzelfogható koholmánynak" tekintette. A bizonyítékokkal azonban ő is adós maradt! A későbbi irodalomtörténészek (Pintér Jenő, stb.) ezt a kellően meg nem alapozott - álláspontot magukévá tették és kiegészítették azzal, hogy az ima szövegében sok a "nyelvi furcsaság", amik a későbbi nyelvemlékekben nem fordulnak elő. (E "nyelvi furcsaságok" ősi sumir szavak és kifejezések). Érdekes, hogy az ima hamis voltát bizonyító Tompa József nyelvészünknek 1967-ben (tehát legújabban) egyik érve éppen az, hogy Literéti N. Sámuel nyelvemlékeinket jól ismerte - kódexeinket forgatta, a hamisításhoz szükséges agyagot tehát ezekből merítette. A két álláspontot vessük egybe: - ha az anyag nem szerepel a későbbi kódexekben - az "nyelvi furcsaság", ha pedig szerepel: az "kódexeink forgatására" vall. Tehát az ima szövegének így is, úgy is hamisnak kell lenni! Márpedig ezek az érvek éppúgy felhasználhatók a szöveg valóságára mellett is, sőt az utóbbit jobban alátámasztják. Alapvető hibája Tompának, hogy nem az eredeti imaszöveget, hanem Jerney János archaizált betűkkel írt - többé-kevésbé hibás - olvasatát vette vizsgálat alá. Dr. Sárkány szerint - ugyanezt a hibát követte el: Szabó Károly és Toldy Ferenc is.

Az a körülmény, hogy Literati Nemes Sámuel régiségkereskedőnek tényleg voltak hamisítványai, csak gyanú ok lehet, de semmi esetre sem tárgyi bizonyíték.

Hangsúlyoznom kell, hogy a nyelvemlék alapanyagát, vagyis a bőrhártyát, az összes kutatók eredetinek tartják és régiségét elismerik. Amit hamisnak tartanak az az ima, illetve a nyelvemlék szövege.

Én pedig éppen az ima eredeti szövegével bizonyítom ennek ellenkezőjét, vagyis azt, hogy az ima valódi és semmiképpen sem lehet hamisítvány.

Előadásom elején nyomatékosan felhívom a figyelmet arra, hogy régi nyelvemlékeink eredményes vizsgálata csakis a sumir nyelv ismeretében lehetséges.

Ehelyütt természetesen csak az ima szövegéből kiemelt - egyes "szemelvényekkel" fogok foglalkozni, melyek azonban alaptételelem helytállóságát teljes mértékben igazolják.

Az ima betű szerinti szövege: (L.213. oldalon.)

"Grazdua lufuu: "Wutu" - peccis lughala toran munhi ni zobathaya heu gehnahabul".

Sumir megfelelője:

Gar-as-du-a lu-pu-gu "Wu-utu" pe-eg-gi-is lu-gal-la tur-an muh-un-hi nu su-bad-du-a-ha gi-hu ge-kin-na-ha-bu-lu.

Ez a szöveg mai nyelvünkön

A garázda főembert (lufót): Wathát, a királyi főurat, a mennyek törvénye ne szabadítsa meg a tüzes gyehennából.

Elemzés: 1.) Grazdua - Gar-as-du-a

Gar - gur = fordulás, forgatás, felforgatás

as (su-ból) = eredetileg dativus eset - később

as, es, us formában birtokos névmás (övé) és képző is"

du (dug-ból - lekopással) = tesz, csinál

a (a-na illetve e-ne-ből) = személyes névmás, egyes szám 3. személy: ő.

Jelentése szó szerinti: felforgatást csináló, vagyis garázda.

Az első szótagnál itt is magánhangzókieés történik; a második szótagnál pedig az s -z változást figyelhettük meg. Menetközben - ez alkalommal - fel kell hívnom a figyelmet egy fontos sumir nyelvtani sajátosságra. Nevezetesen arra, hogy a sumir nyelvben - külön tárgyeset (akkuzativusz) található. Ez megfigyelhető nemcsak ebben a mondatban, de a nyelvemlék egész szövegében. Kivéve 2 idegen szót (episcop és presbyter), ahol már a "t" tárgyrag - talán első fecskéként - szerepel. Érdekes, hogy ez a sajátosság nyelvünkben ma is megtalálható.

2.) lufuu - lu-pu-gu lu = emberi lény

pu-ugu (bi-igi - bu-ugu fejlesztett alakja pu-ugu pu-gu - fu-hu - fuu) = fő, felettes, felső (ober). Itt a...ü - ő. Jelentése: főember. A székely-magyaroknál ma is használatos a lufü - lófő szó, "főember" értelemben.

3.) Wutu - Wu-utu. A felkelés vezére a fejedelmi személy.

Mu - Wu = ember; Utu = Napisten.

A név szerintem főleg papi funkcióra utal (V. ö. Lu-Utu) = Napisten embere.

4.) Peccis (olv. Pekkis) - lughala = Pe-eg-gi-it lu-galla. Jelentése: királyi főúr. Jelzős szerkezet, de fordított szórendben.

Pe-eg - Pe-ek (Be-ege-ből) = fő, felső. Gi-is (vagy di-is) - ki-is = úr.

Lu-gal-la - Lu-gal = király ("ember nagy") - ga ha = adjektivum képző - hátraható hasonulással "la".

Ez a kifejezés régiség (antiquitás). Mutatja az is, hogy a (bi-igi - be-ege fejlődése pe-eg - pe-ek-nél megrekedt; a gi-is már ilyen formában nem fordul elő, és ugyancsak nem találkozunk már az ősi sumir "lu- gal" szóval későbbi nyelvemlékeinkben.

5.) Toran-munhi - Tur-an muh-un-hi.

Jelentése: Mennyek törvénye, ugyancsak fordított szórendben (Más sumir kifejezéssel: "Na-am-tur").

Tur-tar = rendelés, törvény; an ("a-na, e-ne"-ből ő, övé); Muh-un vagy Mah-an = menny (szó szerinti magas ég); hi (gi vagy ge-ből = sok) többes jel. V. ö. a Halotti Beszédben (1200): munhi uruzág = muh-un-hi uru-azagga - mennyek országa (szent városállam).

A szövegben gyakran látjuk az "u" és "a" magánhangzók váltakozását. F. Delitzsch - akit a "sumerológia atyjának" neveznek - nem az "a", hanem az "u" hangzót tartja az eredetinek. Ezt a megállapítást nyelvemlékeink is alátámasztják. Nem "na-am", hanem "nu-um" = nem "(tagadó szó); nem mah-an, hanem muh-un - mu-un = menny; nem tar, hanem "tur" - rendelés, törvény.

6.) ni zobathaya - nu su-bad-du-a-ha

Jelentése: Ne szabadítsa meg.

Nu (ni, ne, nu) "ne" tiltakozó szó - valószínűleg elvonás a "nu-um" - "nem" tagadó szóból.

su-bad (eredetileg Si-bad) = szemet ("si-ssu" megnyitó (bad), tehát tekintő, vagyis szabad. Ez más szóval: "igi-du" szemet nyitó, tekintő, szabad ember szemben a rabszolgával, aki igi-nu-du = szemet nem nyitó, nem tekintő, nem szabad.

Du (dug-ból) = tenni, tevés. "A" (a-na-ból) = "övé.

Ha (he, u) = legyen ("ge-en" segédigéből). Ez felszólító mód és optativus is.

Szó szerinti tehát; Ne (nu) legyen (ha) az ő (a) szabaddá tévése (su-bad-du).

Itt is a s - z, t és a j mássalhangzóváltást figyelhettük meg.

7.) heu - gi-hu = tüzes lehet főnév is: tűz. Szerintem a gi vagy ge elvonás a "gi-bil" - tűz szóból - így lesz-g- h változással "h" - "he".

"u" a "gu" (vagy ga) adjektívum képző lekopott alakja.

8.) Gehnahabul - Ge-hin-na-hu-bu-ul = "alvilágból" (pokolból). (gyehenna) Az alvilág kifejezésére a sumir nyelvnek több formája volt.

Kur-nu-ge-a = vissza nem térés országa.

Kur-hal-la(1) = pusztulás országa.

Kur-pa-gul = setéség országa.

Aralu (ez már inkább akkád.)

A gehin-na - gyehenna az Ó-Testamentumból vett vándor szó - mely azonban vitathatatlanul sumir eredetű. Elemeire bontva: teljesen egyezik az ősi sumir "kur-nuge-a" szóval.

Kur vagy gin - hin = hegy, ország Nu vagy na = nem (tagadó szó)

Ge (ge-en vagy gi-in-ből) = jövés, visszatérés Ha vagy "a" (ga-ból) = genitívus eset "Bu-ul - (bu-lu-ból) = ból, ből

ba - bu = ő, övé; lu (metatézissel: ul) = kivonás Dávid Antal magyar asszirológus szerint sumirul: "lu" szóval nevezték a "kivonás" számtani műveletet.

Ez a latin fonetikával és betűkkel írt magyar szöveg és ennek analizált sumir megfelelője a napnál világosabban bizonyítja, hogy itt tulajdonképpen ugyanazon nyelvnek két formája: - egy korai és egy kései - áll előttünk.

A nyelvemlék szövegében a nagyobb bizonyosság kedvéért még egyszer előfordul az ősi sumir "lu-gal" szó, mint főnév a következőképpen:

"Step. lughalu ur".

A Step. rövidítés. Teljesen: Stephanus.

A bőrhártya másik felén levő - azonos korú latin nyelvű imában: "Step-nus rex" szerepel ugyancsak rövidítve. Ez az 1000-ben királlyá koronázott: I. (Szent) István magyar király latin neve. Mindez "expressis verbis" bizonyítja, hogy a magyarok nemcsak I. András királyt, de első királyukat Szent Istvánt is - ősi sumir szóval: "lu-gal"-nak nevezték, ami a latin szöveg tanúsága szerint is "rex"-et jelentett.

Ami az "úr" szót illeti a sumir királylisták alapján megállapíthatjuk, hogy az "Ur" vagy Ud - ut - utul címet, aminek jelentése: őriző pásztor már a sumir királyok is használták.

Nevezetesen: Ur-nin-gal, Ur-babbar uruki, Ur Nammu (vagy En-gur), uri, Ur-Nin-urta isim és Utul (Ud) Kalam-ma szintén uruki király. A somit theokratikus felfogás szerint ugyanis a király, mint az isteni rend őre és az istenség földi helytartója, pásztora volt a népnek és kötelessége volt alattvalói jólétéről és boldogulásáról gondoskodni.

Az Árpád-házi királyok korában az "Ur" cím (görög források szerint "Urum") csak az uralkodó ház tagjait illette meg, de idők folyamán aztán a cím általánossá lett.

Az Ur és Ud - Ut fogalom azonosságát az itt tárgyalt nyelvemlék is igazolja.

Az Isten (Deus) fogalom nyelvemlékeinkben teljesen mint: Ur-Ysten (olv: ur-üsten) szerepel (latinul: Dominus Deus). Ennek sumir megfelelője: Ur-us-tin: Élet (tin - ten) - halál (ús - is) őre (Ur). Ez az ima szövegében: Ut Ysten

Ut (ud-ból) őriző-us (us-is) - halál, tin - ten = élet: Ez a kifejezési forma nemcsak a két szó jelentésbeli azonosságot, hanem az egész nyelvemlék antiquiditását (régiségét) is nyomatékosan aláhozza.

Az "ut" (ud-ból) szó "őrizés" jelentéssel még egyszer előfordul az imában mint ige, amikor a pápa és András király őrizetére bízta az országot.

Uthoya sumirul: ut-u-ha = őrizze. Szó szerinti legyen (ha) az ő (u) őrizése (ut-utu).

A "pokol" szóval már előbb foglalkoztunk. Az imában előfordul a következő szövegkörnyezetben:

Unudun zou pakol sumirul: un-u-du-un sa-(g)u pa-kul.

Un-u-du-un = Mélység ura. A Halotti Beszédben (1200) ur-du-un-ge (urdung) - jelentése ugyanaz, vagyis ördög.

sa-u = szavának szavára"(sa vagy su = szó; gu-ga) dativusz eset. Jelentése: Pokol ördögének szavára.

Az imában még igen sok szó és kifejezés fordul elő, melyek a sumir nyelvvel különösebb nehézség nélkül egyeztetethetők. Itt csupán egy mondattal kívánok még foglalkozni, minthogy az abban foglaltakat különösen kultúrtörténeti szempontból tartom figyelemreméltónak. Ez pedig a következő:

Ne wemaagguc barduos eseulwek ereus zent ieleseuc. Sumir prototípusa (ősalakja): Nu-wu-mah-ag-hu-u-ke bar-du-us ese-ul-we-ke gereus zientu- ge-leh-se-u-ke.

Mai nyelven:

Ne imádjuk mezőn dolgozó (földműves) őseink erős szent jeleseit.

Ne wemaagguc - Nu-wu-mah-ag-hu-u-ke.

Nu (ni, ne, na) = ne - tiltó szó

Wu (Wi - We) Mu - "w" betűs olvasata = beszéd

Mah (moh) = magas, magasztos.

Tehát: wu-mah vagy we-moh = magasztos beszéd: ima, imádás.

Ab vagy ga (gar-ból) = tenni, cselekedni.

Hu (ha, e) = legyen - felszólító mód

Uke (unu-ke vagy ene-ke rövidítése) ők.

V. ö. a Halotti Beszédben: vimodjuk - vimadjomok. Ez utóbbi sumirul: vu-moh-du-hu-mu-u-ke - mondjunk magasztos beszédet - vagyis imádkozzunk. (Dug - du = mond).

Megjegyzem a tárgyalt szónál összevonás történt és kimaradt a mu - (me) (mu-ún - me-en) "mi" szó (személyes névmás többesszám 3. személy).

2. Barduos - Bar-du-us.

Jelentése: Mezőn dolgozó vagyis földműves. Ez a szó csak a családi nevekben maradt fenn: Bárdos, Bartos, Bartua (Bartha).

Megtaláljuk azonban más fejlesztett formában: Par-us-tu - Par-az-tu - Par-az-tu - Paraszt szavakban.

Bar - Par = mező, puszta. Du - tu = dolgozni

Us vagy as (su-ból) = locativusz - on-en-ön. Ez más sumir szóval: ki-im-du-a = földön dolgozó (földműves). Ismeretes, hogy a sumirok az első történelmi nép, amely a Tigris és Eufratesz folyók mentén kialakította a földek szakszerű művelését és az öntözéses mezőgazdálkodást.

3.) Eseulwek - Ese-ulu-e-ke.

Jelentése: Első régiek vagyis őselők.

Ese - usu (as-ból) = első, eleje, egyedüli

Ul - ulu = távoli, régi

E-ke = (e-ne-ke-ből) ők (személynévmás).

Itt le kell rögzíteni, hogy a magyarok 1046/47-ben hagyományaik alapján"- tehát úgy tudták, hogy őseik mezőn dolgozó, vagyis földműves népek voltak.

4.) Ereus - Ger(e)-us vagy Gúr-us ("G" lekopás)

Gin (ger, gur) = férfi-as - es = adjectivum képző.

Jelentése: férfias, erős (hős is). A szókezdő "g" mássalhangzó itt lekopott.

5.) Zent - Zi-en-tu = Szent (kegyes tekintő)

Si (sag-ból) = tiszta, kegyes - Zi;

En-tu - igi-tuh = szemet nyitó, tekintő. Fejlődése: Si-entu - Zi-en-tu - Se-en-tu - Szent (V. ö. még a magyar "Szende" szóval).

6.) Jeleseuk - Geleh-ese-u-ke.

Ge (gi vagy gu) "igi"-ből = első lekopással - eleje, első, stb.

leh (lag-ból) változatai: lah - lúh = jár, megy

Es (su-ból) - itt locativusz = -on-en-ön.

Ebben a szóban is a többesszám tárgyesetet alanyesettel fejezi ki az ó-magyar, tehát éppúgy, mint a sumír nyelv. Ebből származik a Gi-lah-as - Jilas illetve a Gulah- "Gyula", régi magyar méltóság és név is.

Jelentése: élenjáró - vezér, főnök. (Többes szám akkuzativusz). A sumír feliratos táblákból ismeretes "ugulah" szó, mely főnököt, vezért jelent. Ez első lekopással Gulah.

Ezek után megállapítjuk a következőket: Az általam bemutatott imaszövegek, különösen annak sumír megfelelői bizonyítják a nyelvemlék valóságát illetve kizárják annak hamis voltát.

Az imában előforduló sumír szavak - 1842-ben, amikor Literáti Nemes Sámuel az imát tartalmazó breviáriumot megvette és állítólag hamisította, még nem voltak és nem is lehettek ismeretesek. Tudjuk a szakirodalomból, hogy Jules Oppert a sumír népet is csak-1855-ben fedezte fel,

Mellékesen megemlítem, hogy az ima eredetijét megvizsgálta Dr. Pataki János, tud. kutató, kódexszakértő és megállapította, hogy az valódi. Erről nyilatkozatot adott. Olvasatommal kapcsolatban - melyből egyes részeket itt bemutattam - pedig közölte, hogy ahhoz sem hozzátenni valója, sem elvenni valója nincsen.

Befejezésül még néhány szót szeretnék szólni nyelvemlékeink vizsgálatánál, az általam alkalmazott módszerről. Tudjuk azt, hogy a módszer csak egy eszköz valamely tudományos cél elérésére. A módszer egymagában nem old meg tudományos problémákat ahhoz a kutató elme leleményessége is szükséges. Az a módszer helyes, amely meggyőző eredményt tud kimutatni! Tapasztalati tények igazolják, hogy többféle módszerrel is el lehet érni ugyanazt a helyes eredményt. Én a magam részéről nyelvemlékeink vizsgáló módszereit alkalmaztam - nem szolgailag, de alkotó triódon.

Nyelvemlékeink szavait a sumír nyelv-szókincsének, nyelvtanának, sajtóságainak és hangtörténetének megfelelő - ismerete alapján elemeire bontottam. Az egyes elemeket, főleg a hangtörténet segítségével, visszavezettem az eredeti sumír gyökre illetve alapszavakra. Ebből vezettem le aztán a hangváltozások és szemantikai változások megjelölésével - az egész fejlődési vonalat és mutattam be szemléltetően.

Másfél évtizedes kutatásaim főbb eredményeit igyekeztem előadásomban összesűriteni. Minthogy a magyar tudományos körök a sumir- magyar kérdést előítéllettel közelítik meg és annak komoly és intenzív vizsgálatától eddig - érthetetlenül - tartózkodtak, munkám úttörő munkának számít. Márpedig az úttörő munka és kutatás útjai rendszerint tévedésekkel vannak szegélyezve. Lehet, hogy így van ez nálam is. A tudomány azonban akkor áll feladat magaslatán, ha mindazt, ami egy munkában előremutató és jó, megtartja! Ezt várom és kérem az illetékes tudományágak képviselőitől, mert a sumir-magyar kérdés nemcsak a magyar tudomány belső ügye, hanem "par excellence" érdekli azokat a nemzeteket is, aki a sumir kutatás terén felbecsülhetetlen erkölcsi és anyagi áldozatot hoztak a tudomány szolgálatában.

<http://www.angelfire.com/realm3/hmult1/konyvek/ekirat.htm>